

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏

လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

(၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ခုနှစ်အထိ)

မစုစုမြတ်

၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏လူမှု

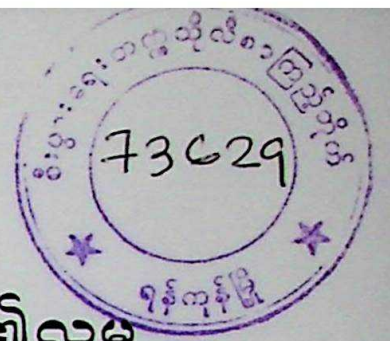
စီးပွားရေးအခြေအနေ

(၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

မစုစုမြတ်

က-၂၃

၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏လူမှု

စီးပွားရေးအခြေအနေ

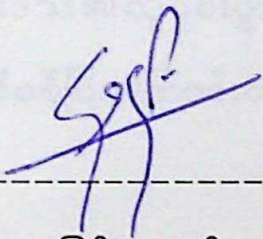
ဤကျမ်းစာကို စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ မဟာစီးပွားရေးပညာ(ဘောဂဗေဒ)ဘွဲ့၊ အတွက် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် တင်သွင်းပါသည်။

ကြီးကြပ်သူ
ဒေါ်မြင့်မြင့်ရီ
ကထိက
ဘောဂဗေဒဌာန
စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်မြို့။

ပြုစုသူ
မစုစုမြတ်
ခုအမှတ် (၁-၂၃)
မဟာစီးပွားရေးပညာ(ကျမ်းပြု)
စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်မြို့။

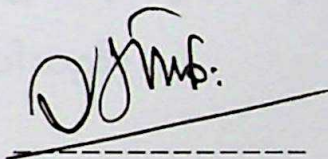
ကျမ်းစာလက်ခံခြင်း

မဟာစီးပွားရေးပညာ(ဘောဂဗေဒ)ဘွဲ့အတွက် မစုစုမြတ်ရေးသားပြုစုသော ဤကျမ်းစာကို စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ စာစစ်အဖွဲ့မှ လက်ခံအတည်ပြုပါသည်။

ပြင်ပစာစစ်

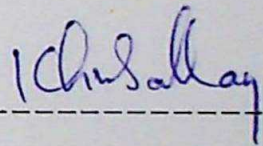
ညွှန်ကြားရေးမှူး
စီမံကိန်းနှင့်လုပ်ငန်းဌာနခွဲ
ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(ရုံးချုပ်)၊ ရန်ကင်းမြို့

ဥက္ကဋ္ဌ

(စာစစ်အဖွဲ့)

(ဇော်သန်း)
ပါမောက္ခချုပ်
စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်
ရန်ကင်းမြို့

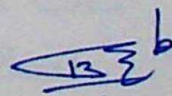
စာစစ်အဖွဲ့ဝင်
(ဒေါ်ခင်စန်းမေ)

ပါမောက္ခ၊ ဌာနမှူး
အသုံးချ-ဘာဂဗေဒဌာန
ရန်ကင်းစီးပွားရေးတက္ကသိုလ်

(ဒေါ်ညွန့်ညွန့်ရင်)

စာစစ်အဖွဲ့ဝင်
ဘောဂဗေဒဌာန
ရန်ကင်းစီးပွားရေးတက္ကသိုလ်

စာစစ်အဖွဲ့ဝင်

ဒေါ်မြင့်မြင့်ရီ

ကထိက

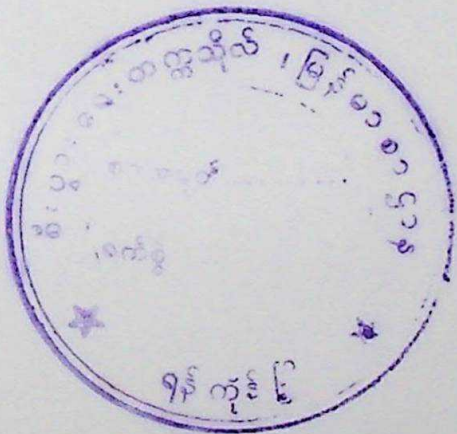
ဘောဂဗေဒဌာန
စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကင်းမြို့။

(ကြည်ဝင်း)

မော်ကွန်းထိန်း အဆင့် (၁)
ရန်ကင်းစီးပွားရေးတက္ကသိုလ်

စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်မှပေးအပ်သော မဟာစီးပွားရေးပညာ(ဘောဂဗေဒ)ဘွဲ့
အတွက် မစုစုမြတ်(၁-၂၃) ရေးသားသော “ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်
ဒေသ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ” ကျမ်းစာကို စာလုံးပေါင်း၊ သတ်ပုံကျမ်း
စိစစ်ပြီးကြောင်းထောက်ခံပါသည်။

ဒေါ်ရင်ကြည်

(ကထိက)

ဌာနမှူး၊ မြန်မာစာဌာန

စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်။

ဂါရဝပြုလွှာ

ရတနာသုံးပါးကိုအမှူးထား၍

အနန္တကျေးဇူးရှင်မိဘနှစ်ပါးနှင့်ဆရာ၊ဆရာမ

အပေါင်းတို့အား

ဤကျမ်းစာဖြင့်ဂါရဝပြုကန်တော့ပါ၏။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤကျမ်းကို ရေးသားပြုစုခွင့်ပေးခဲ့သော ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ပါမောက္ခချုပ် ဆရာကြီးဦးမော်သန်း၊ ဒုတိယပါမောက္ခချုပ် ဆရာမကြီးဒေါ်ခင်သိန်းရီ၊ ဘောဂဗေဒဌာနမှ ပါမောက္ခ ဒေါ်ညွန့်ညွန့်ရင်နှင့်အသုံးချဘောဂဗေဒဌာနမှ ပါမောက္ခ ဒေါ်ခင်စန်းမေတို့အား ဦးခိုက်ဂါရဝပြုအပ်ပါသည်။ ဤကျမ်းရေးသားပြီးစီးရေးအတွက် မေတ္တာအပြည့်အဝဖြင့် တိုက်တွန်းအားပေးခဲ့သော ဂရုတစိုက်လမ်းညွှန်မှုပေးခဲ့သော ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ဘောဂဗေဒဌာနမှ ကထိကဒေါ်မြင့်မြင့်ရီအား အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ဤကျမ်းအတွက်လိုအပ်သည့် အချက်အလက်နှင့်စာအုပ်စာတမ်းများ ရရှိရေးအတွက်အကူအညီပေးခဲ့ကြသည့် ဦးကျော်သိန်း {ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(ရုံးချုပ်) ရန်ကုန်}၊ ဦးစိန်ဝင်းမောင် {ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ မကွေးတိုင်းဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန}၊ ဒေါ်သွယ်သွယ် {လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(ရုံးချုပ်)၊ ရန်ကုန်}နှင့်ဦးသန်းစိုး {ဦးစီးအရာရှိ၊ ဆည်မြောင်းထိန်းသိမ်းရေးရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်}တို့အားလည်းကောင်း၊ လိုအပ်သည့် စာအုပ်များရှာဖွေငှားရမ်းရာတွင်အကူအညီပေးခဲ့ကြသော စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ စာကြည့်တိုက်နှင့်ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(ရုံးချုပ်) စာကြည့်တိုက်မှ စာကြည့်တိုက်မှူးများနှင့်ဝန်ထမ်းများအားလည်းကောင်း၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာရာတွင် အကူအညီပေးခဲ့ကြသော တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်မှ ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအားလည်းကောင်း၊ အဖက်ဖက်မှကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြသော သူငယ်ချင်းများနှင့်ကျေးဇူးတင်ထိုက်သူများအားလုံးကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

ကျမ်းစာပြုစုသူ

မာတိကာ

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကျေးဇူးတင်လွှာ	
	မာတိကာ	
	ဇယားမာတိကာ	
	ပုံမာတိကာ	
	ကျမ်းစာအကျဉ်း	
၁	နိဒါန်း	၁
၁-၁	ဆည်မြောင်းတာဝန်လုပ်ငန်းများ၏ အရေးပါပုံ	၁-၃
၁-၂	လေ့လာရသည့် ရည်ရွယ်ချက်	၃-၄
၁-၃	လေ့လာသည့် နယ်ပယ်အကျယ်အဝန်း	၄
၁-၄	လေ့လာသည့် နည်းလမ်း	၅
၁-၅	ကျမ်းဖွဲ့စည်းပုံ	၆
၂	ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံစီမံကိန်းဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၇-၁၀
၃	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို လေ့လာခြင်း (၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)	၁၁
၃-၁	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေလှောင်တံမတည်ဆောက်မီ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအခြေအနေ	၁၁-၁၂
၃-၂	မြေအသုံးချမှုနှင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုပုံစံ	၁၃-၁၆

အခန်း:

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၃-၃	ခိုင်းနွား၊ ခိုင်းကျွဲနှင့်လယ်ယာသုံးကိရိယာ တန်ဆာပလာများအသုံးပြုမှု	၁၆
၃-၃-၁	ခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲအသုံးပြုမှု	၁၆-၁၇
၃-၃-၂	လယ်ယာသုံးကိရိယာတန်ဆာပလာများ အသုံးပြုမှု	၁၇-၁၉
၃-၄	ဆည်ရေရရှိမှုနှင့်စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိမှု	၁၉
၃-၄-၁	ဆည်ရေရရှိမှု	၁၉-၂၁
၃-၄-၂	စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိမှု	၂၁-၂၆
၃-၅	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏သီးနှံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု	၂၇
၃-၅-၁	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု	၂၇-၃၄
၃-၅-၂	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု	၃၄-၃၈
၃-၅-၃	မူရင်းစိုက်သီးနှံများ၏ ကုန်ထွက် အရင်းအချိုးများ	၃၈-၄၃
၃-၅-၄	သီးနှံစိုက်ဧကတိုးနှုန်းနှင့်သီးနှံအတွက် တိုးနှုန်းများနှိုင်းယှဉ်ခြင်း	၄၃-၅၆

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ လူမှုရေး အခြေအနေ	၅၇
၄-၁	စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် လူမှုရေးကဏ္ဍ အရေးပါပုံ	၅၇-၅၉
၄-၂	စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တိုင်းတာနိုင်သော ညွှန်ကိန်းများ	၅၉-၆၁
၄-၃	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ပညာရေး အခြေအနေ	၆၁-၆၅
၄-၄	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ	၆၅-၆၆
၄-၄-၁	ဖြစ်ပွားသောရောဂါများ၊ ရောဂါကာကွယ် ရေးနှင့်ကုသရေးလုပ်ငန်းများ	၆၆-၆၈
၄-၄-၂	ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလွှမ်းခြုံမှုများ	၆၈-၇၀
၄-၄-၃	ကျန်းမာရေးညွှန်ကိန်းများ	၇၀-၇၃
၅	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ	၇၄
၅-၁	နမူနာအိမ်ထောင်စုများအားလေ့လာပုံလေ့လာနည်း	၇၄-၇၈
၅-၂	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ	၇၈-၉၅

အခန်း:

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅-၃ လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏

၉၆-၁၁၄

လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

၆

နိဂုံး

၁၁၅-၁၁၇

နောက်ဆက်တွဲဇယားများ

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ဇယားမာတိကာ

ဇယားအမှတ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃-၁	ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံတည်ဆောက်ပြီးကာလ စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံပုံစံများ	၁၅
၃-၂	လယ်ယာသုံးကိရိယာတန်ဆာပလာများပိုင်ဆိုင်မှု စာရင်း	၁၇
၃-၃	တူးမြောင်းအလိုက်ဆည်ရေပေးသွင်းသည့်လယ်မြေ နှင့်ယာမြေများ	၁၉
၃-၄	၁၉၉၇ ခုနှစ်ချေးငွေမူသစ်အရထုတ်ချေးသော ချေးငွေနှုန်းထားများ	၂၃
၃-၅	ရာသီအလိုက်ချေးငွေကာလသတ်မှတ်ချက်	၂၄
၃-၆	ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းထုတ်ချေးသည့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေပမာဏ	၂၅
၃-၇	ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု	၂၈
၃-၈	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏နှစ်အလိုက် သီးထပ်စိုက်ဧကများ	၃၀
၃-၉	သီးနှံအလိုက်သီးထပ်စိုက်ဧကနှင့်စိုက်ပျိုးမှု ရာခိုင်နှုန်း(၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)	၃၂
၃-၁၀	သီးနှံစိုက်ဧက၊ အောင်ဧကနှင့်အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်း (၁၉၈၅-၈၆ မှ ၁၉၉၇-၉၈)	၃၃

ဇယားအမှတ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃-၁၁	စပါးအစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ နှမ်းနှင့်ပဲကြီးသီးနှံများ၏ ထုတ်လုပ်မှုအရေအတွက်ဆနှုန်းကိန်းများ	၃၆
၃-၁၂	မိုးစပါးနှင့် မိုးနှမ်း၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ	၄၀
၃-၁၃	အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့်ကြိ၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ	၄၁
၃-၁၄	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏သီးနှံအလိုက် စိုက်ဧကများ(၁၉၈၅-၈၆ မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)	၄၆
၃-၁၅	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏နှစ်အလိုက် သီးနှံအထွက်စုစုပေါင်း (၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)	၄၈
၄-၁	မူလတန်းအဆင့်ဆရာ၊ကျောင်းသားအချိုးနှင့် အလယ်တန်းအဆင့်ဆရာ၊ ကျောင်းသားအချိုး (၁၉၈၅-၈၆ မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်)	၆၂
၄-၂	မူလတန်းအဆင့်နှင့်အလယ်တန်းအဆင့် ကျောင်းသားများ၏ကျောင်းထွက်နှုန်းနှင့် စာမေးပွဲအောင်မြင်နှုန်း	၆၄
၄-၃	ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန၏ ကျန်းမာရေးညွှန်ကိန်းများ	၇၁
၅-၁	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ဝင်ငွေ အဆင့်နှင့်အိုးအိမ်အမျိုးအစားများ	၈၁
၅-၂	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ အိမ်ထောင်စုအရွယ်၊ တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်လတစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်	၈၄

ဇယားအမှတ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅-၃	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု	၈၆
၅-၄	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်နှင့် တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှု	၈၈
၅-၅	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ နွားပိုင်ဆိုင်မှု	၉၀
၅-၆	ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက်အပ်ချုပ်စက်ပိုင်ဆိုင်မှု	၉၂
၅-၇	ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက် ရေဒီယို/ ကက်ဆက်၊ တီဗွီ/ ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင်မှု	၉၃
၅-၈	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာအရည်အချင်း	၉၄
၅-၉	တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ ကျောင်းသားအရေအတွက်	၉၅
၅-၁၀	လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်အိုးအိမ်အမျိုးအစား	၁၀၁
၅-၁၁	လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက်တစ်လတစ်ဦးကျ ဝင်ငွေနှင့်တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်	၁၀၃
၅-၁၂	လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊ စားသုံးမှုနှင့် စုဆောင်းမှု/ အကြွေးတင်မှု	၁၀၅

ဇယားအမှတ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅-၁၃	လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေ	၁၀၇
၅-၁၄	လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာအရည်အချင်း	၁၀၈
၅-၁၅	လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ကျောင်းသား/ ကျောင်းသူအရေအတွက်	၁၀၉
၅-၁၆	အသက် ၅ နှစ်မှ ၁၄ နှစ်အတွင်းမူလတန်းပညာ မသင်ယူနိုင်သူအရေအတွက်နှင့်မူလတန်းအဆင့် တွင်ကျောင်းထွက်သူအရေအတွက်	၁၁၁

ပုံမာတိကာ

ပုံအမှတ်	ပုံအမည်	စာမျက်နှာ
၁	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံ အလိုက်စိုက်ဧကများ	၄၇
၂	ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ နှစ်အလိုက် သီးနှံအထွက်စုစုပေါင်း	၄၉
၃	ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံဆည်ရေသောက် ဧရိယာ	၁၁၈

ကျမ်းစာအကျဉ်း

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံသံသည် မကွေးတိုင်း၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် တွင် တည်ရှိပါသည်။ ၎င်းရေလှောင်တံကို ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ဆောက် ခဲ့ပြီး ၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေလှောင်တံ မတည်ဆောက်မီကာလက ရေလှောင်တံ တည်ဆောက်မည့်စီမံကိန်းဒေသ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေမှာ နိမ့်ကျခဲ့ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံတည်ဆောက်ပြီးနောက် ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း ကြောင့် သီးထပ်များစိုက်ပျိုးလာနိုင်သဖြင့် သီးနှံစိုက်ဧကတိုးတက်လာပါသည်။ သီးနှံ အထွက်ဆုံးရှုံးမှုနည်းသွားပြီး သီးနှံအောင်ဧကများလာပါသည်။ သီးနှံတစ်ဧကအထွက် နှုန်းများလည်း တိုးတက်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဒေသခံတောင်သူလယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေမြင့်မား လာပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် မူလတန်းအဆင့်၌ ကျောင်းထွက် နှုန်းမြင့်မားပါသည်။ ထိုသို့မူလတန်းအဆင့်၌ ကျောင်းထွက်နှုန်း မြင့်မားရခြင်းမှာ လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများမှ ကလေးငယ်များသည် မူလတန်းပညာကိုသာ သင်ယူကြပြီး အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့်အဆင့်မြင့်ပညာများကို ဆက်လက်သင် ယူနိုင်မှုနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသ အတွင်း အလယ်တန်းကျောင်း (၄)ကျောင်းသာရှိပြီး အထက်တန်း ကျောင်းလုံးဝ မရှိသဖြင့် ဒေသခံကျောင်းသား/သူ များအနေဖြင့် အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းပညာ များသင်ယူရာတွင် အခက်အခဲများရှိပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို လေ့လာပါက ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားနမူနာအိမ်ထောင်စု (၁၅၀)ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသား ဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေပါဝင်မှု ပိုများပါသည်။ ယင်းအိမ်ထောင်စုများ ၏ မှီခိုသူ အချိုးမှာ ၀.၆၆ ဖြစ်ပါသည်။ သွပ်မိုးအိမ်များဖြင့် အများဆုံးနေထိုင်ကြပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားများသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတွင် ခေတ်မီလယ်ယာသုံး ကိရိယာများကို အသုံးပြုမှုနည်းနေသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ တောင်သူလယ် သမား တစ်ဦးကျခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ရေလှောင်တံမံ မတည်ဆောက်မီ ကာလထက် လျော့နည်းသွားပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများသည် စုဆောင်း ငွေများကို လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှလွဲ၍ အခြားကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများတွင် ပြန်လည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင် ရေလှောင် တံမံမှ ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းကြောင့် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စု များ၏ ဝင်ငွေ မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့်အဆင့်မြင့် ပညာများကို ရေလှောင်တံမံမတည်ဆောက်မီ ကာလကထက် ပိုမိုသင်ယူလာနိုင် ကြပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သားနမူနာအိမ်ထောင်စု(၇၅)စုကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသား ဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေပါဝင်မှုပိုများပြီး မှီခိုသူအချိုးမှာ ၀.၇၆ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအိမ်ထောင်စုများသည် သက်ကယ်မိုးအိမ်များဖြင့်သာ နေထိုင်နိုင်ကြပြီး သွပ်မိုး အိမ်ဖြင့် နေထိုင်မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှ စုဆောင်းမှုနည်းသည့်အပြင် အချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ အကြွေးမကင်း ကြကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမားနှင့် လယ်ယာလုပ်သားနမူနာအိမ်ထောင်စု (၂၂၅)စုကို လေ့လာသောအခါ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် ၌ လူတစ်ဦးစီ၏ ပြည်တွင်းအသားတင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုးသည် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် ယာယီစာရင်းများအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ဦးကျပြည်တွင်း

အသားတင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုးထက်မြင့်မားပါသည်။ သို့သော်ကင်ပွန်း
တောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများနှင့်
လယ်ယာ လုပ်သားအိမ်ထောင်စုများအကြား ဝင်ငွေကွာဟမှုကြီးမားပြီး လယ်ယာ
လုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ နိမ့်ကျနေကြောင်း
တွေ့ရပါသည်။

အခန်း(၁)

နိဒါန်း

၁-၁။ ။ဆည်မြောင်းတာဝန်လုပ်ငန်းများ၏အရေးပါပုံ

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ လယ်ယာကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံစီးပွားရေးကဏ္ဍ ဖြစ်သည့်အလျောက် ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် တစ်မျိုးသားလုံး၏ ပြည်တွင်းအသားတင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုး (GDP)^၁ တွင် လယ်ယာကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်မှုပါဝင်မှုမှာ ၃၆.၂ % ရှိသည်။ ထို့အပြင်စီးပွားရေးကဏ္ဍ အသီးသီးတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော အလုပ်လုပ်သူဦးရေ ခန့်မှန်းခြေ စုစုပေါင်းတွင် လယ်ယာကဏ္ဍ၌ အလုပ်လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသော အလုပ်လုပ်သူဦးရေ ခန့်မှန်းခြေမှာ ၆၃.၃၅ % ပါဝင်ပါသည်။

နိုင်ငံ၏အဓိကစီးပွားရေးကဏ္ဍဖြစ်သော လယ်ယာကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ အခြား စီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာတွင် လယ်ယာ စီးပွားတောင့်တင်းခိုင်မာရေးအတွက် အမာခံစားနပ်ရိက္ခာဖြစ်သော ဆန်စပါး ပိုလျှံရေး၊ ပြည်ပပို့ကုန်အဖြစ်အားထားရသော ပဲမျိုးစုံကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး၍ တိုးချဲ့ တင်ပို့နိုင်ရေး၊ ဝါ၊ ကြံ စသည့် စက်မှုကုန်ကြမ်းသီးနှံများ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် ရေးနှင့် ပြည်တွင်း၌ စားသုံးဆီဖူလုံရေးစသည့် ရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ယင်းရည်မှန်းချက်များအရ လယ်ယာထုတ်ကုန်စွမ်းအား တိုးတက် လာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးမြေဧက တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးအလုံအလောက်ရရှိ ရေး၊ တစ်ဧကအထွက်နှုန်း တိုးတက်ရေးနှင့် သီးထပ်စွမ်းအားမြင့်မားရေးတို့မှာ အလွန် အရေးပါပါသည်။

^၁ Gross Domestic Product

မြန်မာနိုင်ငံတွင်လက်ရှိအခြေအနေ၌ ရေအရင်းအမြစ်များ^၁ ပေါများကြွယ်ဝသော်လည်း ရယူအသုံးပြုမှုအပိုင်းတွင် အားနည်းလျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေအရင်းအမြစ်သယံဇာတမှာ သန်း ၈၇၀ ဧကပေခန့်ရှိသော်လည်း ယင်းပမာဏ၏ (၅%)မျှကိုသာ ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်သေးသည်။ ထို့ကြောင့်ရေသယံဇာတများကို တိုးချဲ့သုံးစွဲရာတွင် စိုက်ပျိုးရေးဖူလုံစွာ ရရှိရေးနည်းလမ်း(၆)သွယ်ကို အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ ၎င်းနည်းလမ်းများမှာ ဆည်မြောင်း တာတမံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေဝေရေလဲဧရိယာမှ စီးဝင်လာသည့်ရေများအား အပြည့်အဝသိုလှောင်အသုံးချရေး စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တည်ဆောက်ပြီး ဆည်မြောင်းတာတမံများမှ ဆည်ရေကိုထိရောက်စွာ ပေးသွင်းနိုင်ရန်နှင့် ရေပိုမိုသိုလှောင်နိုင်ရန် ပြုပြင်ခြင်း၊ မြစ်ချောင်းများရေလျှံချိန်တွင် အင်းအိုင်များ၊ ချိုင့်ဝှမ်းများအတွင်းသို့ ရေသွင်းသိုလှောင်ထားခြင်း၊ မြစ်ချောင်းများမှ ရေကို ရေစုပ်စက်ဖြင့်စုပ်တင်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေကို ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း တို့ဖြစ်ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသသည်မိုးနည်းရေရှားရပ်ဝန်းဖြစ်သဖြင့် ဆည်မြောင်းတာတမံလုပ်ငန်းများသည် အညာဒေသ ၁၃ ခရိုင်စီမံလမ်းစီပြေရေးအတွက် အထူးအရေးပါသော လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထို့အပြင်စိုက်ပျိုးရေးဖူလုံရေး၊ သောက်သုံးရေရရှိရေး၊ မြစ်ရေလျှံမှုဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးနှင့် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆည်မြောင်းတာတမံလုပ်ငန်းများမှာ လွန်စွာအရေးပါသဖြင့် နိုင်ငံတဝန်းလုံးတွင် ဆည်မြောင်းတာတမံများကို တိုးချဲ့တည်ဆောက်လျက်ရှိရာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှ ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လအတွင်း တည်ဆောက်ပြီးစီးသော ဆည်မြောင်းတာတမံလုပ်ငန်းပေါင်း (၉၀)ခုရှိပါသည်။

ဆည်မြောင်းနှင့်ရေကန်များ၏ ရေပေးဝေနိုင်မှုဧရိယာမှာ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် ဧက ထောင်ပေါင်း ၁၅၀၀ရှိရာမှ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် ဧကထောင်ပေါင်း ၁၉၉၉ သို့လည်းကောင်း၊ တာတမံနှင့်ရေကန်မြောင်းများ၏ ရေဘေးကာကွယ်နိုင်သည့် ဧရိယာမှာ

^၁ Water Resources

၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် ဧကထောင်ပေါင်း ၃၁၀၉ ရှိရာမှ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် ဧကထောင်ပေါင်း ၃၂၆၅ သို့လည်းကောင်း အသီးသီးတိုးတက်ခဲ့ပါသည်။

ဆည်မြောင်းတာဝန်များအပါအဝင် စိုက်ပျိုးရေးဖူလုံရေးနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် ရေသွင်းစိုက်ဧရိယာသည် အသားတင်စိုက်ဧရိယာ၏ ၁၂.၆ % ရှိပြီး ရေသွင်း သီးထပ်စိုက်ဧရိယာသည် အသားတင်စိုက်ဧရိယာ၏ ၁၆.၅% ရှိရာမှ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် ရေသွင်းစိုက်ဧရိယာသည် အသားတင်စိုက်ဧရိယာ၏ ၁၆.၄% သို့လည်းကောင်း၊ ရေသွင်းသီးထပ်စိုက် ဧရိယာသည် အသားတင်စိုက်ဧရိယာ၏ ၂၄.၃% သို့လည်းကောင်းအသီးသီး တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့်လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ စိုက်ပျိုးမြေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးတို့ဖြစ်ရာ ဆည်မြောင်းတာဝန်နှင့်ရေနုတ်မြောင်းလုပ်ငန်း စီမံကိန်းကြီးများအား နိုင်ငံတော်မှ ငွေကြေးအကုန်အကျ အမြောက်အများကျခံ၍ တိုးချဲ့တည်ဆောက် ပေးလျက်ရှိပါသည်။

၁-၂။ ။ လေ့လာရသည့်ရည်ရွယ်ချက်

ဆည်မြောင်းတာဝန်လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ယခင်ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီး ဖြစ်သော မဟာစီးပွားရေးပညာ(ဘောဂဗေဒ)ကျမ်းအချို့ကို လေ့လာသောအခါတွင် ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကို ရေးသားပြုစုထားမှုများ၊ မရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် "Economic Aspects of North - Nawin Irrigation Project" ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ပြုစုထားသော ကျမ်းတွင် စီမံကိန်းမတည်ဆောက်မီ ယင်းစီမံကိန်းသည် စီးပွားရေးအရတွက်ခြေကိုက်မှုရှိမရှိကိုသိရှိနိုင်ရန် စီမံကိန်း အကဲဖြတ်ပုံနည်းလမ်းများကို အဓိကထား၍ ရေးသားပြုစုထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ၁၉၉၇ခုနှစ်တွင် ကင်းတားရေလှောင်တံခံဘက်စုံစီမံကိန်း၏ စရိတ်နှင့်အကျိုးအမြတ် များ ကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း ခေါင်းစဉ်ဖြင့်ပြုစုထားသောကျမ်း၌ စီမံကိန်း၏စရိတ်နှင့်

အကျိုးကျေးဇူးများကို ဆန်းစစ်ထားပြီးကွင်းဆင်း၍ ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ထားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် တောင်နဝင်းရေလှောင်တံစီမံကိန်းကို စီးပွားရေးရှုထောင့်အရ လေ့လာတင်ပြခြင်း(၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ) ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ပြုစုထားသောကျမ်း၌ တောင်နဝင်းရေလှောင်တံ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စီမံကိန်းနှင့်ကုန်ကျစရိတ်နှင့်အကျိုးကျေးဇူးများကို အဓိကထား၍ ပြုစုထားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင် တံစီမံကိန်းဒေသအတွင်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆည်ရေသောက်ဒေသ အတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ ပညာရေးအခြေအနေကို သိရှိနိုင်ရန်၊ ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း၌ ကျန်းမာရေးပြုစောင့်ရှောက်မှု၊ ကာကွယ်မှု၊ ကုသမှု အခြေအနေများကိုသိရှိနိုင်ရန်၊ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဤကျမ်းကို ပြုစုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁-၃။ ။လေ့လာသည့်နယ်ပယ်အကျယ်အဝန်း

ဤကျမ်းတွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့်လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေများကို လေ့လာထားပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသ၏သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုများကို ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ လေ့လာထားပါသည်။ လူမှုရေးကဏ္ဍတွင် ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးအခြေအနေများကို အဓိကထား၍လေ့လာထားပါသည်။

နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကိုလေ့လာရာ၌ ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် အခြေအနေကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာလိုသော်လည်း နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကို လက်ငင်းကာလဖြစ်သည့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အတွက်သာ မေးမြန်းရရှိပါသဖြင့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကိုသာဖော်ပြထားပါသည်။

၁-၄။ ။ လေ့လာသည့်နည်းလမ်း

ဤကျမ်းကို မြူစု ရာတွင် စီးပွားရေးကဏ္ဍ၌လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆိုင်သော အချက်အလက်များ၊ လူမှုရေးကဏ္ဍတွင် ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးနှင့်ဆိုင်သော အချက် အလက်များ၊ ကိန်း ဂဏန်းများ အရတွက်ချက်လေ့လာဆန်းစစ်ပါသည်။

ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(ရုံးချုပ်)ရန်ကုန်၊ မကွေးတိုင်း ဆည်မြောင်းထိန်းသိမ်းရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် ဆည်မြောင်းထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးအရာရှိရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီး မြို့နယ် ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာန၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် အေးချမ်းသာယာ ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် ပညာရေးမှူးရုံး၊ တောင်တွင်းကြီး မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် မန်နေဂျာရုံးများသို့ သွားရောက်၍ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များကို ကောက်ယူစု ဆောင်းပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမား အိမ် ထောင်စု(၁၅၀)စုနှင့် လယ်ယာလုပ်သား/ ကျပ်စားလုပ်သား အိမ်ထောင်စု(၇၅)စု၊ စုစု ပေါင်းနမူနာ အိမ်ထောင်စု(၂၂၅)စုကို လူမှုစီးပွားရေးနှင့်ပတ်သက်သော မေးခွန်းလွှာ များ(နောက်ဆက်တွဲဇယား-က)ဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်း၍ အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှု စီးပွားရေးအခြေအနေကို လေ့လာထားပါသည်။

စုဆောင်းရရှိသောအချက်အလက်များပေါ်တွင် မူတည်၍ လေ့လာဆန်းစစ်တင်ပြ ထားပါသည်။

၁-၅။ ။ကျမ်းပွဲစည်းပုံ

ဤကျမ်းကို အခန်း(၆)ခန်းဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ အခန်း(၁)တွင် ကျမ်း၏ နိဒါန်းကိုဖော်ပြထားပါသည်။ နိဒါန်းပိုင်းတွင် ဆည်မြောင်းတာဝန်လုပ်ငန်းများ၏ အရေးပါမှု၊ လေ့လာသည့်ရည်ရွယ်ချက်၊ လေ့လာသည့်နယ်ပယ်အကျယ်အဝန်း၊ လေ့လာ သည့် နည်းလမ်းနှင့်ကျမ်းဖွဲ့စည်းပုံတို့ကို ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း(၂)တွင် ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံစီမံကိန်း ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဖော်ပြ ထားပါသည်။

အခန်း(၃)တွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိလေ့လာထားပါသည်။

အခန်း(၄)တွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာ ရေးအခြေအနေများကို လေ့လာထားပါသည်။

အခန်း(၅)တွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူလယ် သမားအိမ်ထောင်စုများနှင့် လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေ အနေကို ကွင်းဆင်းလေ့လာ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း(၆)နိဂုံးပိုင်းတွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်သည့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်၊ အကြံပြုချက်များကို ဖော်ပြထား ပါသည်။

အခန်း(၂)

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံစီမံကိန်းမြစ်ပေါ်လာပုံ

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံသည် မကွေးတိုင်း၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့၏ အရှေ့တောင်ဘက်(၁၄)မိုင်ခန့်အကွာ သပြေပင်ရွာအနီးတွင် တည်ရှိပါသည်။

မကွေးတိုင်းသည် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း မိုးနည်းရေရှားရပ်ဝန်းတွင် ပါဝင်သဖြင့် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်(၃၇)လက်မခန့်သာ ရရှိသော ပူပြင်းခြောက်သွေ့သည့်ဒေသဖြစ်သည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်စီမံကိန်းဒေသသည် မိုးနည်းသည့်ဒေသဖြစ်သည့်အပြင် မိုးမမှန်သဖြင့် မိုးရာသီသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရေးအတွက်ပင် ရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေးအတွက် ကင်ပွန်းတောင်ရေလွှဲဆည်ကို ၁၉၅၈-၅၉ တွင် စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၉-၆၀ တွင်တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။ ယင်းရေလွှဲဆည်မှ စိုက်ဧက ၁၀၀၀ ကို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ရေလွှဲဆည်တည်ဆောက်၍ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးမှုမှာ ကင်ပွန်းတောင်ချောင်းအား ထိရောက်စွာ အသုံးမချနိုင်သည့်အပြင် တူးမြောင်းများအတွင်း ကင်ပွန်းတောင်ချောင်းမှ ပို့ချသော နှုန်းနှင့်ကျောက်ခဲအပိုင်းအစများပိတ်ဆို့မှုကြောင့်တူးမြောင်းများသည်လည်း မကြာခဏ ပိတ်ဆို့သွားတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မကွေးတိုင်းအတွင်းစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အတွက် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း များ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ယင်းချောင်း၊ စွန်ချောင်း၊ ဆဒုံချောင်း၊ ငမင်ချောင်း၊ ယင်းမလည်ချောင်း၊ ကင်ပွန်းတောင်ချောင်းနှင့် ဘန်းကုန်းချောင်းများပေါ်တွင် ရေလှောင်တံများ တည်ဆောက်ရန် ဖြစ်နိုင်စွမ်းရှိမည်ဟုယူဆရသဖြင့် ပဏာမစူးစမ်းလေ့လာမှု၊ တိုင်းတာမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အထက်ဖော်ပြပါချောင်းများပေါ်တွင် တည်ဆောက်မည့်ရေလှောင်တံ စီမံကိန်းများအနက်၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်ရှိ ကင်ပွန်းတောင်ချောင်းပေါ်တွင် တည်ဆောက်မည့် ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံစီမံကိန်းသည် နယ်မြေအနေအထားနှင့် ဘူမိဗေဒ

ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ကောင်းမွန်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အရွယ်ပမာဏ အားဖြင့်မသေးလွန်း၊ မကြီးလွန်းသောကြောင့်လည်းကောင်းဦးစားပေး၍ တည်ဆောက် ရန်ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက်မကွေးတိုင်း၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်ရှိ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင် တံစီမံကိန်းနှင့်မွန်ပြည်နယ်၊ မုဒုံမြို့နယ်ရှိ အင်းရေလှောင်တံစီမံကိန်းတို့အား၊ ကန်ငယ်များဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအပိုင်း(၁)အဖြစ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မှ ချေးငွေရယူရန်စီမံကိန်း ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်း အစီရင်ခံစာကို ၁၉၈၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် တင်ပြခဲ့ပါ သည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ လာရောက်လေ့လာပြီး အကောင်အထည် ဖော်ရန်သဘောတူညီမှုရရှိခဲ့သဖြင့် ကန်ငယ်များ၊ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ အတွက် ချေးငွေအမေရိကန်ဒေါ်လာ(၁၉.)သန်းကို ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄)ရက်နေ့တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆို၍ ရယူခဲ့ပါသည်။

ကန်ငယ်များဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအပိုင်း(၁) လုပ်ငန်းများကို ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းကာလ ကို ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်အထိ လျာထားသတ်မှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အဓိကလိုအပ်သော ဒီဇယ်ဆီ၊ ဘိလပ်မြေနှင့် သံချောင်းသံလုံးများကို လိုအပ်သလောက် အချိန်မီမရရှိခဲ့သဖြင့် စီမံကိန်းမှာလျာထား ချက်အတိုင်းမပြီးဆုံးဘဲ တည်ဆောက်ရေးကာလကို တိုးချဲ့သတ်မှတ်ခဲ့ရပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်စီမံကိန်းသည် ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံစီမံဆိုင်ရာ အချက်အလက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- (၁) ရေဆင်းဧရိယာ (၂၈.၅) စတုရန်းမိုင်

- (၂) ရေလှောင်တံ
 - (က) အမျိုးအစား: မြေသားတံ
 - (ခ) အလျား: (၁၆၈၀)ပေ
 - (ဂ) ထိပ်ဝအကျယ် (၂၀)ပေ
 - (ဃ) အမြင့် (၈၂)ပေ
 - (င) ကန်ရေပြည့်ဧရိယာ (၄၆၀) ဧက
 - (စ) ရေပြည့်အနက် (၆၈) ပေ
 - (ဆ) ရေသေအနက် (၃၃) ပေ
 - (ဇ) ရေပြည့်ရေလှောင်ရေအမှတ် (၆၁၈)
 - (ဈ) ရေလှောင်ပမာဏ (၁၀၅၂၀ ဧကပေ)
 - (ည) ရေသေအမှတ် (၅၈၃)
 - (ဋ) ရေသေပမာဏ (၆၄၀ ဧကပေ)
 - (ဌ) အသုံးပြုနိုင်သောပမာဏ (၉၈၈၀ ဧကပေ)

(၃) ရေပိုလွှဲအကျယ် (၁၀၀)ပေ

- (၄) ရေထုတ်ပြန်
 - (က) အလျား: (၁၉၀)ပေ
 - (ခ)အကျယ် (၅ပေ x ၃.၅ ပေ)
 - (ဂ) ရေထုတ်အား: (၁၀၀) ကုဗပေ/စက္ကန့်.

- (၅) တူးမြောင်းမကြီးအလျား (၇)မိုင်
- (၆) လက်တံမြောင်းအလျား (၂၈)မိုင်
- (၇) တူးမြောင်းအဆောက်အအုံ (၁၅၂)ခု

(၈) ရေလွှဲဆည်
 (က)အမျိုးအစား: ကွန်ကရစ်ရေလွှဲဆည်

(ခ)အလျား

(ဂ)ပေ

(ဂ) ဆည်ထိပ်ရေသွင်းအဆောက်အအုံ

(၂)ခု (ဝဲ-ယာ)

(ဃ) ရေသွင်းတံခါးပေါက်

(၆)ပေါက်

(င) စတင်တည်ဆောက်သည့်နှစ်

၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ်

(စ) တည်ဆောက်ပြီးစီးသည့်နှစ်

၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ်

(ဆ) ကုန်ကျငွေ

ကျပ်(၀.၉၇)သန်း

(ဇ) ရေလှောင်တံ

(က) တည်ဆောက်သည့်နှစ်

၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်

(ခ) ပြီးစီးသည့်နှစ်

၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ်

(ဂ) ကုန်ကျသည့်တန်ဖိုး

ကျပ်(၇၅.၁)သန်း

(ဃ) အကျိုးပြုဧက

ဧက ၅၀၀၀

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံစီမံကိန်း ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဖော်ပြပြီးနောက်၊

ဆက်လက်၍ အခန်း(၃)တွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံစိုက်ပျိုး

ထုတ်လုပ်မှုကို ဆက်လက်၍ လေ့လာဖော်ပြသွားပါမည်။

အခန်း(၃)

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံစိုက်ပျိုး

ထုတ်လုပ်မှုကိုလေ့လာခြင်း

(၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

ဤအခန်းတွင် ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံ မတည်ဆောက်မီ ရေလှောင်တံမံ စီမံကိန်းဒေသ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအခြေအနေ မြေအသုံးချမှုနှင့်သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုပုံစံ၊ လယ်ယာသုံးခိုင်းနွား၊ ခိုင်းကျွဲနှင့်ကိရိယာတန်ဆာပလာများ အသုံးပြုမှု၊ ဆည်ရေ ရရှိပုံနှင့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိပုံများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် သီးနှံအလိုက် စိုက်ဧကနှင့်သီးထပ်စိုက်ဧကများကို ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိလေ့လာထားပြီး ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးသောသီးနှံအချို့ ၏ ထုတ်လုပ်မှုအရေအတွက် ဆနှုန်းကိန်းများ၊ စိုက်ဧကတိုးနှုန်းများနှင့်သီးနှံအထွက် တိုးနှုန်းများကို လေ့လာထားပါသည်။

၃-၁။ ။ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံမတည်ဆောက်မီလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး

အခြေအနေ

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံလုပ်ငန်း မတည်ဆောက်မီ ပြုလုပ်သောစီမံကိန်း ဖြစ်နိုင်စွမ်းလေ့လာမှု^၁ အရ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံတည်ဆောက်မည့် စီမံကိန်း ဒေသ^၂၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ နိမ့်ကျလျက်ရှိကြောင်းသိရပါသည်။ စီမံကိန်းဒေသ အတွင်းနေထိုင်သူများမှာ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် လယ်ယာမဲ့လယ်ယာ လုပ်သား

^၁ Feasibility Study
^၂ Project Area

များဖြစ်ကြသည်။ တောင်သူလယ်သမားများ၏ အဓိကဝင်ငွေရရှိမှု ဇာစ်မြစ်မှာ လယ်ယာကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းမှဖြစ်သည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်စီမံကိန်းဒေသသည် မိုးနည်းခြင်း၊ မိုးမမှန်ခြင်းတို့ကြောင့် ရာသီဥတုပေါ်မူတည်ပြီး သီးနှံအထွက်ဆုံးရှုံးမှု များဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိပါသည်။ သို့သော်စီမံကိန်းဒေသသည် မြေဆီသြဇာကောင်းမွန် သဖြင့် စပါးကိုစိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး စပါးအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကလျှင် ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် (၃၀)တင်းထွက်ရှိပါသည်။

လယ်ယာမြေ(၅)ဧက အထက်ပိုင်ဆိုင်သော (၃၀%)မျှသာ ရှိသည့်တောင်သူ လယ်သမားအနည်းစုသည်သာလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းအဖြစ်အားထားနိုင်ပြီး လယ်ယာမြေ(၅)ဧကအောက် ပိုင်ဆိုင်သည့် တောင်သူ လယ်သမား အများစုမှာမူ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှ ဝင်ငွေအနည်းငယ်သာ ရရှိကြသဖြင့်အခြားဝင်ငွေရရှိသောလုပ်ငန်းများကို ရှာကြံလုပ်ကိုင်ကြရသည်။ လယ်ယာ မြေ(၅)ဧကအောက်ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမားအများစုသည် မြင်းလှည်း၊ နွားလှည်း များကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိုက် ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအပြင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကိုပါ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ဝင်ငွေရှာဖွေကြရသည်။

ထို့ကြောင့်စီမံကိန်းဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမားများ၏ တစ်ဦးကျ လယ်ယာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမှာ နိမ့်ကျလျက်ရှိပြီး ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် အိမ်ထောင်စု တစ်စု၏ တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေမှာ ကျပ်(၅၀၀)သာရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။^၁

^၁ Report on the Feasibility Study of Kinmundawng Reservoir Project

၃-၂။ ။ မြေအသုံးချမှုနှင့်သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုပုံစံ

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံ မတည်ဆောက်မီ အသားတင်စိုက်ဧကမှာ ၅၈၀၃ ဧကရှိပြီး ရေလှောင်တမံတည်ဆောက်ပြီးသောအခါ အသားတင်စိုက်ဧကမှာ ၅၀၀၀ ဧက ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံတည်ဆောက်ပြီးစီးသော အခါ၌အသားတင် စိုက်ဧကမှာ ရေလှောင်တမံမတည်ဆောက်မီကာလနှင့် နှိုင်းယှဉ် ပါက (၈၀၃)ဧက လျော့နည်းသွားပါသည်။ ထိုသို့လျော့နည်းသွားခြင်းမှာ ကင်ပွန်း တောင်ရေလှောင်တမံတည်ဆောက်ပြီးကာလ၌ ရေလှောင်တမံပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တမံ အောက်ဘက်ကပ်လျှက်ရှိသော စိုက်ပျိုးမြေများအား စိုက်ပျိုးခွင့်မပြုတော့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဆည်ရေပေးတူးမြောင်းများ၊ ရေနုတ်မြောင်းများ ဖောက်လုပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်းဖြစ်ပါသည်။

သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုပုံစံ^၁ ကိုလေ့လာပါက ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေလှောင်တမံ မတည်ဆောက်မီကာလ၌ မိုးရေကိုသာ အားထားစိုက်ပျိုးရသဖြင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု ပုံစံသည်မိုးရေရှိမှုနှင့်မြေဆီလွှာစွတ်စိုမှုပေါ်တွင် မူတည်၍ပြောင်းလဲသည်။ မိုးရာသီ၌ စပါး၊ နှမ်း၊ ပဲကြီး၊ ကြံနှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးပြီး ကျန်ရာသီ၌ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ငရုတ် နှင့်ကြက်သွန်များကို စိုက်ပျိုးသည်။ စပါးကို စိုက်ပျိုးရာ၌ ဇူလိုင်လဆန်းမှဩဂုတ်လလယ် အထိသည် ပျိုးထောင်ကာလဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လလယ် တွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီးဒီဇင်ဘာလလယ်ခန့်တွင်ရိတ်သိမ်းသည်။ နှမ်းကိုမေလလယ်တွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလဆန်းတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ ပြောင်းကိုမေလလယ်တွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလဆန်းတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ ပဲကြီးကိုအောက်တိုဘာလ လယ်ခန့်တွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဖေဖော်ဝါရီလကုန်ခါနီးတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။

^၁ Cropping Pattern

ကြံကိုဇန်နဝါရီလလယ်တွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး သြဂုတ်လလယ်ခန့်တွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံ တည်ဆောက်ပြီးသောအခါ စိုက်ပျိုးသည့် သီးနှံပုံစံသည် ၎င်းရေလှောင်တံမံ မတည်ဆောက်ခင်ကာလ၌ စိုက်ပျိုးသော သီးနှံပုံစံနှင့်မတူညီတော့သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးပုံမှာ မိုးစပါးကိုဇန်နလတွင်စိုက်ပျိုးပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ နှမ်းနှင့်မြေပဲ သီးနှံများကို မေလလယ်၌မိုးရရှိပါက စတင်စိုက်ပျိုးသည်။ မေလလယ်တွင် မိုးမရ ရှိပါက မေလကုန်ဇန်နလဆန်းတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တိုဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ ဆောင်းရာသီ၌ ပဲကြီး၊ မြေပဲနှင့် နှမ်းကိုစိုက်ပျိုးသည်။ ပဲကြီးကို နိုဝင်ဘာလတွင်စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဇန်နဝါရီလကုန်ခန့်တွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ နွေရာသီ၌ နွေနှမ်းနှင့်နွေစပါးများကို စိုက်ပျိုးသည်။ မိုးကြိုနှမ်းခေါ် နွေနှမ်းကို ဖေဖော်ဝါရီလလယ်ခန့်တွင် စိုက်ပျိုးပြီး မေလလယ်(သို့မဟုတ်)မေလကုန်ခန့် တွင်ရိတ်သိမ်းသည်။ နွေစပါးကို မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်းဒေသများတွင် ဒီဇင်ဘာလခန့်၌ စတင်စိုက်ပျိုးသော်လည်း ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင်မူ ဇန်နဝါရီလဆန်းတွင် ဆည်မှ ပျိုးထောင်ရေပေးပါက စတင်ပျိုးထောင်ပြီး၊ ဖေဖော်ဝါရီလဆန်းတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ နွေစပါးကို(၃)လအတွင်း ရိတ်သိမ်းနိုင်သည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသတွင် လက်ရှိစိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံပုံစံတွဲများကို ဇယား(၃-၁)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၁)

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံတည်ဆောက်ပြီးကာလ

စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံပုံစံများ

အမှတ် စဉ်	စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံပုံစံတွဲများ		
	မူရင်း	ပထမသီးထပ်	ဒုတိယသီးထပ်
၁	မိုးစပါး/ မိုးနှမ်း	ကုလားပဲ၊ ပဲမျိုးစုံ	မိုးကြိုနှမ်း(ခ)နွေနှမ်း
၂	မိုးစပါး/ မိုးနှမ်း	ကုလားပဲ၊ ပဲမျိုးစုံ	နွေစပါး
၃	အစေ့ထုတ်ပြောင်း	မိုးစပါး	မတ်ပဲ/ ဟင်းသီးဟင်းရွက်
၄	အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	မတ်ပဲ/ ဟင်းသီးဟင်းရွက်
၅	အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပဲကြီး	မတ်ပဲ/ ဟင်းသီးဟင်းရွက်
၆	ကြံ	-	-

စာစ်မြစ်။ ။မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မြို့နယ်မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီး
မြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၁)အရ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံ စီမံကိန်းတည်ဆောက်ပြီးသောကာလ လက်ရှိစိုက်ပျိုးသောသီးနှံပုံစံတွဲများကို လေ့လာပါက မူရင်းစိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ မိုးစပါး၊ မိုးနှမ်း၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် ကြံ တို့ဖြစ်ကြသည်။ ပထမသီးထပ် သီးနှံများမှာ ကုလားပဲ၊ ပဲမျိုးစုံ၊ မိုးစပါး၊ ချည်မျှင်ရှည်ဝါနှင့် ပဲကြီးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဒုတိယသီးထပ်သီးနှံများမှာ မိုးကြိုနှမ်းခေါ် နွေနှမ်း၊ နွေစပါး၊ မတ်ပဲနှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ယာမြေတွင် ကြံကိုစိုက်ပျိုးပါက ကြံ၏ သက်တမ်းမှာ တစ်နှစ်ဖြစ်သဖြင့် သီးထပ်များမစိုက်ပျိုးနိုင်ပါ။

ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေ ရရှိသဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများသည် ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်မှုကြောင့် စိုက်ပျိုးရာသီတစ်နှစ်လျှင် မူရင်းသီးနှံတစ်ကြိမ်နှင့်

သီးထပ်နှစ်ကြိမ် စိုက်ပျိုးလာနိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်လျှင် သုံးသီးစား စိုက်ပျိုး နိုင်မှုကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ဝင်ငွေများတိုးတက်လာပါသည်။

၃-၃။ ။ ခိုင်းနွား၊ ခိုင်းကျွဲနှင့် လယ်ယာသုံးကိရိယာတန်ဆာပလာများအသုံးပြုမှု

၃-၃-၁ ခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲအသုံးပြုမှု

ကင် ပွန်းတောင် ရေလှောင်တမံ မတည်ဆောက်မီကာလ စီမံကိန်းဒေသတွင် ပါဝင်သည့်ကင် ပွန်းတောင်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကံပေးကြီးကျေးရွာအုပ်စု၊ ပင်တိုင်ကျေးရွာ အုပ်စု၊ ဆီမီးထွန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပြည့်ညင်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ချောင်းနက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကံလှကန်ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ညာဂမိုးကျေးရွာအုပ်စုများ၏ ခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲ ပိုင်ဆိုင်မှု ကိုလေ့လာသောအခါ ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်တွင် တောင်သူလယ်သမား(၁၀)ဦးလျှင် ခိုင်းနွား ၃၄ ကောင်နှုန်းဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ခိုင်းကျွဲ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ တောင်သူ လယ်သမား ၁၀ ဦးလျှင် ၇၁ ကောင်နှုန်းဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံ တည်ဆောက်ပြီးကာလတွင် ခိုင်းနွား၊ခိုင်းကျွဲ ပိုင်ဆိုင်မှုကိုလေ့လာသောအခါ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေ သောက်ဒေသအတွင်း ရှိကျေးရွာအုပ်စုများမှ တောင်သူလယ်သမား ၁၀ ဦးလျှင် ခိုင်းနွား ၂၆ ကောင် နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခိုင်းကျွဲ ၅၂ ကောင်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်လယ်ယာသုံးခိုင်းနွားနှင့် ခိုင်းကျွဲပိုင်ဆိုင် မှုမှာ ရေလှောင်တမံမတည်ဆောက်မီကာလနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါကလျော့နည်းသွားပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား တစ်ဦးကျပိုင်ဆိုင်သော ခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲအရေအတွက် လျော့နည်းသွားသော်လည်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတွင် ခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲများအား အသုံးပြုမှုလျော့နည်းသွားခြင်းမရှိပါ။ အကြောင်းမှာ ခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲပိုင်ဆိုင်မှု နည်းသော တောင်သူလယ်သမားများ(သို့မဟုတ်) ခိုင်းနွား နှင့် ခိုင်းကျွဲပိုင်ဆိုင်မှုလုံးဝ မရှိသော တောင်သူလယ်သမားများသည် ခိုင်းနွားနှင့်ခိုင်းကျွဲများ ကိုငှားရမ်း အသုံးပြု

မှများရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

၃-၃-၂ လယ်ယာသုံးကိရိယာတန်ဆာပလာများအသုံးပြုမှု

ကင်းပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမားများ၏ လယ်ယာသုံးကိရိယာတန်ဆာပလာများ ပိုင်ဆိုင်မှုအားလေ့လာရာတွင် ကင်းပွန်းတောင်ဆည်စီမံကိန်း တည်ဆောက်ပြီးစကာလဖြစ်သော ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်နှင့် တည်ဆောက်ပြီး (၇)နှစ် ကြာကာလဖြစ်သည့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာထားပါသည်။ ဤသို့လေ့လာရာတွင် ကင်းပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသတွင်ပါဝင်သည့် ကျေးရွာတစ်ရွာချင်းအလိုက် လယ်ယာသုံးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှုစာရင်းကို မရရှိသဖြင့် ကင်းပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာအုပ်စု(၈)စု၏ လယ်ယာသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှုစာရင်းကိုသာ လေ့လာထားပါသည်။ လယ်ယာသုံး ကိရိယာတန်ဆာပလာများပိုင်ဆိုင်မှုစာရင်းကို ဇယား (၃-၂) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၂)

လယ်ယာသုံးကိရိယာတန်ဆာပလာများပိုင်ဆိုင်မှုစာရင်း

အမှတ်စဉ်	လယ်ယာသုံးကိရိယာအမျိုးအမည်	၁၉၉၁-၉၂	၁၉၉၇-၉၈	တိုးလာသောအရေအတွက်
၁	ရိုးရိုးထွန်	၃၉၆၅	၄၁၂၆	၁၆၁
၂	ထယ်စုံ	၃၇၁၈	၃၉၇၈	၂၆၀
၃	ကြားလိုက်သံထွန်	၉၄	၁၈၇	၉၃
၄	မျိုးစေ့ချထွန်	၀	၂	၂
၅	စက်တုံး	၃၀	၄၀	၁၀
၆	ရေစုတ်စက်	၁၇	၁၈	၁
၇	ခြွေလှေ့စက်	၀	၃	၃
၈	ထွန်စက်	၀	၂	၂

ဇာစ်မြစ်။ ။ ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာန၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၂)အရ လယ်ယာသုံးကိရိယာတန်ဆာပလာများ တိုးတက်မှု ကိုလေ့လာသောအခါ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ထယ်စုံပိုင်ဆိုင်မှုသည် တိုးတက်မှု အများဆုံးဖြစ်ပြီး ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၆၀ ခု တိုးလာကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရိုးရိုးထွန်ပိုင်ဆိုင် မှုမှာ ဒုတိယအများဆုံးတိုးတက်ပါသည်။ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ရိုးရိုးထွန်ပိုင်ဆိုင်မှုသည် ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၆၁ ခုတိုးလာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ရိုးရိုးထွန် နှင့်ထယ်စုံအရေအတွက်များ ပိုင်ဆိုင်မှုတိုးလာခြင်းမှာ အိမ်ထောင်ခွဲတောင်သူလယ်သမား အငယ်များတိုးလာ၍ ဖြစ်ပါသည်။ အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများအတွက် ကြားထွန် ရေးငင် ရာတွင်လွယ်ကူသော ကြားလိုက်သံထွန်အသုံးပြုသော အရေအတွက်သည် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်ထက် ၉၃ ခုတိုးလာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထယ်ခဲများ ထုချေရာတွင် အသုံးပြုသော စက်တုံးအရေအတွက်မှာလည်း ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်ထက်(၁၀)ခုတိုးလာပါသည်။ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ရေစုတ်စက် ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် ပိုင်ဆိုင်သော အရေအတွက်ထက် (၁)ခုတိုးလာ ပါသည်။ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် ခြွေလှေ့စက်ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသော်လည်း ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ခြွေလှေ့စက် ပိုင်ဆိုင်မှု(၃)ခုရှိလာပါသည်။ ထွန်စက်ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် ထွန်စက်ပိုင် ဆိုင်မှုမရှိသော်လည်း ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ထွန်စက်(၂)စီး ပိုင်ဆိုင်မှုရှိလာပါသည်။

ခြေ၍ဆိုရပါမူ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသရှိ တောင်သူလယ်သမား များသည် ခေတ်မီလယ်ယာသုံးကိရိယာများ အသုံးပြုမှုနည်းပါးကြောင်း တွေ့ရပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်မီလယ်ယာသုံးကိရိယာများအား တောင်သူလယ်သမား များအား တိုးချဲ့ဖြန့်ဖြူးပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင်တောင်သူလယ်သမား နမူနာ အိမ်ထောင်စုများကိုလေ့လာရာတွင် အများစုသည် ပုဂ္ဂလိကထွန်စက်များနှင့် အစိုးရ ထွန်စက်စခန်းမှ ထွန်စက်များကို ငှားရမ်းအသုံးပြုခြင်းထက် လုပ်အားပိုမိုစိုက်

ထုတ်ရသော နွားနှင့်ထွန်ခြင်းကို ပိုမိုအသုံးပြုကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ အကြောင်းမှာ ထွန်စက်ကိုငှားရမ်းအသုံးပြုပါက အသုံးပြုခွင့်ရမည့်ရက်ကို စောင့်ဆိုင်းရသဖြင့် ကြန့်ကြာမှုများရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်အစိုးရထွန်စက်စခန်းများတွင် ထွန်စက်များ တိုးချဲ့ထားရှိပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၃-၄။ ။ဆည်ရေရရှိမှုနှင့်စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိမှု

၃-၄-၁ ဆည်ရေရရှိမှု

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံတည်ဆောက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အသား တင်စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာ ၅၀၀၀ ဧကအား ဆည်ရေပေးသွင်းခြင်းဖြင့် သီးထပ်များ စိုက်ပျိုးလာနိုင်ပြီး သီးနှံစိုက်ဧကတိုးလာစေရန်နှင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရည်ရွယ်ချက်အတိုင်းပင် မူရင်းအသားတင်စိုက်ဧရိယာ ၅၀၀၀ ဧက အား ဆည်ရေသွင်း ခြင်းဖြင့် သီးထပ်များစိုက်ပျိုးလာနိုင်ခဲ့ရာ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် မူရင်းစိုက်ဧရိယာ (၅၀၀၀) ဧကပေါ်တွင် သီးထပ်စိုက်ဧက(၄၇၈၄)ဧက စိုက်ပျိုးနိုင် သဖြင့် စုစုပေါင်းသီးနှံဧကမှာ (၉၇၈၄) ဧကအထိ တိုးတက်လာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေပေးသွင်းသည့် လယ်မြေယာမြေဧကများကို တူးမြောင်း များ အလိုက် ဇယား(၃-၃)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၃)

တူးမြောင်းအလိုက်ဆည်ရေပေးသွင်းသည့်လယ်မြေနှင့်ယာမြေများ

စဉ်	တူးမြောင်း	လယ်မြေ (ဧက)	ယာမြေ (ဧက)	စုစုပေါင်း
၁	လက်ယာမြောင်း	၁၃၃၄.၂၆	၁၁၆၅.၇၄	၂၅၀၀
၂	လက်ဝဲမြောင်း	၁၇၆၀.၇၇	၇၃၉.၂၃	၂၅၀၀
စုစုပေါင်း		၃၀၉၅.၀၃	၁၉၀၄.၉၇	၅၀၀၀
ရာခိုင်နှုန်း		၆၁.၉%	၃၈.၁၀%	၁၀၀%

စာစ်မြစ်။ ။ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ မကွေးမြို့၊ မကွေးတိုင်း

ဇယား(၃-၃)အရ လက်ယာမြောင်းမှဆည်ရေပေးသွင်းသည့် လယ်မြေနှင့်ယာမြေ မှာ ၂၅၀၀ ဧကရှိပြီး လက်ဝဲမြောင်းမှ ဆည်ရေပေးသွင်းသည့်လယ်မြေနှင့်ယာမြေမှာ ၂၅၀၀ ဧက ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆည်ရေသောက်ဧရိယာမှာ ၅၀၀၀ ဧကဖြစ်ပါ သည်။ ဆည်ရေသောက်လယ်မြေမှာ ၃၀၉၅.၀၃ ဧကရှိပြီး စုစုပေါင်း ဆည်ရေသောက် ဧရိယာ၏ ၆၁.၉% ရှိပါသည်။ ဆည်ရေသောက်ယာမြေမှာ ၁၉၀၄.၉၇ ဧကရှိပြီး စုစုပေါင်းဆည်ရေသောက် ဧရိယာ၏ ၃၈.၁၀% ရှိပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ကင်ပွန်းတောင် ချောင်းအားပိတ်၍ ရေစတင်လှောင်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်းမှာပင် ဆည်ရေစတင်ပေး ဝေနိုင်ခဲ့ ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံ တည်ဆောက်ဆဲကာလဖြစ်သော ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်အထိ နှစ်အလိုက်ဝင်ရေ၊ သီးနှံပေးရေ၊ အငွေပျံ့ရေနှင့် အခြား ဆုံးရှုံးမှု၊ လက်ကျန်ရေပမာဏများကို နောက်ဆက်တွဲဇယား(ခ) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံမှ နှစ်စဉ်မေလဒုတိယပတ်တွင် စတင်၍ ပျိုးထောင် ရေပေးပါသည်။ ပျိုးထောင်ရေပြည့်ပါက ခေတ္တပြန်ပိတ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေကို ဇွန်လ(၁၅) ရက်မှ ဇူလိုင်လကုန်အထိ ပေးပါသည်။ နွေစပါးစိုက်ပျိုးမှုရှိပါက ဆည်ရေပေးဝေမှုကို ဩဂုတ်လလယ်အထိပေးပါသည်။ ထို့ကြောင့်တောင်သူလယ်သမားများသည် ကင်ပွန်း တောင်ရေလှောင်တံမံမှ ဆည်ရေကိုမေလ(၁၅)ရက်နေ့မှ ဩဂုတ်လလယ်အထိ ရရှိနိုင် ပါသည်။

ဆည်ရေပေးဝေရာတွင် လယ်ယာမြေများတွင် လိုအပ်သည့်ရေပမာဏကို ရရှိနိုင် ရန်နှင့်ဆည်ရေအလဟဿ ဆုံးရှုံးမှုများမရှိစေရန်အတွက် ဆည်ရေပေးဝေရေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ဆည်ရေပေးဝေရေးကော်မတီတွင် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ကျေးရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပြီး ပြန်ခေါင်းနှင့်မြောင်းခေါင်းများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ လယ်ယာ

မြေကွင်းအလိုက် ရေလိုအပ်မှု၊ ရေပြည့်မှုများကို ပြွန်ခေါင်းနှင့်မြောင်းခေါင်းများမှ လိုက်လံစစ်ဆေးပြီးလျှင် ဆည်ရေပေးဝေမှုအခြေအနေကို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌမှတစ်ဆင့် ဦးစီးအရာရှိ (ဆည်မြောင်းထိန်းသိမ်းရေး) အား တင်ပြရပါသည်။ ဦးစီးအရာရှိ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ဆည်ရေပေးဝေမှု၊ ဆည်ရေပိတ်မှုများကို ပြုလုပ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆည်ရေပေးဝေမှုကို စနစ်တကျပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဆည်ရေများ အလဟဿဆုံးရှုံးမှု များ မရှိတော့ဘဲ လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် လိုအပ်သည့် ဆည်ရေပမာဏကို ပေးသွင်းနိုင် သဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများအဖို့ အကျိုးကျေးဇူး များစွာရရှိနိုင်ပါသည်။

၃-၄-၂။ ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိမှု
စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေရရှိနိုင်ပုံ

တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၊ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်သည် ၁၉၉၆ ခုနှစ် အထိ “မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်” အမည်နှင့် နှစ်စဉ်ချေးငွေ၊ နှစ်တိုချေးငွေ၊ နှစ်ရှည်ချေးငွေများကို ကျေးရွာဘဏ်မှတစ်ဆင့် တောင်သူလယ် သမားများအား ထုတ်ချေးပေးခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုတစ်စုလျှင် ကျေးရွာဘဏ်တစ်ခု စီကို တည်ထောင်ထားပါသည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် “မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ကျေးလက် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်”သည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန လက်အောက် သို့ရောက်ရှိခဲ့ပြီး “မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်” အမည်သို့ ပြောင်းလဲသွားပါ သည်။ ထို့အတူချေးငွေစနစ်များလည်း ပြောင်းလဲသွားပါသည်။

ယခင်ကချေးငွေများကို ကျေးရွာဘဏ်အား အခြေခံထား၍ ကျေးရွာဘဏ်များနှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုကာ ထုတ်ချေးပေးခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှစတင်၍ တောင်သူ လယ်သမားကိုယ်တိုင်ချေးယူ၊ တောင်သူလယ်သမားကိုယ်တိုင်ဆပ်စနစ်ဖြင့် တောင်သူ (၅)ဦးပါဝင်သည့်အစုအဖွဲ့များအားမြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် တိုက်ရိုက်စာချုပ် ချုပ်ဆို၍ ထုတ်ချေးပေးလျက်ရှိသည်။ ယခင်ကချေးငွေကို အိမ်တိုင်ယာရောက် ထုတ်ချေးပေးခဲ့သော်လည်း မူသစ် အရ ချေးငွေထုတ်ယူလိုသည့် တောင်သူများသည် ဘဏ်ရှိရာသို့ ကိုယ်တိုင်လာရောက် ချေးယူရပါသည်။ တောင်သူများ၏ သွားရေးလာ

ရေးလွယ်ကူစေရန်အတွက် နယ်လှည့်ဘဏ် လုပ်ငန်းစနစ်^၁ ဖြင့် ရဲစခန်းများရှိသော တိုက်နယ်များတွင် စုရပ်အဖြစ်ထား၍ ထုတ်ချေး ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားများ၏ ဆန္ဒအရသာ ငွေချေးယူနိုင်သည်။ လယ်ယာမြေ ၁၀ဧက အထိ လုပ်ကိုင်သော တောင်သူများအနက် ငွေကြေးမပြည့်စုံသူများကိုသာ ထုတ်ချေးပြီး ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်စွမ်းရှိမည့် ငွေပမာဏကိုသာ ကျေးရွာဘဏ်နှင့် ချေးငွေစိစစ်ရေး အဖွဲ့၏ ထောက်ခံချက်ဖြင့်ထုတ်ချေးသည်။ သီးနှံ ၁၀ ဧကအထက် လုပ်ကိုင်သူများအနက် အထွက်တိုး စိုက်ပျိုးရန် ဝန်ခံကတိပြုပါက အမှန်တကယ် အထွက်တိုးစိုက်မည့် ဧကအတွက် သာသက်ဆိုင်ရာ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၏ စိစစ်ထောက်ခံချက်အရ ထုတ်ချေးပါသည်။

ကျေးရွာဘဏ် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာဘဏ်၏ အာမခံချက်ရရှိသည့် တောင်သူ လယ်သမား(၅)ဦး အစုအဖွဲ့ဖြင့် ငွေချေးယူနိုင်ပြီး ချေးငွေကို သီးနှံပေါ်ချိန်တွင် အတိုးနှင့်တကွ ဆောလျင်စွာပေးဆပ်ရပါသည်။ ချေးငွေပြေကျေရန်အတွက် ကိုယ်စီ ကိုယ်ငှဖြစ်စေ၊ တွဲဖက်၍ဖြစ်စေ၊ စုပေါင်း၍ဖြစ်စေတာဝန်ယူရပါသည်။

၁၉၉၇ ခုနှစ်လယ်ယာနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနမှ ချမှတ်သော ချေးငွေမူ အသစ်အရ သီးနှံအလိုက် ချေးငွေနှုန်းထားများကို ဇယား(၃-၄)တွင် ဖော်ပြထား ပါသည်။

^၁ Mobile Banking System

ဇယား(၃-၄)

၁၉၉၇ ခုနှစ် ချေးငွေမူသစ်အရထုတ်ချေးသောချေးငွေနှုန်းထားများ

စဉ်	သီးနှံအမည်	တစ်ဧကချေးငွေနှုန်းထား (ကျပ်)	မှတ်ချက်
၁	စပါး	၄၀၀၀ မှ ၅၀၀၀	-(၅)ဧကအထိ(၅၀၀၀)ကျပ်နှုန်း -(၅)ဧကအထက်မှ(၁၀)ဧကအထိ (၄၀၀၀)ကျပ်နှုန်း -စီမံချက်အထူးလုပ်ငန်းများအတွက် (၄၀၀၀)ကျပ်နှုန်း
၂	မြေပဲ	၂၀၀၀	
၃	နှမ်း	၁၅၀၀	
၄	ပဲမျိုးစုံ (မတ်ပဲ၊ ပဲပုတ်၊ ပဲတီစိမ်း၊ ပဲစင်းငုံ)	၁၀၀၀	
၅	ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	၂၅၀၀	
၆	ချက်ကြံ	၂၀၀၀	
၇	ဂုန်လျော်	၁၂၀၀	

ဇာစ်မြစ်။ ။မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၄)ပါ ချေးငွေနှုန်းထားများအရ သီးနှံအလိုက် ချေးငွေ
နှုန်းထားများသည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်အထိ “မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုး
ရေးဘဏ်”မှ ထုတ်ချေးခဲ့သော သီးနှံအလိုက်တစ်ဧကချေးငွေနှုန်းထားများထက် မြင့်မား
ကြောင်းသိရပါသည်။

ချေးငွေအပေါ်အတိုးနှုန်းနှင့်ဒဏ်တိုး

တောင်သူလယ်သမားများအား ထုတ်ချေးသည့်ချေးငွေအပေါ်တွင် ငွေ(၁၀၀) ကျပ်ကိုတစ်နှစ်လျှင်(၁၅%) အတိုးကောက်ခံပါသည်။ ချေးငွေပြန်လည် ပေးဆပ်ရန် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက်အသီးသီးကျော်လွန်ပါက ကျသင့်သောအတိုး အပြင်ကျော်လွန် သောကာလအတွက် ငွေ(၁၀၀)ကျပ်လျှင် တစ်လတစ်ကျပ်နှုန်းဖြင့် ဒဏ်တိုးကိုပါ ကောက်ခံပါသည်။

ရာသီအလိုက်ချေးငွေကာလသတ်မှတ်ချက်များ

တောင်သူလယ်သမားများ ချေးယူသည့်ချေးငွေကာလများကို ရာသီအလိုက် ဇယား (၃-၅) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၅)

ရာသီအလိုက်ချေးငွေကာလသတ်မှတ်ချက်

သီးနှံအမည်	ထုတ်ချေးသည့်ရက်၊လ	ပေးဆပ်ရန်ရက်၊လ
<u>မိုးရာသီ</u>		
စပါး	ဇွန်လ(၂၅)ရက်မှ ဇူလိုင်လကုန်	ဖေဖော်ဝါရီ(၁၅)ရက်
ဆီထွက်သီးနှံ	ဧပြီလနှင့်မေလ	ဇန်နဝါရီလကုန်
ပဲမျိုးစုံ	ဧပြီ၊ မေ၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်	ဧပြီလကုန်
ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်	မတ်လကုန်
<u>ဆောင်းရာသီ</u>		
နွေစပါး	အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ	ဇွန်လကုန်
ဆီထွက်သီးနှံ	စက်တင်ဘာ(၁)ရက်မှ အောက်တိုဘာလကုန်	ဇွန်လကုန်
ပဲမျိုးစုံ	အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ(၁၅)ရက်	ဇွန်လကုန်
ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	စက်တင်ဘာ၊ အောက်တိုဘာ(၁၅)ရက်	ဇွန်လကုန်
ချက်ကြံ	အောက်တိုဘာ(၁)ရက်မှ နိုဝင်ဘာ(၁၅)ရက်	ဇန်နဝါရီလကုန်
<u>မိုးကြို</u>		
နွေစပါး	ဇန်နဝါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီ	ဇွန်လကုန်
ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	ဇန်နဝါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီ	ဒီဇင်ဘာလကုန်

ဇာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသအတွင်းသို့ ထုတ်ချေးသည့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံတည်ဆောက်ပြီးစ ကာလဖြစ်သော ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းသို့ ထုတ်ချေးသည့် စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေပမာဏနှင့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ချေးသည့် စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေပမာဏ များကို ဇယား(၃-၆)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၆)

ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းထုတ်ချေးသည့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေပမာဏ

(ကျပ်ထောင်ပေါင်း)

စဉ်	ကျေးရွာအုပ်စု	စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေပမာဏ	
		၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်	၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်
၁	ကင်ပွန်းတောင်	၁၄၉.၁၆	-
၂	ကံပေးကြီး	၁၀၃.၆၁	၅၂၃.၀၀
၃	ပင်တိုင်	၂၀၅.၃၃	၅၀၁.၅၀
၄	ချောင်းနက်	၁၈၇.၈၅	၆၂၉.၅၀
၅	ပြည့်ညင်	၄၀.၂၉	၃၁၆.၀၀
၆	ဆီမီးထွန်း	၁၀၅.၄၂	၆၈၈.၀၀
၇	ကံလှကန်	၁၆၈.၉၀	၆၂၉.၅၀
၈	ညာဂမိုး	၁၀၃.၆၀	၅၆၃.၀၀
စုစုပေါင်း		၁၀၆၄.၁၆	၃၈၅၀.၅၀

ဇာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၆)အရ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်မှ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းသို့ ထုတ်ချေးသည့် စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေပမာဏများမှာ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင်

ပို၍ များပြားလာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် သီးနှံစိုက်ဧက တိုးလာသည့်အပြင် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေမူအသစ်အရ ထုတ်ချေးသည့် သီးနှံတစ်ဧက အတွက် ချေးငွေနှုန်းထားများမှာ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ချေးသည့် သီးနှံတစ်ဧကအတွက် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေနှုန်းထားများထက် ပို၍များသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ကျေးရွာအုပ်စုသည် ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်၌ စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေ ၅၃၁၀၀၀ ကျပ်ကို ချေးယူခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင်မူ ချေးငွေမူ အသစ်^၁ ကို မနှစ်သက်ကြသဖြင့် ချေးငွေမယူကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ချေးသည့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ စုစုပေါင်းမှာ ၄၈၄၈၆၂၅၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး၊ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းသို့ ထုတ်ချေးငွေမှာ ၃၈၅၀၅၀၀ ကျပ်^၂ ဖြစ်သဖြင့် စုစုပေါင်းထုတ်ချေးသည့် ချေးငွေပမာဏ၏ (၇.၉၄%) ရှိကြောင်းတွေ့ ရပါသည်။

သီးနှံတစ်ဧကအတွက် ထုတ်ချေးသည့်စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ နှုန်းထားများသည် သီးနှံတစ်ဧက စိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျစရိတ်အတွက် ရာနှုန်းပြည့် ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်ခြင်း မရှိ သော်လည်း အရင်းအနှီးနည်းသော တောင်သူလယ်သမား အငယ်စားများအတွက် စိုက်ပျိုး စရိတ်ချေးငွေသည် အသင့်အတင့် အထောက်အကူပြုသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

^၁ ကျေးရွာဘဏ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာဘဏ်၏ အာမခံချက်ရရှိသည့် တောင်သူလယ်သမား(၅)ဦး အစုအဖွဲ့ဖြင့် ငွေချေးယူနိုင်ပြီး ချေးငွေပြေကျေရန်အတွက် ကိုယ်စီကိုယ်ငှဖြစ်စေ၊ တွဲဖက်၍ဖြစ်စေတာဝန်ယူရပါသည်။

^၂ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

၃-၅။ ။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု

၃-၅-၁ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု
ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံ မတည်ဆောက်မီကာလနှင့်
တည်ဆောက်ပြီး ကာလ သီးနှံစိုက် ကေများ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်စီမံကိန်း မတည်ဆောက်မီကာလ၌ စီမံကိန်းဒေသသည် မိုးခေါင်ခြင်း၊ မိုးမမှန်ခြင်းတို့ကြောင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ရာတွင် သီးနှံ အထွက် ဆုံးရှုံးမှုများရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်မှုမရှိသဖြင့် တောင်သူ လယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေမှာ နိမ့်ကျလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ဆည် (ရေလှောင်တံမံ) အား ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်တွင်စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံမှ စီမံကိန်းတည် ဆောက်ဆဲကာလအတွင်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဆည်ရေပေးဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းဒေသအတွင်း သီးနှံဆုံးရှုံးမှုများ နည်းပါးလာပြီး ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်မှစ၍ အောင်ဧကမှာ စိုက်ဧက၏ ၁၀၀% ဖြစ်သဖြင့် သီးနှံအထွက်ဆုံးရှုံးမှုများ မရှိတော့ပေ။

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံမှ ဆည်ရေကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးရှိပုံကို စီမံကိန်းတည်ဆောက်ပြီးသည့်နှစ် ၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ် သီးနှံစိုက် ဧက နှင့်လက်ရှိ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် သီးနှံစိုက်ဧကများအား စီမံကိန်းမတည်ဆောက်မီ ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်၏ စိုက်ဧကနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ဇယား(၃-၇)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၇)

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံခါ အကျိုးသက်ရောက်မှု

စဉ်	သီးနှံအမည်	စီမံကိန်းမတည်ဆောက်မီစိုက်ဧက ၁၉၈၀-၈၁	စီမံကိန်းတည်ဆောက်ပြီးစစိုက်ဧက ၁၉၉၀-၉၁ (သီးထပ်စိုက်ဧကအပါအဝင်)	၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၏ စိုက်ဧက (သီးထပ်စိုက်ဧကအပါအဝင်)
၁	စပါး	၂၃၄၇	၂၉၀၀	၄၂၄၅
၂	အစေ့ထုတ်ပြောင်း	၁၁၉၃	၁၂၅၀	၁၃၀၀
၃	မြေပဲ	၆	၅၀	-
၄	နှမ်း	၁၄၄၀	၁၆၆၀	၁၁၁၉
၅	ကုလားပဲ	-	၂၅	၅၆
၆	ပဲကြီး	၇၀၇	-	၄၅၀
၇	မတ်ပဲ	-	-	၆၂
၈	ပဲမျိုးစုံ	-	၁၄၀၀	၂၀၄၇
၉	နှံစားပြောင်း	-	၁၆၅	-
၁၀	ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	-	၅၀	၃၀၅
၁၁	ကြံ	၁၁၀	၁၀၀	၁၀၀
၁၂	ဟင်းသီးဟင်းရွက်	-	၁၃၅	၁၀၀
	စုစုပေါင်း	၅၈၀၃	၇၇၃၅	၉၇၈၄
၁၉၈၀	စာနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက စိုက်ဧကပြောင်းလဲမှု		၁၉၃၂	၃၉၈၁
	ပြောင်းလဲမှုရာခိုင်နှုန်း		၃၃.၃၃%	၆၈.၆၀%

ဇာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မြို့နယ်မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီး

မြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၇)တွင် ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်၌ ဆည်ရေမရရှိသေးသဖြင့် မူရင်းစိုက်ဧက ၅၈၀၃ ဧကသာရှိပါသည်။ စီမံကိန်းတည်ဆောက်ပြီးစ ၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ်၏ စိုက်ဧကနှင့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၏ စိုက်ဧကများတွင် မူရင်းစိုက်ဧကအပြင် ဆည်ရေသွင်း၍ စိုက်ပျိုးသောသီးထပ်စိုက်ဧကများလည်း ပါရှိပါသည်။ စီမံကိန်းတည်

ဆောက်ပြီးစ ကာလ ၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ်၏ သီးနှံစိုက်ဧကမှာ စီမံကိန်းမတည်ဆောက်မီ ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၃၃.၃၃ % တိုးတက်လာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထို့အပြင် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် ၏ သီးနှံစိုက်ဧကမှာ စီမံကိန်းမတည်ဆောက်မီ ကာလဖြစ်သော ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်၏ သီးနှံစိုက်ဧကထက် ၆၈.၆၀% တိုးတက် လာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့စိုက်ဧကများ တိုးတက်လာခြင်းမှာ စပါး၊ အစေ့ ထုတ်ပြောင်း၊ ပဲမျိုးစုံနှင့်ချည်မျှင်ရှည်ဝါတို့ကို ရေလှောင်တံမံမတည်ဆောက်ခင် ကာလ ထက်ပိုမို၍ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရေလှောင်တံမံမတည်ဆောက်ခင် ကာလက မစိုက်ပျိုးသောသီးနှံများအား တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်အလိုက်သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှု(၁၉၈၇-၈၈ မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံမှ ဆည်ရေပေးသွင်းခြင်းဖြင့် သီးထပ်များစိုက်ပျိုး လာနိုင်သဖြင့် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို နှစ်အလိုက် သီးထပ် စိုက်ဧကများ တိုးတက်မှုအရ ဇယား(၃-၈)တွင် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ဇယား(၃-၈)

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏နှစ်အလိုက်သီးထပ်စိုက်ဧကများ

ခုနှစ်	မူရင်းစိုက်ဧက	သီးထပ်စိုက် ဧက			သီးထပ်စိုက် ဧက %
		ပထမသီးထပ်	ဒုတိယသီးထပ်	စုစုပေါင်း	
၁၉၈၇-၈၈	၄၃၉၈	၁၂၁၆	-	၁၂၁၆	၂၇.၆၅ %
၁၉၈၈-၈၉	၅၀၀၀	၁၃၄၆	-	၁၃၄၆	၂၆.၉၂%
၁၉၈၉-၉၀	၄၆၆၄	၁၉၀၂	-	၁၉၀၂	၄၀.၇၈%
၁၉၉၀-၉၁	၅၀၀၀	၂၇၃၅	-	၂၇၃၅	၅၄.၇၆%
၁၉၉၁-၉၂	၅၀၀၀	၃၈၄၆	-	၃၈၄၆	၇၆.၉၂%
၁၉၉၂-၉၃	၅၀၀၀	၃၄၂၈	-	၃၄၂၈	၆၈.၅၆%
၁၉၉၃-၉၄	၅၀၀၀	၂၉၉၄	-	၂၉၉၄	၅၉.၀၈%
၁၉၉၄-၉၅	၅၀၀၀	၃၇၃၇	-	၃၇၃၇	၇၄.၇၄%
၁၉၉၅-၉၆	၅၀၀၀	၄၆၉၄	၃၁၀	၅၀၀၄	၁၀၀.၀၈%
၁၉၉၆-၉၇	၅၀၀၀	၂၈၅၆	၅၂၄	၃၃၈၀	၆၇.၆၀%
၁၉၉၇-၉၈	၅၀၀၀	၄၅၄၁	၂၄၃	၄၇၈၄	၉၅.၆၈ %

စာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၈)တွင် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း နှစ်အလိုက် သီးထပ်စိုက်ဧကများကို ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ ဖော်ပြထားပါသည်။ ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၄-၉၅ ခုနှစ်အထိ နှစ်အလိုက်သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုမှာ တစ်ကြိမ်စီသာရှိသဖြင့် ၎င်းကာလအတွင်း တောင်သူလယ်သမားများအဖို့ မူရင်းသီးနှံနှင့် ပထမသီးထပ်သီးနှံများကို နှစ်သီးစားအဖြစ်သာ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်မှစ၍ ဒုတိယသီးထပ်များကိုပါ စိုက်ပျိုးလာနိုင်မှုကြောင့်

၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ သုံးသီးစားအဖြစ် စိုက်ပျိုးလာနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဇယားတွင် နှစ်အလိုက်သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်မှုကို နှစ်အလိုက်မူရင်း စိုက်ဧက၏ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဇယားအရ ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်တွင် မူရင်းစိုက်ဧကပေါ်တွင် သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်မှုမှာ ၁၀၀.၀၈% ဖြစ်သဖြင့် သီးထပ် စိုက် ဧကရာခိုင်နှုန်းအများဆုံးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် သီးထပ် စိုက်ပျိုးနိုင်မှုမှာ ၉၅.၆၈% ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ၁၉၈၈-၈၉ ခုနှစ်တွင် သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်မှုမှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ၂၆.၉၂% သာရှိသည်။

စီမံကိန်းတည်ဆောက်ဆဲကာလဖြစ်သော ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်တွင် သီးထပ်စိုက်ပျိုး နိုင်မှုမှာ ၂၇.၆၅% သာရှိသော်လည်း စီမံကိန်းတည်ဆောက်ပြီးစ ကာလဖြစ်သော ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် ၇၆.၉၂ % အထိ တိုးတက်လာသဖြင့် ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်ထက် ၄၉.၂၇% ပို၍ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် မူရင်းစိုက် ဧကပေါ်တွင် သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်မှုမှာ ၉၅.၆၈% ရှိသဖြင့် ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်ထက် ၆၈.၀၃% တိုးလာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့ သီးထပ်များ ပိုမိုစိုက်ပျိုးလာ နိုင်မှု ကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေမြင့်မားလာမှုအား အခန်း(၄)တွင် တောင်သူလယ်သမား နမူနာအိမ်ထောင်စု (၁၅၀)ကို လေ့လာခြင်းဖြင့် တွေ့မြင်နိုင်ပါ သည်။

သီးနှံအလိုက်သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှု (၁၉၈၇-၈၈ မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်မှုအား သီးနှံအလိုက်လေ့လာပါက ဇယား(၃-၉)အတိုင်း တွေ့မြင် နိုင်ပါသည်။

ဇယား(၃-၉)

သီးနှံအလိုက်သီးထပ်စိုက်ဧကနှင့်စိုက်ပျိုးမှုရာခိုင်နှုန်း

(၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

သီးနှံအမည်	၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ သီးထပ်စိုက်ဧက စုစုပေါင်း	၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှု ရာခိုင်နှုန်း
စပါး	၁၆၈၀၂ ဧက	၄၈.၈၈%
ပဲမျိုးစုံ	၁၅၁၇၂ ဧက	၄၄.၁၄%
နှံစားပြောင်း	၃၈၅ ဧက	၁.၁၂%
နှမ်း	၄၃၀ ဧက	၁.၂၅%
နေကြာ	၁၄ ဧက	၀.၀၄%
ဟင်းသီးဟင်းရွက်	၁၀၉၄ ဧက	၃.၁၈%
ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	၄၇၈ ဧက	၁.၃၉%
စုစုပေါင်း	၃၄၃၇၅ ဧက	၁၀၀.၀၀%

ဖော်ပြချက်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၉)အရ ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အတွင်း စပါး သီးနှံသီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုမှာ ၄၈.၈၈% ဖြင့် အများဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရပြီး၊ ပဲမျိုးစုံ သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုမှာ ၄၄.၁၄% ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ နေကြာ သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုမှာ ၀.၀၄%သာရှိပြီး အနည်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင်သီးထပ်စိုက်ပျိုးရာ၌စပါးနှင့်ပဲမျိုးစုံကိုအဓိက ထားစိုက်ပျိုးကြကြောင်းတွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသအတွင်း စပါးကိုတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရန် လမ်းညွှန်မှုနှင့်အညီ တစ်ဧကလျှင် စပါး ၃၅ တင်းအောက် ထွက်ရှိသောလယ်မြေမှလွဲ၍ ကျန်လယ်မြေများတွင် ကြံစိုက်ပျိုး ခွင့်မပြုခြင်းကြောင့် စပါးစိုက်ဧကတိုးလာပြီးဆည်ရေသွင်း၍ စပါးသီးထပ် စိုက်ပျိုး

နိုင်ခြင်းကြောင့် စပါးသီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုသည် သီးနှံအလိုက် သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုတွင် အများဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပဲမျိုးစုံသည် အဓိကပြည်ပပို့ကုန်တစ်ခုဖြစ်သဖြင့် ပဲမျိုးစုံသီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုမှာ သီးနှံအလိုက် သီးထပ်စိုက်ပျိုးမှုတွင် အများဆုံးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

သီးနှံစိုက်ဧက၊ အောင်ဧကနှင့်အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်း

ကင်ပွန်းတောင်သည် စီမံကိန်းမတည်ဆောက်မီကာလများ၌ စီမံကိန်းဒေသတွင် မိုးရေကိုသာ အားထားစိုက်ပျိုးရသဖြင့် မိုးခေါင်သည်နှစ်မိုးမမှန်သည်နှစ်များတွင် သီးနှံ အထွက်များ ဆုံးရှုံးလေ့ရှိပါသည်။ စီမံကိန်းတည်ဆောက်ပြီးနောက် ဆည်ရေသွင်း စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် သီးနှံအောင်ဧကများတိုးလာပြီး သီးနှံအထွက်ဆုံးရှုံးမှုနည်းစေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးမှုကြောင့် သီးနှံအောင်ဧကများ တိုးလာမှုကို ဇယား(၃-၁၀)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၁၀)

သီးနှံစိုက်ဧက၊ အောင်ဧကနှင့်အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်း(၁၉၈၅-၈၆ မှ ၁၉၉၇-၉၈)

စဉ်	ခုနှစ်	စိုက်ဧက	အောင်ဧက	အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်း
၁	၁၉၈၅-၈၆	၅၃၈၆	၂၇၇၆	၅၁.၅၄
၂	၁၉၈၆-၈၇	၇၀၈၂	၄၅၄၈	၆၄.၂၂
၃	၁၉၈၇-၈၈	၅၆၁၄	၄၁၀၀	၇၃.၀၃
၄	၁၉၈၈-၈၉	၆၃၄၆	၅၂၁၁	၈၁.၈၈
၅	၁၉၈၉-၉၀	၆၅၆၆	၅၂၁၃	၇၉.၃၉
၆	၁၉၉၀-၉၁	၇၇၃၅	၆၆၇၄	၈၆.၂၈
၇	၁၉၉၁-၉၂	၈၈၄၆	၆၈၂၉	၇၇.၂၀
၈	၁၉၉၂-၉၃	၈၄၂၈	၇၅၆၈	၈၉.၇၉
၉	၁၉၉၃-၉၄	၇၉၉၄	၇၂၇၂	၉၀.၉၇
၁၀	၁၉၉၄-၉၅	၈၇၃၇	၈၆၉၃	၉၉.၅၀
၁၁	၁၉၉၅-၉၆	၁၀၀၀၄	၉၂၄၈	၉၂.၄၄
၁၂	၁၉၉၆-၉၇	၈၃၈၀	၈၃၈၀	၁၀၀.၀၀
၁၃	၁၉၉၇-၉၈	၉၇၈၄	၉၇၈၄	၁၀၀.၀၀

စာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

အထက်ပါဇယား(၃-၁၀)အရ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်း ၅၁.၅၄ % သာရှိပြီး အနည်းဆုံးဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် ဆည်ရေစတင်ရရှိသဖြင့် အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်းမှာ ၆၄.၂၂% သို့ တိုးတက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဆည်ရေစတင်ရရှိသည့် နှစ်မှစ၍ အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်းများ မြင့်မားလာပြီး ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် သီးနှံစိုက်ဧကအနက် အောင်ဧကမှာ ၁၀၀% ဖြင့် ရာနှုန်းပြည့်အောင်မြင်မှု ရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ သီးနှံစိုက်ဧကများ အောင်မြင်မှုမှာ ဆည်ရေရရှိလာခြင်းကြောင့်သာ မဟုတ်ဘဲ သီးနှံစိုက်ပျိုးနည်းပညာများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်းနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ အသုံးပြုလာနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၃-၅-၂ ကင် ပွန်းတောင် ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု
(၁၉၈၅-၈၆ မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ ပဲကြီးနှင့်နှမ်း သီးနှံများ၏ နှစ်အလိုက်ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးသောသီးနှံများအနက် စိုက်ဧကများသည့် အဓိကသီးနှံများဖြစ်သော စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ ပဲကြီးနှင့် နှမ်းတို့၏ နှစ်အလိုက်ထုတ်လုပ်မှုပမာဏများ အတိုးအလျော့ကို လေ့လာရာတွင် အရေအတွက် ဆနှုန်းကိန်းများကို အသုံးပြုကာလေ့လာထားပါသည်။ အရေအတွက် ဆနှုန်းကိန်းဆိုသည်မှာ အခြေခံနှစ်၏ အရေအတွက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက လေ့လာသော နှစ်၏ အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှု ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။

$$\text{အရေအတွက်ဆနှုန်းကိန်း} = \frac{\text{လေ့လာနေသောနှစ်၏အရေအတွက်}}{\text{အခြေခံနှစ်၏အရေအတွက်}} \times ၁၀၀$$

ကင်.ပွန်းတောင်ဆည် (ရေလှောင်တံ) စီမံကိန်း တည်ဆောက်ဆဲကာလ ဖြစ်သော ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်ကို အခြေခံနှစ်အဖြစ်ထား၍ ဆည်ရေသွင်း၍ စတင်စိုက်ပျိုး သော ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ နှမ်းနှင့် ပဲကြီး သီးနှံများ၏ ထုတ်လုပ်မှုပမာဏ ပြောင်းလဲမှုကို အရေအတွက် ဆန့်န်းကိန်း များဖြင့် ဇယား (၃-၁၁) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ နှမ်းနှင့်ပဲကြီးသီးနှံများ၏ ထုတ်လုပ်မှုအရေအတွက် ဆန္ဒန်းကိန်းများ

(တင်းထောင်ပေါင်း)

အခြေခံနှစ် = ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်

ခုနှစ်	စပါး		အစေ့ ထုတ်ပြောင်း		နှမ်း		ပဲကြီး	
	ထုတ်လုပ်မှု	ဆန္ဒန်းကိန်း	ထုတ်လုပ်မှု	ဆန္ဒန်းကိန်း	ထုတ်လုပ်မှု	ဆန္ဒန်းကိန်း	ထုတ်လုပ်မှု	ဆန္ဒန်းကိန်း
၁၉၈၅-၈၆	၄၂.၀၉	၁၀၀%	၆.၅၈	၁၀၀%	၂.၂၈	၁၀၀%	၂.၉၅	၁၀၀%
၁၉၈၆-၈၇	၅၃.၇၂	၁၂၇.၆၃%	၁၀.၉၁	၁၆၅.၈၁%	၅.၄၈	၂၄၀.၃၅%	၄.၂၂	၁၄၃.၀၅%
၁၉၈၇-၈၈	၇၇.၅၄	၁၈၄.၂၂%	၁၇.၆၀	၂၆၇.၄၈%	၃.၈၆	၁၆၉.၃၀%	၈.၀၁	၂၇၀.၅၃%
၁၉၈၈-၈၉	၁၄၇.၉၆	၃၅၁.၅၃%	၃၃.၃၅	၅၀၆.၈၄%	၄.၉၃	၂၁၆.၂၃%	၅.၈၈	၁၉၉.၃၂%
၁၉၈၉-၉၀	၁၀၄.၂၄	၂၄၇.၆၆%	၁၇.၁၄	၂၆၀.၄၉%	၁၁.၄၅	၅၀၂.၁၉%	-	-
၁၉၉၀-၉၁	၁၆၀.၂၇	၃၈၀.၇၈%	၃၄.၃၅	၅၂၂.၀၄%	၆.၄၅	၂၈၂.၈၉%	-	-
၁၉၉၁-၉၂	၄၄.၃၂	၁၀၅.၃၀%	၅၈.၃၄	၈၈၆.၆၃%	၁၂.၄၁	၅၄၄.၃၀%	-	-
၁၉၉၂-၉၃	၁၃၇.၈၆	၃၂၇.၅၄%	၄၅.၀၀	၆၈၃.၈၉%	၉.၆၉	၄၂၅.၀၀%	၉.၅၂	၃၂၂.၇၀%
၁၉၉၃-၉၄	၂၁၀.၉၀	၅၀၁.၀၇%	၅၂.၅၅	၇၉၈.၆၃%	၂.၈၁	၁၂၃.၂၅%	၆.၃၀	၂၁၃.၅၆%
၁၉၉၄-၉၅	၂၄၆.၅၃	၅၈၅.၇၂%	၈၂.၁၄	၁၂၄၈.၃၃%	၁၀.၀၈	၄၄၂.၁၁%	၅.၅၈	၁၈၉.၁၅%
၁၉၉၅-၉၆	၃၂၄.၇၃	၇၇၀.၅၁%	၇၅.၉၀	၁၁၅၃.၅၀%	၁၁.၃၄	၄၉၇.၃၇%	၁၁.၁၆	၃၇၈.၃၁%
၁၉၉၆-၉၇	၂၇၈.၅၀	၆၆၁.၆၈%	၈၇.၀၀	၁၃၂၂.၁၉%	၁၆.၉၆	၇၄၃.၈၆%	၃.၆၀	၁၂၂.၀၃%
၁၉၉၇-၉၈	၂၆၄.၄၆	၆၂၈.၃၂%	၆၇.၆၀	၁၀၂၇.၃၆%	၇.၈၈	၃၁၀.၅၃%	၂.၇၀	၉၁.၅၃%

စာစစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မန်နေဂျာရှပ်၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်မှ ရရှိသည့်စာရင်းများအရတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယားအရ စပါးထုတ်လုပ်မှုသည် အခြေခံနှစ်ဖြစ်သော ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နှစ်စဉ်တိုးတက်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ စပါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မှုနှုန်းသည် ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်တွင် အမြင့်ဆုံးဆုံးဖြစ်ပြီး အခြေခံနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၆၇၁.၅၁% တိုးတက်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းနှစ်၌ နွေစပါးအပါအဝင် သီးထပ်စိုက်ဧကများကြောင့် စိုက်ဧကများခြင်းနှင့် အောင်ဧက ရာခိုင်နှုန်းများသဖြင့် သီးနှံအထွက်ဆုံးရှုံးမှုနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် စပါးထုတ်လုပ်မှုတိုးနှုန်းမှာ အခြေခံနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တိုးတက်နှုန်း ပိုမြင့်သော်လည်း လေ့လာနေသောကာလအတွင်း တိုးတက်မှုနှုန်း အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည် ကိုတွေ့ရသည်။ အကြောင်းမှာ ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်တွင် စပါးစိုက်ဧကမှာ အခြေခံနှစ်ထက် (၁၃၃၀) ဧက ပိုများသော်လည်း အောင်ဧက ရာခိုင်နှုန်းမှာ စိုက်ဧက၏ ၅၆.၁၁% မျှသာရှိခြင်းနှင့် တစ်ဧကအထွက်နှုန်းမှာ အခြေခံနှစ်ထက် ၀.၈၉ တင်းပို၍ နည်းခြင်း ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အစေ့ထုတ်ပြောင်းထုတ်လုပ်မှုမှာ အခြေခံနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နှစ်စဉ်တိုး တက်မှုရှိပါသည်။ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် အစေ့ထုတ်ပြောင်း ထုတ်လုပ်မှုပမာဏ တိုးတက်မှုသည်အများဆုံးဖြစ်ပြီး အခြေခံနှစ်ထက် ၁၂၂.၁၉ % တိုးလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် အစေ့ထုတ်ပြောင်း စိုက်ဧကမှာ အခြေခံနှစ်ထက် ၂၀၀ ဧက ပိုများလာခြင်းနှင့် တစ်ဧကအထွက်နှုန်းမှာ အခြေခံနှစ် ထက် ၄၁ တင်းပိုမို ထွက်ရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

နှမ်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုမှာ အခြေခံနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နှစ်စဉ်တိုးတက်မှု ရှိပါသည်။ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် နှမ်းထုတ်လုပ်မှုပမာဏမှာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး အခြေခံနှစ်ထက် ၆၄၃.၈၆% ပိုမိုတိုးတက်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် နှမ်းစိုက်ဧကမှာ အခြေခံနှစ်ထက် (၃၉၆) ဧကပိုနည်းသော်လည်း

တစ်ဧကအထွက်နှုန်းမှာ အခြေခံနှစ်ထက်(၅.၅၅)တင်းပိုမိုထွက်ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပဲကြီးထုတ်လုပ်မှုမှာအခြေခံနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်မှလွဲ၍ နှစ်စဉ်တိုးတက်မှုရှိပါသည်။ အကြောင်းမှာ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌ ပဲကြီးစိုက်ဧကမှာ အခြေခံနှစ်၏စိုက်ဧကထက်(၃၇)ဧကပို၍ လျော့နည်းသွားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ပဲကြီးမှာအစေ့ထုတ်ပြောင်းစိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းပြီးပါက သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးသော သီးနှံဖြစ်ပြီး ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် အစေ့ထုတ်ပြောင်းစိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းအပြီးတွင် သီးထပ်အဖြစ် ပဲကြီးစိုက်ပျိုးမှုတွင် လျော့နည်းသွားပြီး ချည်မျှင်ရှည်ဝါကိုတိုး၍ စိုက်ပျိုးလာမှုကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ပဲကြီးထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်တွင် တိုးတက်မှုအများဆုံးဖြစ်ပြီး အခြေခံနှစ်ထက် ၂၇၈.၃၁ % ပို၍ တိုးတက်မှုရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်တွင် ပဲကြီးစိုက်ဧကမှာ အခြေခံနှစ်၏ ပဲကြီးစိုက်ဧကထက်(၈၂၅)ဧကပို၍များခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၃-၅-၃ မူရင်းစိုက်သီးနှံများ၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း စိုက်ပျိုးလေ့ရှိသောသီးနှံများမှာ စပါး၊နမ်း၊ ကုလားပဲ၊ ပဲကြီး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ ချည်မျှင်ရှည်ဝါနှင့်ကြံတို့ဖြစ်ကြသည်။ သီးနှံများရွေးချယ်စိုက်ပျိုးရာတွင် တောင်သူလယ်သမားများသည် မိမိ၏ လယ်ယာ၌ စိုက်ပျိုးအောင်မြင်သည့် သီးနှံများကို အတွေ့အကြုံအရ သိရှိထားကြပြီး ၎င်းသီးနှံများအနက် တစ်ဧကအမြတ်ပိုများသော သီးနှံကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြသည်။ အရင်းအနှီးနည်းသော တောင်သူလယ်သမားအငယ်စား အများစုသည် တစ်ဧကကုန်ကျစရိတ်ပိုနည်းသော သီးနှံကိုရွေးချယ်စိုက်ပျိုးကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဤကျမ်းစာတွင် တောင်သူလယ်သမားများ သီးနှံရွေးချယ်စိုက်ပျိုးပုံအား ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ^၁ အရ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် မူရင်းစိုက်သီးနှံများဖြစ်သော မိုးစပါး၊

^၁ Output Capital Ratios

မိုးနှမ်း၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့်ကြံတို့အနက် လယ်မြေတွင် စိုက်ပျိုးသည့်မိုးစပါးနှင့် မိုးနှမ်း၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ၊ ယာမြေတွင်စိုက်ပျိုးသည့် အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် ကြံ၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာထားပါသည်။

ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်၏ သီးနှံတစ်ဧကစိုက်ပျိုးမှု ကုန်ကျစရိတ်၊ သီးနှံတစ်ဧကအထွက်၏ ရောင်းရငွေများအရ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ တွက်ချက်ထားပါသည်။ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်၏ သီးနှံအလိုက် ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများအရ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးသည့် စိုက်ဧကအနည်း အများကိုလေ့လာထားပါသည်။ သီးနှံရောင်းရငွေကို သီးနှံပေါ်ချိန်ဈေးနှုန်းများအရ တွက်ချက်ထားပါသည်။

ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးဆိုသည်မှာ အရင်းတစ်ယူနစ်မှ ထုတ်လုပ်နိုင်သော ကုန်ထွက်ပမာဏ(သို့မဟုတ်) ကုန်ထွက်တန်ဖိုးဖြစ်သည်။ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုး မြင့်မားလေလေ၊ အကျိုးအမြတ်ပိုရှိလေလေဖြစ်ပါသည်။ ဤကျမ်းစာ၌ သီးနှံများ၏ ကုန်ထွက်တန်ဖိုး (သီးနှံရောင်းရငွေမှစိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျစရိတ်မနှုတ်ရသေးသောတန်ဖိုး) နှင့်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်တို့၏အချိုးကို ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးအဖြစ် တွက်ချက်လေ့လာပါသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်တွင် လုပ်အားစရိတ်၊ မျိုးစေ့၊ ပံ့ပိုးပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုစရိတ်များ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းစိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျ စရိတ်တွင် တောင်သူလယ်သမားပိုင်ဆိုင်သော လုပ်အားထည့်ဝင်မှု၊ မျိုးစေ့နှင့်ပံ့ပိုး ပစ္စည်းများ၏ စရိတ်ကိုပါ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ထားပါသည်။

မိုးစပါးနှင့်မိုးနှမ်း၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ

လယ်မြေတွင်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် မူရင်းစိုက်သီးနှံ မိုးစပါးနှင့်မူရင်းစိုက်သီးနှံ မိုးနှမ်းတို့၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုး တွက်ချက်မှုကိုဇယား(၃-၁၂)တွင် ဖော်ပြထား ပါသည်။

ဇယား(၃-၁၂)

မိုးစပါးနှင့်မိုးနှမ်း၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ

အမျိုးအမည်	မိုးစပါး	မိုးနှမ်း
တစ်ဧကသီးနှံအထွက် ရောင်းရငွေ	၂၄၈၈၀ ကျပ် (၆၂.၂တင်း× ၄၀၀ ကျပ်)	၁၉၈၄၀ ကျပ် (၆.၂ တင်း× ၃၂၀၀ ကျပ်)
တစ်ဧကစိုက်ပျိုးထုတ် လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်	၁၁၂၂၀ ကျပ်	၁၀၃၀၀ ကျပ်
တစ်ဧကအမြတ်ငွေ	၁၃၆၆၀ ကျပ်	၉၅၄၀ ကျပ်
ကုန်ထွက်အရင်းအချိုး = $\frac{\text{သီးနှံရောင်းရငွေ}}{\text{ကုန်ကျစရိတ်}}$	၂.၂၂	၁.၉၃

ဇာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်မှ ရရှိသည့်စာရင်းများအရတွက်ချက်သည်။

ဇယား(၃-၁၂)အရ မိုးစပါးနှင့်မိုးနှမ်း၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာပါက ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် မိုးစပါး၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးမှာ ၂.၂၂ ဖြစ်သဖြင့် အရင်း(သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်) တစ်ကျပ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါက စပါးကုန်ထွက်တန်ဖိုး ၂.၂၂ ကျပ် ဖိုးရရှိနိုင်သည်။ မိုးနှမ်း၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးမှာ ၁.၉၃ ဖြစ်သဖြင့် မိုးနှမ်းစိုက်ပျိုးမှုတွင် တစ်ကျပ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါက နှမ်းကုန်ထွက်တန်ဖိုး ၁.၉၃ ကျပ်ဖိုးရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် မိုးစပါး၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးသည် မိုးနှမ်း၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးထက် ၀.၂၉ ပိုမြင့်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ မိုးစပါး၏ တစ်ဧကစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်မှာ မိုးနှမ်းတစ်ဧကစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်ထက် ၉၂၀ ကျပ်သာပိုများသော်လည်း မိုးစပါး၏ တစ်ဧကအမြတ်မှာ မိုးနှမ်း၏ တစ်ဧကအမြတ်ထက် ၄၁၂၀ ကျပ်ပိုများကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်လယ်သမားများသည် မိုးနှမ်းထက် မိုးစပါးကို ပိုမိုစိုက်ပျိုးကြသဖြင့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင်ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသ

အတွင်း မိုးစပါးစိုက်ပျိုးမှုသည် မိုးနှမ်းစိုက်ပျိုးမှုထက် ပိုမိုများကြောင်း တွေ့ရပါသည်။
 ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၊ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီနှံအလိုက် စိုက်ဧက
 များကို နောက်ဆက်တွဲဇယား(ဂ)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ယာမြေတွင်မူရင်းစိုက်သီးနှံအဖြစ် အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့်ကြံကို စိုက်ပျိုးလေ့
 ရှိကြပါသည်။ အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့်ကြံ၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ တွက်ချက်မှုကို
 ဇယား(၃-၁၃)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၃-၁၃)

အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့်ကြံ၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးများ

အမျိုးအမည်	အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ကြံ
တစ်ဧကသီးနှံအထွက် ရောင်းရငွေ	၃၉၀၀၀ ကျပ် (၆၀ တင်း x ၆၅၀ ကျပ်)	၄၅၀၀၀ ကျပ် (အခင်းပြတ်ရောင်း)
တစ်ဧကစိုက်ပျိုးထုတ် လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်	၁၂၄၃၇ ကျပ်	၁၉၁၀၀ ကျပ်
တစ်ဧကအမြတ်ငွေ	၂၆၅၆၃ ကျပ်	၂၅၉၀၀ ကျပ်
ကုန်ထွက်အရင်းအချိုး = $\frac{\text{သီးနှံရောင်းရငွေ}}{\text{ကုန်ကျစရိတ်}}$	၃.၁၃	၂.၃၆

ဇာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်မှ
 ရရှိသည့်စာရင်းများအရတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား(၃-၁၃)အရ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၏ ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးမှာ
 ၃.၁၃ ဖြစ်သဖြင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်းစိုက်ပျိုးမှုတွင် တစ်ကျပ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါက ရရှိမည့်
 အစေ့ထုတ်ပြောင်းကုန်ထွက်တန်ဖိုးမှာ ၃.၁၃ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ကြံ၏ကုန်ထွက် အရင်း
 အချိုးမှာ ၂.၃၆ ဖြစ်သဖြင့် ကြံစိုက်ပျိုးမှုတွင် တစ်ကျပ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါက ရရှိမည့်ကြံ
 ကုန်ထွက်တန်ဖိုးမှာ ၂.၃၆ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်အစေ့ထုတ်ပြောင်း၏ ကုန်ထွက်
 အရင်းအချိုးမှာ ကြံ၏ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးထက် ၀.၇၇ ပိုမြင့်ပါသည်။ ထို့အပြင်

အစေ့ထုတ်ပြောင်း၏ တစ်ဧကစိုက်ပျိုးစရိတ်မှာ ကြံတစ်ဧကစိုက်ပျိုးစရိတ်ထက်ပို၍ နည်းပါသည်။ ထို့ကြောင့်တောင်သူလယ်သမားများသည် တစ်ဧကအမြတ် ပိုများသော တစ်ဧကစိုက်ပျိုးစရိတ်ပို၍နည်းသော ကုန်ထွက်အရင်းအချိုးပိုမြင့်သော အစေ့ထုတ်ပြောင်း ကို ပိုမိုစိုက်ပျိုးကြကြောင်းကို ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု ဇယားတွင်တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ယင်းကို နောက်ဆက်တွဲဇယား(ဂ) အဖြစ် ဖော်ပြထားပါသည်။

အထက်ပါဇယား(၃-၁၃)အရ အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် ကြံ၏ကုန်ထွက်အရင်း အချိုးများ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် ကြံကိုအခင်းပြတ် ရောင်းချခြင်းဖြင့် ရရှိသည့် ရောင်းရငွေကိုသာ အခြေခံ၍ တွက်ချက်ထားပါသည်။ ကြံကိုအခင်းပြတ်မရောင်းချဘဲ ကြံသကာကြိတ်ပြီးမှရောင်းချပါက ကြံစိုက်ပျိုးမှုစရိတ် ၁၉၁၀၀ ကျပ်အပြင် ကြံခုတ်လှဲ ခစရိတ်၊ လှည်းတိုက်ခစရိတ်နှင့် စက်ကြိတ်ခစရိတ် ၂၆၂၅၀ ကျပ်ပို၍ ကုန်ကျမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ကြံကို ကြံသကာကြိတ်ပြီးမှ ရောင်းချလျှင် စုစုပေါင်းကုန်ကျ စရိတ်မှာ ၄၅၃၅၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ကြံတစ်ဧကလျှင် ကြံ ၃၅ တန်ထွက်ရှိပြီး ၎င်းကို ကြံသကာကြိတ်ပါက ကြံသကာ ၁၇၅၀ ပိဿာထွက်ရှိနိုင်ပါသည်။ ကြံသကာ တစ်ပိဿာလျှင် ၅၅ ကျပ်နှုန်းဖြင့်ရောင်းချပါက ကြံသကာ ၁၇၅၀ ပိဿာအတွက် ၉၆၂၅၀ ကျပ်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ကြံတစ်ဧကမှ ကြံအထွက် ၃၅ တန်ကို ကြံသကာကြိတ်ပြီးမှရောင်းလျှင် တစ်ဧကအတွက်ရရှိမည့်အမြတ်ငွေမှာ ၉၆၂၅၀ ကျပ် - ၄၅၃၅၀ ကျပ် = ၅၀၉၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

ယာမြေတွင်ကြံကိုစိုက်ပျိုးပါက ကြံသီးနှံတစ်မျိုးတည်းသာ စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး သီးထပ်စိုက်ပျိုး၍မရနိုင်ပေ။ အကြောင်းမှာ ကြံ၏သက်တမ်းမှာ တစ်နှစ်ရှိပြီး နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် စိုက်ပျိုးပါက နောက်တစ်နှစ်အကြာ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာလရောက်မှ သာ ခုတ်သိမ်းနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ယာမြေတွင်မူရင်းစိုက်သီးနှံအဖြစ် ကြံကို မရွေးချယ်ဘဲ အစေ့ထုတ်ပြောင်းကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးပါက အစေ့ထုတ်ပြောင်း

စိုက်ပျိုးပြီးလျှင် သီးထပ်အဖြစ် ပဲကြီးကို ထပ်မံစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ပဲကြီးတစ်ဧက အထွက် ၈ တင်းနှုန်းနှင့်ရောင်းရငွေမှာ ၁၂၆၀၀ ကျပ် (၁၅၇၅ ကျပ် x ၈ တင်း) ဖြစ်သည်။ ပဲကြီးတစ်ဧကစိုက်ပျိုးစရိတ်မှာ ၇၂၉၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပဲကြီးတစ်ဧကလျှင် အမြတ်ငွေ ၅၃၁၀ ကျပ်ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ယာတစ်ဧက ပေါ်တွင် ကြံကိုမစိုက်ပျိုးဘဲ မူရင်းစိုက်သီးနှံအစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် ပဲကြီးကို သီးထပ် စိုက်ပျိုးပါက အမြတ်ငွေမှာ အစေ့ထုတ်ပြောင်းတစ်ဧကအတွက် ၂၆၅၆၃ ကျပ်နှင့် ပဲကြီးတစ်ဧကအတွက် ၅၃၁၀ ကျပ်ဖြစ်သဖြင့် စုစုပေါင်းအမြတ်ငွေမှာ ၃၁၈၇၃ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကြံတစ်ဧကစိုက်ပျိုးပြီးလျှင် ကြံသကာကြိတ်ပြီးမှ ရောင်းချ သော တောင်သူ၏အမြတ်ငွေမှာ ၅၀၉၀၀ ကျပ်ဖြစ်သဖြင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် ပဲကြီးစိုက်ပျိုးမှုမှရရှိသည့် အမြတ်ငွေမှာ ၁၉၀၂၇ ကျပ်ပို၍ လျော့နည်းပါသည်။^၁ သို့သော်ကြံစိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျစရိတ်နှင့် ကြံသကာကြိတ်ရန်အတွက် ကုန်ကျသော စရိတ်မှာ အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့်ပဲကြီး စိုက်ပျိုးမှုကုန်ကျစရိတ်ထက် ပိုများပြီး အစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့်ပဲကြီး စိုက်ပျိုးပါက အမြတ်ငွေကို ဆောလျင်စွာရရှိနိုင်ပြီး ကြံစိုက်ပျိုးပါက တစ်နှစ်ကြာမှသာ အမြတ်ငွေရရှိနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်တောင်သူ အများစုအနေဖြင့် ငွေရင်းပြန်ပေါ်နိုင်သည့်ကာလပို၍ စောသောအစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် ပဲကြီးစိုက်ပျိုးမှုကိုသာ ရွေးချယ်ကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကြံစိုက်ပျိုးသော တောင်သူ မှာအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ မူရင်းစိုက်သီးနှံအစေ့ထုတ်ပြောင်းနှင့် မူရင်း စိုက်သီးနှံ ကြံ၏ စိုက်ဧကအနည်းအများကို နောက်ဆက်တွဲဇယား(ဂ)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

၃-၅-၄။ ။ သီးနှံစိုက်ကေတိုးတက်နှုန်းနှင့်သီးနှံအထွက်တိုးနှုန်းများနှိုင်းယှဉ်ခြင်း

၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသ၏စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို လေ့လာရာ၌ သီးနှံအလိုက်စိုက်ဧကများ၏ တိုးတက် နှုန်းနှင့်သီးနှံအလိုက်အထွက်များ၏ တိုးတက်နှုန်းကို သိရှိနိုင်ရန်နှင့်သီးနှံအထွက်

^၁ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊မန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်။

တိုးတက်မှုသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု အလျားလိုက်တိုးချဲ့ခြင်း^၁ ကြောင့်ဖြစ်သည်။
(သို့မဟုတ်) ထောင်လိုက်တိုးချဲ့ခြင်း^၂ ကြောင့် ဖြစ်သည်ကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက်
အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်အလားအလာ^၃ ကို နှစ်ထပ်တိုးပုံသေနည်းပေါ်မူတည်၍ အသုံးပြု
ထားပါသည်။

နှစ်ထပ်တိုးပုံသေနည်းမှာ

$$P_n = P_0 (1 + r)^t \quad \text{————— (1)}$$

P_0 = နှစ်အစ(သို့မဟုတ်) ကာလတစ်ခု၏ အစတွင်ရှိသည့်ပမာဏ

P_n = နှစ်အဆုံး(သို့မဟုတ်)ကာလတစ်ခု၏ အဆုံးတွင်ရှိသည့်ပမာဏ

t = အချိန်ကာလ

r = ပျမ်းမျှတိုးတက်နှုန်း

နှစ်ထပ်တိုးပုံသေနည်းကို အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်ညီမျှခြင်းအသွင်သို့ပြောင်းပါက

$$\log Y^* = \log a + x \log b \quad \text{————— (2) ဖြစ်သည်။}$$

ဤတွင် $\log Y^* = P_n$

$\log a = P_0$

$\log b = (1 + r)$

$x = t$

$$\text{အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်မျဉ်းကွေးကို } Y = a b^t \quad \text{————— (3) ဟုယူဆပြီး}$$

၎င်းအိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်မျဉ်းကို log-linear ပုံစံဖြင့်ပြန်ရေးပါက

$$\log Y = \log a + t \log b \quad \text{ဖြစ်သည်။ ————— (4)}$$

ဤတွင်

$$\log Y = Y', \log a = a', \log b = b' \quad \text{ဟုယူဆပါက}$$

^၁ Horizontal Expansion သီးနှံစိုက်ကေတိုးချဲ့ခြင်း

^၂ Vertical Expansion ခေတ်စိုက်ပျိုးနည်းပညာများအသုံးပြုခြင်း၊ မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး ဆည်ရေစသည့် ပံ့ပိုးပစ္စည်းများအသုံးပြုခြင်းနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များအသုံးပြုခြင်းဖြင့် တစ်ကေအထွက် နှုန်းတိုးစေခြင်း

^၃ Exponential Trend

$$Y' = a' + t b' \quad \text{ဖြစ်သည်။} \quad \text{_____} \quad (5)$$

ထိုအခါအနည်းဆုံးနှစ်ထပ်ကိန်းနည်း^၁ ဖြင့် မသိကိန်း a' နှင့် b' တို့၏ တန်ဖိုးကို အောက်ပါပုံသေနည်းဖြင့် တွက်ချက်နိုင်သည်။

$$a' = \bar{Y}' - b' \bar{t}$$

$$b' = \frac{\sum t Y' - n \bar{t} \bar{Y}'}{\sum t^2 - n (\bar{t})^2}$$

ဤတွင်

$$\bar{Y}' = \frac{\sum Y'}{N}$$

$$\bar{t} = \frac{\sum t}{N} \quad \text{ဖြစ်သည်။}$$

a' နှင့် b' တို့၏ တန်ဖိုးကို anti-logarithm ယူခြင်းဖြင့် အလားအလာတန်ဖိုးကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်နိုင်သည်။ anti log a' = a, anti log b' = b ဖြစ်သည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် အထိ သီးနှံအလိုက် စိုက်ဧကများကို ဇယား(၃-၁၄)တွင် လည်းကောင်း၊ သီးနှံအလိုက် ထုတ်လုပ်မှု(အထွက်ပမာဏ)များကို ဇယား(၃-၁၅)တွင်လည်းကောင်း ဖော်ပြထားပြီး စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ ပဲကြီးနှင့်နှမ်းသီးနှံများ၏ နှစ်အလိုက်စိုက်ဧကများအား ပုံ(၁)တွင်လည်းကောင်း၊ သီးနှံအလိုက်ထုတ်လုပ်မှု(အထွက်ပမာဏ)များအား ပုံ(၂)တွင် လည်းကောင်း မျဉ်းဂရပ်ဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

^၁ Least Square Method

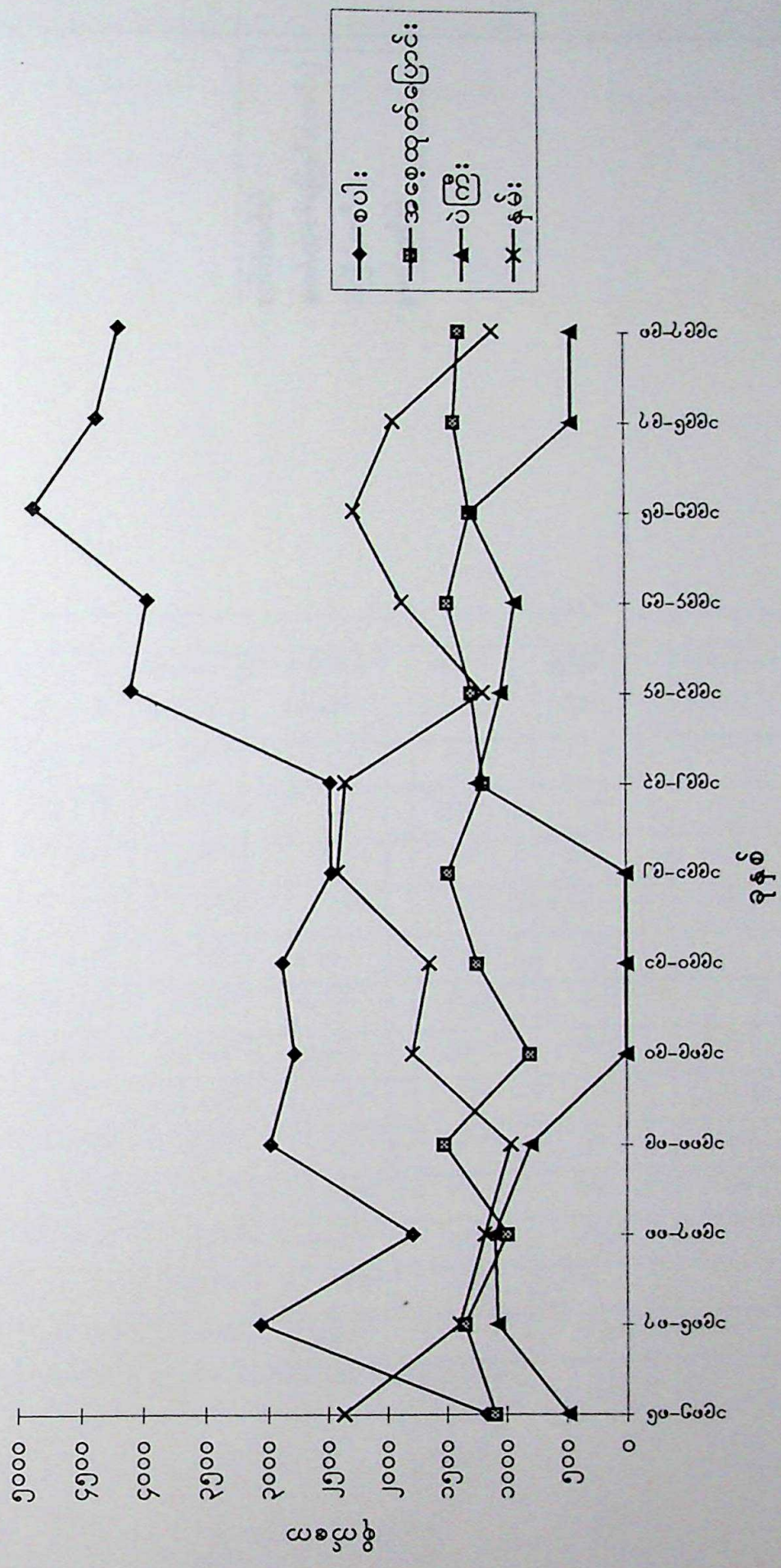
ဇယား(၃-၁၄)ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်သောက်သုံးဆိုင်ခန့်အလိုက်စိုက်ကောက်များ (၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

စိုက်ခင်းယာ(ဧက)

ခန့်	သီးနှံ	စပါး	ဆရာထုတ်ပြောင်း	ပဲကြီး	နှမ်း	ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	နှံစားပြောင်း	ကုလားပဲ	ပဲတီစိမ်း	မတ်ပဲ	ဘိုလိတ်ပဲ	ပဲစင်းငုံ	ငွေပဲ	ပဲမျိုးစုံ	မုန့်ကြော်	ကြံ
၁၉၈၅-၈၆	၁၁၆၅	၁၀၉၀	၄၈၇	၂၃၇၀	-	-	၁၉၄	-	-	-	-	-	-	-	-	၈၀
၁၉၈၆-၈၇	၃၀၆၉	၁၃၄၈	၁၀၇၈	၁၃၉၆	၇	-	၃၀	၂၀	-	-	-	၁၂၇	-	၇	-	-
၁၉၈၇-၈၈	၁၇၉၈	၁၀၀၀	၁၁၀၀	၁၁၈၆	-	-	၄၀	၃၀	-	၃၅၀	၃၀	၃၅	-	-	၄၅	-
၁၉၈၈-၈၉	၃၀၀၀	၁၅၃၀	၈၀၀	၉၆၆	-	-	-	-	-	-	၅၀	-	-	-	-	-
၁၉၈၉-၉၀	၂၈၀၄	၈၁၀	-	၁၇၈၇	၅၀	-	၅	-	-	-	-	၅၀	၁၀၅၀	-	-	-
၁၉၉၀-၉၁	၂၉၀၄	၁၂၅၀	-	၁၆၆၀	၅၀	၁၆၅	၂၅	-	-	-	-	၅၀	၁၄၀၀	-	-	၁၀၀
၁၉၉၁-၉၂	၂၄၉၅	၁၅၀၀	-	၂၄၄၆	၇၀	၁၀၀	၁၅၀	-	-	-	-	-	၁၆၆၀	၁၂	-	၄၀၅
၁၉၉၂-၉၃	၂၅၁၄	၁၂၀၀	၁၂၅၀	၂၃၈၅	၁၅	၁၀၅	၂၅	-	-	၂၆၄	-	-	-	-	-	၄၇၀
၁၉၉၃-၉၄	၄၁၃၇	၁၃၀၀	၁၀၅၀	၁၂၀၀	၁၃	၈၀	၁၄	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၄-၉၅	၄၀၀၅	၁၅၀၅	၉၃၀	၁၈၉၈	၂၅	၁၀၀	၇၄	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၅-၉၆	၄၉၁၉	၁၃၁၅	၁၃၀၅	၂၃၁၆	၅၀	-	၇၅	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၆-၉၇	၄၄၂၁	၁၄၅၀	၄၅၀	၁၉၇၄	-	-	၈၅	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၇-၉၈	၄၂၄၅	၁၄၀၀	၄၅၀	၁၁၁၉	၃၀၅	-	၅၆	-	-	၆၂	-	-	၂၀၄၇	-	-	၁၀၀

စာစ်မြစ်၊ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမန်နေဂျာလ်၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်။

ပုံ(၁) ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ သီးနှံအလိုက်စိုက်ဧကများ

ဇယား(၃-၁၅)

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ နှစ်အလိုက်သီးနှံအထွက်စာရင်း (၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

သီးနှံအထွက် ခုနှစ်	စပါး (တင်း)	အစေ့ထုတ်ပြင်း (တင်း)	ပဲကြီး (တင်း)	နမ်း (တင်း)	ချည်မျှင်ရှည်ဝါ (ပိဿာ)	နံစားပြောင်း (တင်း)	ကုလားပဲ (တင်း)	ပဲတီစိမ်း (တင်း)	မတ်ပဲ (တင်း)	သိုက်ပဲ (တင်း)	ပဲစင်းငုံ (တင်း)	မြေပဲ (တင်း)	ပဲမျိုးစုံ (တင်း)	နေကြာ (တင်း)	ကြံ (တန်)
၁၉၈၅-၈၆	၄၂၀၉၀	၆၅၇၅	၂၉၅၂	၂၂၇၇	-	-	၉၉၀	-	-	-	-	-	-	-	၁၁၅၂
၁၉၈၆-၈၇	၅၃၇၀၆	၁၀၉၀၉	၄၂၁၅	၅၄၈၃	၇၀၀	-	၂၀၀	၁၂၀	-	-	၉၇၅	-	-	၁၀၅	-
၁၉၈၇-၈၈	၇၇၅၃၈	၁၇၆၀၀	၈၀၁၂	၃၈၆၂	-	-	၂၇၅	၂၄၀	၁၆၄၅	၁၃၀	၂၀၀	-	-	၅၄၀	-
၁၉၈၈-၈၉	၁၄၇၉၆၁	၃၃၃၄၅	၅၈၈၀	၄၉၃၁	-	-	-	-	-	၃၆၀	-	-	-	-	-
၁၉၈၉-၉၀	၁၀၄၂၃၆	၁၇၁၄၀	-	၁၁၄၅၀	၃၀၀၀	-	၂၄	-	-	-	၁၂၂၅	၇၄၂၅	-	-	၁၆၀၀
၁၉၉၀-၉၁	၁၆၀၂၇၄	၃၄၃၄၅	-	၆၄၄၆	၄၁၆၀	၁၇၇၆	၂၅၀	-	-	-	၁၃၃၀	၁၀၂၈၆	-	၁၃၅	၆၄၈၀
၁၉၉၁-၉၂	၄၄၃၁၈	၅၈၃၃၆	-	၁၂၄၀၉	၆၇၂၀	၁၁၂၅	၁၀၀၀	-	-	-	-	-	၈၈၅၉	၁၃၅	၇၃၆၀
၁၉၉၂-၉၃	၁၃၇၈၆၄	၄၅၀၀၀	၉၅၂၀	၉၆၈၅	၃၀၀၀	၁၅၇၅	၂၀၀	-	၂၁၁၂	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၃-၉၄	၂၁၀၉၀၀	၅၂၅၄၆	၆၃၀၀	၂၈၀၈	၂၀၀၀	၉၂၄	၁၄၀	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၄-၉၅	၂၄၆၅၂၅	၈၂၁၃၅	၅၅၈၀	၁၀၀၈၁	၁၀၀၀၀	၁၅၀၀	၅၉၂	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၅-၉၆	၃၂၄၇၂၇	၇၅၉၀၀	၁၁၁၆၀	၁၁၃၄၄	၁၂၅၀၀	-	၃၆၀	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၆-၉၇	၂၇၈၄၉၆	၈၇၀၀၀	၃၆၀၀၀	၁၆၉၆၄	-	-	၈၅၀	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၇-၉၈	၂၆၄၄၆၄	၆၇၆၀၀	၂၇၀၀	၇၈၃	၉၁၅၀၀	-	၄၅၉	-	၄၉၆	-	-	-	၁၂၂၈၂	-	၃၅၀၀

စာစ်မြစ်၊ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်။

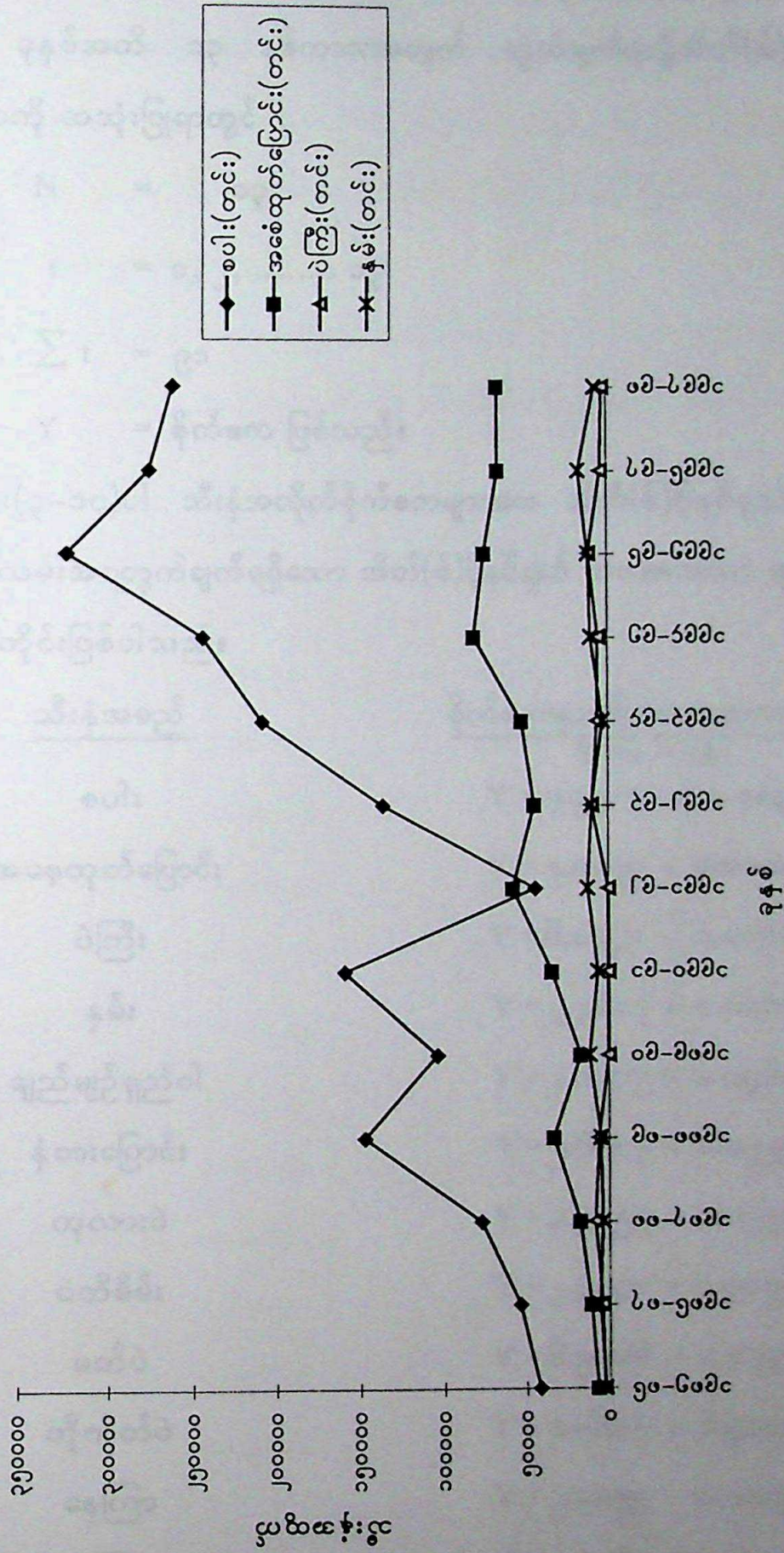
ဇယား(၃-၁၅)

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ နှစ်အလိုက်သီးနှံထွက်စုစုပေါင်း (၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ)

သီးနှံအထွက် ခုနှစ်	စပါး (တင်း)	အစေ့ထုတ်ပြောင်း (တင်း)	ပဲကြီး (တင်း)	နှမ်း (တင်း)	ချည်မျှင်ရှည်စါ (ပိဿာ)	နှံစားပြောင်း (တင်း)	ကုလားပဲ (တင်း)	ပဲတီစိမ်း (တင်း)	မတ်ပဲ (တင်း)	ဘိုကိတ်ပဲ (တင်း)	ပဲစင်းငုံ (တင်း)	မြေပဲ (တင်း)	ပဲမျိုးစုံ (တင်း)	နေကြာ (တင်း)	ကြံ (တန်)
၁၉၈၅-၈၆	၄၂၀၉၀	၆၅၇၅	၂၉၅၂	၂၂၇၇	-	-	၉၉၀	-	-	-	-	-	-	-	၁၁၅၂
၁၉၈၆-၈၇	၅၃၇၁၆	၁၀၉၀၉	၄၂၁၅	၅၄၈၃	၇၀၀	-	၂၀၀	၁၂၀	-	-	၉၇၅	-	-	၁၀၅	-
၁၉၈၇-၈၈	၇၇၅၃၈	၁၇၆၀၀	၈၀၁၂	၃၈၆၂	-	-	၂၇၅	၂၄၀	၁၆၄၅	၁၃၀	၂၀၀	-	-	၅၄၀	-
၁၉၈၈-၈၉	၁၄၇၉၆၁	၃၃၃၄၅	၅၈၈၀	၄၉၃၁	-	-	-	-	-	၃၆၀	-	-	-	-	-
၁၉၈၉-၉၀	၁၀၄၂၃၆	၁၇၁၄၀	-	၁၁၄၅၀	၃၀၀၀	-	၂၄	-	-	-	-	၁၂၂၅	၇၄၂၅	-	-
၁၉၉၀-၉၁	၁၆၀၂၇၄	၃၄၃၄၅	-	၆၄၄၆	၄၁၆၀	၁၇၇၆	၂၅၀	-	-	-	-	၁၃၃၀	၁၀၂၈၆	-	၁၆၀၀
၁၉၉၁-၉၂	၄၄၃၁၈	၅၈၃၃၆	-	၁၂၄၀၉	၆၇၂၀	၁၁၂၅	၁၀၀၀	-	-	-	-	-	၈၈၅၉	၁၃၅	၆၄၈၀
၁၉၉၂-၉၃	၁၃၇၈၆၄	၄၅၀၀၀	၉၅၂၀	၉၆၈၅	၃၀၀၀	၁၅၇၅	၂၀၀	-	၂၁၁၂	-	-	-	-	-	၇၃၆၀
၁၉၉၃-၉၄	၂၁၀၉၀၀	၅၂၅၄၆	၆၃၀၀	၂၈၀၈	၂၀၀၀	၉၂၄	၁၄၀	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၄-၉၅	၂၄၆၅၂၅	၈၂၁၃၅	၅၅၈၀	၁၀၀၈၁	၁၀၀၀၀	၁၅၀၀	၅၉၂	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၅-၉၆	၃၂၄၇၂၇	၇၅၉၀၀	၁၁၁၆၀	၁၁၃၄၄	၁၂၅၀၀	-	၃၆၀	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၆-၉၇	၂၇၈၄၉၆	၈၇၀၀၀	၃၆၀၀	၁၆၉၆၄	-	-	၈၅၀	-	-	-	-	-	-	-	-
၁၉၉၇-၉၈	၂၆၄၄၆၄	၆၇၆၀၀	၂၇၀၀	၇၈၃	၉၁၅၀၀	-	၄၅၉	-	၄၉၆	-	-	-	၁၂၂၈၂	-	၃၅၀၀

စာစ်မြစ်။ ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမန်နေဂျာရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်။

ပုံ(၂) ကင်ပွန်းတော်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏နှစ်အလိုက်သီးနှံအထွက်စုစုပေါင်း

ဇယား(၃-၁၄)ပါ သီးနှံအလိုက်စိုက်ဧကများ၏ တိုးနှုန်းကို ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ ၁၃ နှစ်ကာလအတွက် တွက်ချက်ရာ၌အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာကို အသုံးပြုရာတွင်

$$N = 13$$

အချိန်ကာလ $t = 1, 2, \dots, 13$

$$\sum t = 78$$

$$Y = \text{စိုက်ဧက ဖြစ်သည်။}$$

ဇယား(၃-၁၄)ပါ သီးနှံအလိုက်စိုက်ဧကများအား အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာ နည်းလမ်းအရတွက်ချက်ရရှိသော အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာ မျဉ်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

သီးနှံအမည်

စိုက်ဧကများ၏ အလားအလာမျဉ်း

$$Y' = a' + t b'$$

စပါး	$Y' = 7.91072 + 0.0020 t$
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	$Y' = 7.0079 + 0.0009 t$
ပဲကြီး	$Y' = 6.8290 - 0.0060 t$
နှမ်း	$Y' = 7.2607 + 0.0009 t$
ချည်မျဉ်းရည်ဝါ	$Y' = 7.0197 + 0.0060 t$
နှံစားပြောင်း	$Y' = 6.6902 - 0.0019 t$
ကုလားပဲ	$Y' = 2.9897 + 0.0019 t$
ပဲတီစိမ်း	$Y' = 7.0890 + 0.0009 t$
မတ်ပဲ	$Y' = 6.9706 - 0.0020 t$
ဘိုကိတ်ပဲ	$Y' = 1.8607 + 0.0000 t$
နေကြာ	$Y' = 7.0099 - 0.0009 t$
ကြံ	$Y' = 5.8760 + 0.0020 t$

အထက်ပါ သီးနှံအလိုက်သီးနှံစိုက်ဧကများ၏ အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာ မျဉ်းများတွင် b' သည်အလားအလာမျဉ်း၏ လျောစောက်^၁ ကိုဖော်ပြသည်။ b' သည် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်ပါက အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် မျဉ်းသည် တိုးတက်နေသော ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်ပြီး b' သည် အနှုတ်လက္ခဏာဆောင်ပါက အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်မျဉ်းသည် ကျဆင်းနေသောပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်မည်။

သီးနှံအလိုက်စိုက်ဧကများအတွက် အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာမျဉ်းများ၏ လျောစောက် (b') မှတစ်ဆင့် တွက်ချက်ရရှိသော စိုက်ဧကတိုးနှုန်း (r) များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

<u>သီးနှံအမည်</u>	<u>b'</u>	<u>b = anti-log b'</u>	<u>စိုက်ဧကတိုးနှုန်း</u> (r) = b - 1
စပါး	၀.၀၈၃၀	၁.၂၁၁	၀.၂၁၁
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	၀.၀၁၈၅	၁.၀၄၃	၀.၀၄၃
ပဲကြီး	-၀.၀၁၆၀	၀.၁၀၄	-၀.၈၉၆
နှမ်း	၀.၀၀၈၂	၁.၀၁၉	၀.၀၁၉
ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	၀.၁၉၆၁	၁.၅၇၀	၀.၅၇၀
နှံစားပြောင်း	-၀.၁၂၂၅	၀.၁၃၂၆	-၀.၈၆၇
ကုလားပဲ	၀.၀၂၂၉	၁.၀၅၂	၀.၀၅၂
ပဲတီစိမ်း	၀.၄၀၅၅	၂.၅၄၄	၁.၅၄၄
မတ်ပဲ	-၀.၁၇၃၁	၀.၁၄၈၉	-၀.၈၅၁
ဘိုကိတ်ပဲ	၀.၅၁၀၈	၃.၂၄၂	၂.၂၄၂
နေကြာ	-၀.၀၁၇၄	၀.၁၀၄၁	-၀.၈၉၆
ကြံ	၀.၀၃၉၀	၁.၀၉၄	၀.၀၉၄

^၁ Slope of Trend

ဇယား(၃-၁၅)ပါ သီးနှံအလိုက် စုစုပေါင်းသီးနှံအထွက်များ၏ တိုးတက်နှုန်းကို ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ ၁၃ နှစ်ကာလအတွက် တွက်ချက်ရာ၌ အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာကို အသုံးပြုရာတွင်

$$N = 13$$

အချိန်ကာလ $t = 1, 2, \dots, 13$

$$\sum t = 91$$

$$Y = \text{စုစုပေါင်းသီးနှံအထွက် ဖြစ်သည်။}$$

ဇယား(၃-၁၅)ပါ သီးနှံအထွက်ပမာဏများအား အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာနည်းလမ်းအရ တွက်ချက်ရရှိသော အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာမျဉ်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

သီးနှံအမည်

သီးနှံအထွက်များ၏ အလားအလာမျဉ်း

$$Y' = a' + t b'$$

စပါး

$$Y' = 10.7229 + 0.1916 t$$

အစေ့ထုတ်ပြောင်း

$$Y' = 9.1091 + 0.1966 t$$

ပဲကြီး

$$Y' = 8.9699 + 0.0091 t$$

နှမ်း

$$Y' = 8.1092 + 0.0807 t$$

ချည်မျဉ်းရည်ဝါ

$$Y' = 9.1999 + 0.2919 t$$

နှံစားပြောင်း

$$Y' = 7.6200 - 0.0929 t$$

ကုလားပဲ

$$Y' = 9.2968 + 0.0918 t$$

ပဲတီစိမ်း

$$Y' = 2.9011 + 0.6821 t$$

မတ်ပဲ

$$Y' = 8.0982 - 0.1100 t$$

ဘိုကိတ်ပဲ

$$Y' = 1.8111 + 0.0186 t$$

နေကြာ

$$Y' = 9.9261 - 0.0621 t$$

ကြံ

$$Y' = 7.1789 + 0.1107 t$$

အထက်ပါ သီးနှံအလိုက်သီးနှံအထွက်များ၏ အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာ မျဉ်းများတွင် b' သည်အလားအလာမျဉ်း၏ လျောစောက်^၁ ကိုဖော်ပြသည်။ b' သည် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်ပါက အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်မျဉ်းသည် တိုးတက်နေသော ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်ပြီး b' သည် အနှုတ်လက္ခဏာဆောင်ပါက အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်မျဉ်းသည် ကျဆင်းနေပါသည်။ သီးနှံအလိုက်အထွက်များ၏ အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ် အလားအလာ မျဉ်းများ၏ လျောစောက် b' မှတစ်ဆင့် တွက်ချက်ရရှိသော သီးနှံအထွက်တိုးနှုန်း (r) များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

<u>သီးနှံအမည်</u>	<u>b'</u>	<u>b = anti log b'</u>	<u>သီးနှံအထွက်တိုးနှုန်း</u> (r) = b - 1
စပါး	၀.၁၅၂၆	၁.၄၂၁	၀.၄၂၁
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	၀.၁၉၄၆	၁.၅၆၅	၀.၅၆၅
ပဲကြီး	၀.၀၀၄၁	၁.၀၀၉	၀.၀၀၉
နှမ်း	၀.၀၉၀၇	၁.၂၃၂	၀.၂၃၂
ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	၀.၃၅၁၄	၂.၂၄၆	၁.၂၄၆
နှံစားပြောင်း	-၀.၀၅၃၅	၀.၁၁၃၁	-၀.၈၈၇
ကုလားပဲ	၀.၀၅၁၉	၁.၁၂၇	၀.၁၂၇
ပဲတီစိမ်း	၀.၆၉၃၁	၄.၉၃၃	၃.၉၃၃
မတ်ပဲ	-၀.၁၂၀၀	၀.၁၃၁၈	-၀.၈၆၈
ဘိုကိတ်ပဲ	၁.၀၁၈၆	၁၀.၄၃	၉.၄၃
နေကြာ	-၀.၀၆၃၁	၀.၁၁၅၆	-၀.၈၈၄
ကြံ	၀.၁၁၀၇	၁.၂၉၀	၀.၂၉၀

ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသအတွင်း ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ ၁၃ နှစ်ကာလအတွင်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် သီးနှံအလိုက် စိုက်ဧက

^၁ Slope of Trend

တိုးတက်နှုန်းနှင့် သီးနှံအလိုက်အထွက်တိုးတက်နှုန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	သီးနှံအမည်	စိုက်ဧကတိုးတက်နှုန်း	သီးနှံအထွက်တိုးတက်နှုန်း
၁။	စပါး	၀.၂၁၁	၀.၄၂၁
၂။	အစေ့ထုတ်ပြောင်း	၀.၀၄၃	၀.၅၆၅
၃။	ပဲကြီး	-၀.၈၉၆	၀.၀၀၉
၄။	နှမ်း	၀.၀၁၉	၀.၂၃၂
၅။	ချည်မျှင်ရှည်ဝါ	၀.၅၇၀	၁.၂၄၆
၆။	နှံစားပြောင်း	-၀.၈၆၇	-၀.၈၈၇
၇။	ကုလားပဲ	၀.၀၅၂	၀.၁၂၇
၈။	ပဲတီစိမ်း	၁.၅၄၄	၃.၉၃၃
၉။	မတ်ပဲ	-၀.၈၅၁	-၀.၈၆၈
၁၀။	ဘိုကိတ်ပဲ	၂.၂၄၂	၉.၄၃
၁၁။	နေကြာ	-၀.၈၉၆	-၀.၈၈၄
၁၂။	ကြံ	၀.၀၉၄	၀.၂၉၀

အထက်ပါသီးနှံအလိုက် စိုက်ဧကတိုးနှုန်းများကို လေ့လာသောအခါ ပဲကြီး၊ နှံစားပြောင်း၊ မတ်ပဲနှင့်နေကြာ သီးနှံများ၏စိုက်ဧကများ ကျဆင်းနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းသီးနှံ(၄)မျိုးမှလွဲ၍ ကျန်သီးနှံများ၏ စိုက်ဧကများ တိုးတက်နေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ သီးနှံအထွက်တိုးတက်နှုန်းများကို လေ့လာသောအခါ နှံစားပြောင်း၊ မတ်ပဲနှင့်နေကြာသီးနှံများ၏ သီးနှံအလိုက် စုစုပေါင်း သီးနှံအထွက်များ ကျဆင်းနေပါသည်။ ၎င်းသီးနှံ(၃)မျိုးမှလွဲ၍ ကျန်သီးနှံများ၏ သီးနှံအလိုက်စုစုပေါင်း အထွက်ပမာဏများ တိုးတက်နေကြောင်း တွေ့ရပါ သည်။

၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အတွင်း သီးနှံအလိုက်စိုက်ဧက တိုးနှုန်းနှင့် စုစုပေါင်းအထွက်တိုးနှုန်းများကို နှိုင်းယှဉ်သောအခါ စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ နှမ်း၊ ချည်မျှင်ရှည်ဝါ၊ ကုလားပဲ၊ ပဲတီစိမ်း၊ ဘိုကိတ်ပဲနှင့်ကြံ သီးနှံများ၏ သီးနှံအထွက်တိုးနှုန်းမှာ သီးနှံစိုက်ဧက တိုးနှုန်းထက်များနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ သီးနှံစိုက်ဧကတိုးနှုန်းထက် သီးနှံအထွက်တိုးနှုန်းမြင့်မားခြင်းမှာ ၎င်းသီးနှံများ၏ တစ်ဧကသီးနှံအထွက်နှုန်း မြင့်မားလာခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသီးနှံများအား တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးမှုပုံစံမှာ ထောင်လိုက်တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်း ပုံစံဖြစ်ပါသည်။ ပဲကြီး၏စိုက်ဧကမှာ ၀.၈၉၆ % ဖြင့် ကျဆင်းနေသော်လည်း ပဲကြီးတစ်ဧကအထွက်နှုန်း မြင့်မားလာမှုကြောင့် ပဲကြီးစုစုပေါင်းအထွက်မှာ ၀.၀၀၉% ဖြင့် တိုးတက်နေပါသည်။

နှံစားပြောင်းနှင့်မတ်ပဲ သီးနှံများ၏ စိုက်ဧကနှင့်စုစုပေါင်းသီးနှံအထွက်များ ကျဆင်းလျက်ရှိရာ စုစုပေါင်းသီးနှံအထွက်ကျဆင်းမှုမှာ စိုက်ဧကကျဆင်းမှုထက်များကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ နှံစားပြောင်းနှင့်မတ်ပဲသီးနှံများ၏ စိုက်ဧကကျဆင်းမှုထက် သီးနှံအထွက်ကျဆင်းမှု ပိုများခြင်းမှာ ၎င်းသီးနှံများ၏ တစ်ဧကအထွက်နှုန်းကျဆင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ နေကြာစိုက်ပျိုးမှုကို လေ့လာသောအခါ စိုက်ဧကနှင့်နေကြာစုစုပေါင်းအထွက်ပမာဏများ ကျဆင်းလျက်ရှိသော်လည်း နေကြာစုစုပေါင်းအထွက်ကျဆင်းမှုမှာ စိုက်ဧကကျဆင်းမှုလောက် မများသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် နေကြာတစ်ဧကအထွက်နှုန်း မြင့်မားလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးသည့် သီးနှံများအနက် စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ နှမ်း၊ ချည်မျှင်ရှည်ဝါ၊ ကုလားပဲ၊ ပဲတီစိမ်း၊ ဘိုကိတ်ပဲ၊ ကြံနှင့်ပဲကြီးသီးနှံများ၏ သီးနှံတစ်ဧက အထွက်နှုန်းမှာ ၁၉၈၅-၈၆ မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ ၁၃ နှစ်ကာလအတွင်း တိုးတက်လာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ နှံစားပြောင်းနှင့်မတ်ပဲ သီးနှံများစိုက်ပျိုးမှုတွင်မူ စိုက်ဧကကျဆင်းလျက်ရှိသည့်အပြင်

စုစုပေါင်းသီးနှံအထွက်မှာ စိုက်ဧကကျဆင်းမှုထက်ပိုများသဖြင့် ၎င်းသီးနှံများ၏ တစ်ဧကအထွက်နှုန်းမြင့်မားလာအောင် ခေတ်မီစိုက်ပျိုးနည်းပညာများ၊ ဓါတ်မြေသြဇာ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ လိုအပ်သလိုပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် တစ်ဧက အထွက်နှုန်း တိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဤအခန်းတွင် အိတ်(စ်)ပိုနင်ရှယ်အလားအလာကို သုံး၍ စိုက်ဧကတိုးနှုန်းနှင့် သီးနှံအထွက်တိုးနှုန်းများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ ကုလားပဲ နှင့်နှမ်းသီးနှံများမှလွဲ၍ ကျန်သီးနှံများ၏ နှစ်အလိုက်စိုက်ဧကများနှင့် သီးနှံအလိုက် သီးနှံအထွက် အချိန်ကိန်းစဉ် အချက်အလက်များမှာ ပြည်စုံမှုမရှိပါသဖြင့်၊ ယင်းအချိန် ကိန်းစဉ်အချက်အလက်များကို အခြေခံတွက်ယူသည့် ခန့်မှန်းအလားအလာ မျဉ်းများ နှင့်ယင်းအလားအလာမျဉ်း၏ လျောစောက်မှတစ်ဆင့် တွက်ချက်ရယူသည့် စိုက်ဧက တိုးနှုန်းနှင့်သီးနှံအထွက်တိုးနှုန်းများသည် ယုံကြည်ကိုးစားနိုင်မှု အကန့်အသတ်ဖြင့် သာရှိပါသည်။

အခန်း(၄)

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏လူမှုရေးအခြေအနေ

ဤအခန်း၌ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် လူမှုရေးကဏ္ဍ၏ အရေးပါပုံကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့နောက် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ပညာရေး အခြေအနေနှင့်ကျန်းမာရေးအခြေအနေများကို လေ့လာထားပါသည်။ ပညာရေးအခြေ အနေကို လေ့လာရာတွင်မူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်း ပညာသင် ကျောင်းသားဦးရေ၊ ကျောင်းထွက်နှုန်း၊ အောင်မြင်နှုန်းနှင့်ကျောင်းသားဆရာအချိုး များကို လေ့လာထားပါသည်။ ထို့အပြင် ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို လေ့လာ ရာတွင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံပြောင်းလဲမှု၊ ဖြစ်ပွားသည့်ရောဂါများ၊ ရောဂါ ကာကွယ်ရေးနှင့်ကုသရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လွှမ်းခြုံမှု များနှင့် ကျန်းမာရေးညွှန်ကိန်းများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၄-၁။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင်လူမှုရေးကဏ္ဍအရေးပါပုံ

စီးပွားရေးတိုးတက်မှု^၁ ဆိုသည်မှာ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်နှင့် တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေ^၂ တိုးလာခြင်းဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု^၃ဆိုသည်မှာ တစ်ဦးကျဝင်ငွေ တိုးတက်မှုသာမက ၎င်းဝင်ငွေတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေမည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လူမှုရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များနှင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အခြားအချက်အလက်များပါဝင်သည့် ကာလရှည်တစ်လျှောက် ဖြစ်ပေါ်နေ သော တိုင်းပြည်ဝင်ငွေ တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

^၁ Economic Growth
^၂ Per Capita Income
^၃ Economic Development

ထို့ကြောင့်စီးပွားရေး အဆောက်အအုံတစ်ခု(သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတစ်ခု (သို့မဟုတ်) ဒေသတစ်ခု၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် စီးပွားရေးကဏ္ဍနှင့် လူမှုရေးကဏ္ဍတို့ လိုက်လျောညီထွေစွာ တိုးတက်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ စီးပွားရေးကဏ္ဍနှင့် လူမှုရေးကဏ္ဍတို့လိုက်လျော ညီထွေစွာ တိုးတက်မှုမရှိပါက စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်။

တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ လူ့အရင်းအမြစ်အင်အားစု^၁ သဘာဝ အင်အားစု^၂ နှင့် ဘဏ္ဍာရေးအင်အားစု^၃ များပေါ်မူတည်ပါသည်။ လူ့အရင်းအမြစ် ဆိုသည်မှာ လူတို့၏ကာယအင်အား၊ ဉာဏအင်အား၊ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတ၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ အားထုတ်မှု၊ ကြံဆတီထွင်မှု၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်စသည့် အချက်များ ပင်ဖြစ်သည်။ လူ့အရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အခြေခံမှာ ပညာရေးပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိရန်အတွက် လိုအပ်သောအသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်နှင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ မွေးထုတ်ပေးနိုင်သည့် ပညာရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း သည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အရေးပါလှပါသည်။

နိုင်ငံတစ်ခု(သို့မဟုတ်) ဒေသတစ်ခု၏ ပညာရည်မြင့်မားလာပါက ကျွမ်းကျင် သည့်လုပ်သားများ၊ အသိပညာရှင်နှင့်အတတ်ပညာရှင်များ ပေါ်ထွန်းလာပြီး ကုန်ထုတ် လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများ၌ စွမ်းရည်ပြည့်ဝစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ စွမ်းရည်ပြည့်ဝစွာ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် တစ်ဦးကျကုန်ထုတ်လုပ်မှု မြင့်မားကာ စီးပွားရေးတိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုရရှိပြီး ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မား လာပါက ပညာရေးမပြီးဆုံးခင် ကျောင်းထွက်နှုန်းကို လျော့နည်းစေခြင်း၊ အဆင့်မြင့် ပညာများတိုး၍ သင်ကြားလာနိုင်ခြင်း၊ မိဘများအနေဖြင့်လည်း သားသမီးများ ပညာရေးကို ဂရုပြုအားပေးလာနိုင်ခြင်းကြောင့် ပညာရေးအဆင့်မှာ ပို၍မြင့်မားလာမည် ဖြစ်သည်။

^၁ Human Resource
^၂ Natural Resource
^၃ Financial Resource

ကျန်းမာရေးသည်လည်း စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုရရန်အတွက် အဓိက ကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ကျွမ်းကျင်သည့်လုပ်သားများဖြစ်သော်လည်း ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့နေသူများဖြစ်ပါက ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများတွင် စွမ်းရည်ပြည့်ဝ စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်ကျန်းမာရေးကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေး၊ ဆေးဝါးကုသရေးအတွက် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးပါပါသည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍများတွင် ကျန်းမာသန်စွမ်းသော လုပ်သားများ စွမ်းရည်ပြည့်ဝစွာလုပ်ဆောင် ခြင်းဖြင့် တစ်ဦးကျကုန်ထွက်မြင့်မားကာ စီးပွားရေးတိုးတက်စေပြီး ဝင်ငွေအဆင့်မြင့် မားစေပါသည်။ ထိုသို့ဝင်ငွေမြင့်မားလာပါက ကျန်းမာရေးအသိပညာများ ဖွံ့ဖြိုးလာ နိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်စွာ နေထိုင်စားသောက်ခြင်း၊ ရောဂါကာကွယ်ရေးနှင့် ရောဂါ ကုသရေးကိုထိရောက်မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အဆင့်အတန်းမြင့်မားလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့် လူမှုရေး အခြေအနေများနှင့်အပြန်အလှန် ဆက်စပ် နေပြီး ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့် လူမှုရေးကဏ္ဍသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု တွင် အရေးပါကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၄-၂။ ။စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိုင်းတာနိုင်သောညွှန်ကိန်းများ

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာရာတွင်စီးပွားရေးရှုဒေါင့်မှ လည်းကောင်း၊ လူမှုရေးရှုဒေါင့်မှလည်းကောင်း၊ တိုင်းတာနိုင်ပါသည်။ စီးပွားရေးရှုဒေါင့်မှ တိုင်းတာ နိုင်သည့် ညွှန်ကိန်းများမှာ

- (၁) တစ်ဦးကျဝင်ငွေ၊ တစ်ဦးကျကုန်ထွက်မြင့်မားမှု
- (၂) ပိုဆောင်ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ လူဦးရေ ၁၀၀၀ တွင် မော်တော်ကား ပိုင်ဆိုင်သူဦးရေ

(၃) စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ဦးကျလျှပ်စစ်ခါတ်အား သုံးစွဲမှု၊ တစ်ဦးကျ
ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်သုံးစွဲမှု၊ တစ်ဦးကျသံမဏိသုံးစွဲမှု

(၄) ကုန်သွယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ဦးကျပို့ကုန်တန်ဖိုး၊ တစ်ဦးကျနိုင်ငံခြား ကုန်သွယ်
မှုတန်ဖိုး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး၏ ပျမ်းမျှရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စသည်တို့ ဖြစ်ပါ
သည်။

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို လူမှုရေးရှုဒေါင့်မှညွှန်ပြနိုင်သည့် အချက်အလက်များမှာ-

- (၁) မွေးနှုန်းကြမ်း၊ သေနှုန်းကြမ်း၊ တစ်နှစ်အောက်ကလေးသေဆုံးမှုနှုန်း
- (၂) ဆရာဝန်နှင့်နေထိုင်သူလူဦးရေအချိုး၊ ဆေးရုံကုတင်နှင့်နေထိုင်သူ လူဦးရေအချိုး
လူဦးရေတစ်သိန်းတွင် ကူးစက်ရောဂါကြောင့် သေဆုံးနှုန်း
- (၃) မှီခိုသူအချိုး၊ ကလေးမှီခိုသူအချိုး၊ ကိုယ်ပိုင်အိမ်၏အရွယ်အစား
- (၄) တစ်ဦးကျတစ်နေ့ကယ်လိုရီစားသုံးမှု၊ တစ်ဦးကျတစ်နေ့ပရိုတိန်းခါတ်စားသုံးမှု၊
တစ်ဦးကျတစ်နေ့တိရိစ္ဆာန်များမှရရှိသော ပရိုတိန်းခါတ်စားသုံးမှု
- (၅) စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း၊ အသက်(၅)နှစ်မှ(၁၄)နှစ်အတွင်းရှိ လူများအနက် မူလတန်း
ပညာတက်ရောက်သင်ကြားသူ ရာခိုင်နှုန်း၊ အသက်(၅)နှစ်မှ(၁၉)နှစ်အတွင်းရှိ
လူများအနက် မူလတန်းမှအလယ်တန်းသို့ တက်ရောက်သည့်ရာခိုင်နှုန်း၊ အသက်
(၁၅)နှစ်မှ (၁၉)နှစ်အတွင်းရှိ လူများအနက် အထက်တန်းပညာ တက်ရောက်
သင်ယူသူရာခိုင်နှုန်း၊ အသက်(၁၅)နှစ်မှ(၁၉)နှစ်အတွင်းရှိ လူများအနက် အသက်
မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာသင်ယူသူရာခိုင်နှုန်း၊
- (၆) မူလတန်းပညာသင်ကျောင်းအခြေအနေ၊ အလယ်တန်းပညာသင်ကျောင်း အခြေ
အနေ၊ အဆင့်မြင့်ပညာသင်ကျောင်းအခြေအနေ၊ မူလတန်းအဆင့်ဆရာ ကျောင်းသား
အချိုး၊
- (၇) အခန်းတစ်ခန်းတွင်နေထိုင်သည် ပျမ်းမျှလူဦးရေ၊

(၈) လူဦးရေတစ်သိန်းတွင် တယ်လီဖုန်းတပ်ဆင်နိုင်မှု၊ လူဦးရေတစ်ထောင်တွင် နေ့စဉ် သတင်းစာဝယ်ယူကြည့်ရှုနိုင်မှု၊ လူဦးရေတစ်ထောင်တွင် ရုပ်မြင်သံကြားပိုင်ဆိုင်မှု စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာနိုင်သည့် ညွှန်ကိန်းများသည် နိုင်ငံ အဆင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာရာတွင်ထည့်သွင်းစဉ်းစားရသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့် အချိန်ကာလတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ပြောင်းလဲမှုများဖြင့် တိုင်းတာဖော်ပြသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသသည် ကျေးလက်ဒေသ ဖြစ်သဖြင့် အထက်ပါအချက်များဖြင့် တိုင်းတာရန်ခက်ခဲပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းစာတွင် ကောက်ယူရရှိသည့် စာရင်းအင်းအချက်အလက်များပေါ် မူတည်၍ လေ့လာထားပါသည်။

ဤကျမ်းစာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို စီးပွားရေးရှုဒေါင့်အရ တိုင်းတာရာ၌ ကျား-မအချိုး၊ မှီခိုသူအချိုး၊ အိုးအိမ်အခြေအနေ၊ တစ်ဦးကျဝင်ငွေ၊ တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်၊ အိမ်ထောင်စုများ၏ ပျမ်းမျှစုဆောင်းမှု၊ အကြွေးတင်မှုများနှင့်အိမ်ထောင်စု၏ ပိုင်ဆိုင်မှု များကို အခန်း(၅)တွင်လေ့လာထားပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လူမှုရေးရှုထောင့်အရ တိုင်းတာရာ၌ကျောင်းအဆောက်အအုံတိုးတက်ပြောင်းလဲမှု၊ အခြေခံပညာသင်ကျောင်း သားဦးရေ၊ အောင်မြင်နှုန်းနှင့်ကျောင်းသားဆရာအချိုး၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင် ချက်များ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလွှမ်းခြုံမှု၊ မွေးနှုန်းကြမ်း၊ သေနှုန်းကြမ်း၊ တစ်နှစ်အောက်ကလေးသေဆုံးနှုန်း၊ မိခင်သေဆုံးနှုန်း စသည်တို့ကို အခန်း(၄)တွင် လေ့လာထားပါသည်။

၄-၃။ ။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ပညာရေးအခြေအနေ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ပညာရေးအခြေအနေကို လေ့လာရာ တွင် အခြေခံပညာသင်ကျောင်းသားဦးရေ ပြောင်းလဲမှု၊ ဆရာ၊ဆရာမ ဦးရေ

ပြောင်းလဲမှု၊ ကျောင်းသားဆရာအချိုးပြောင်းလဲမှု၊ ကျောင်းထွက်နှုန်း၊ အောင်မြင်နှုန်းများကို လေ့လာထားပါသည်။

ကျောင်းထွက်နှုန်းနှင့်အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းများကို လေ့လာရာ၌ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း၌ အခြေခံပညာသင် မူလတန်းကျောင်း(၁၆)ကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း(၁)ကျောင်း၊ တွဲဖက်အလယ်တန်းကျောင်း(၁)ကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်းခွဲ(၂)ကျောင်းရှိသည့်အနက် မူလတန်းကျောင်း(၄)ကျောင်းမှ စာရင်းဇယားများ မရရှိပါသဖြင့် မူလတန်းကျောင်း(၁၂)ကျောင်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်း(၄)ကျောင်းကိုသာ စာရင်းကောက်ယူလေ့လာထားပါသည်။

မူလတန်းအဆင့် ကျောင်းသားဦးရေ၊ ဆရာ/မဦးရေနှင့် ဆရာကျောင်းသားအချိုးပြောင်းလဲမှုကို ဇယား(၄-၁)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၄-၁)

မူလတန်းအဆင့်ဆရာ၊ ကျောင်းသားအချိုးနှင့်အလယ်တန်းအဆင့်ဆရာကျောင်းသားအချိုး

(၁၉၈၅-၈၆ မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်)

ပညာသင်နှစ်	ကျောင်းသား ဦး ရေ		ဆ ရာ ဦး ရေ		ဆရာကျောင်း သားအချိုး	
	မူလတန်းအဆင့်	အလယ်တန်းအဆင့်	မူလတန်းပြ	အလယ်တန်းပြ	မူလတန်းအဆင့်	အလယ်တန်းအဆင့်
၁၉၈၅-၈၆	၂၅၈၈	၄၅၃	၃၄	၁၀	၁:၇၆.၁	၁:၄၅.၃
၁၉၈၇-၈၈	၃၂၈၇	၆၂၈	၄၄	၁၄	၁:၇၄.၇	၁:၄၄.၉
၁၉၉၁-၉၂	၃၅၀၉	၇၀၈	၅၄	၁၆	၁:၆၅.၀	၁:၄၄.၃
၁၉၉၄-၉၅	၃၆၃၈	၁၁၇၁	၆၈	၁၆	၁:၅၃.၅	၁:၇၃.၂
၁၉၉၇-၉၈	၃၂၀၉	၁၄၁၅	၇၇	၂၀	၁:၄၁.၇	၁:၇၀.၈

ဇော်မြစ်။ ။တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် ပညာရေးမှူးရုံးမှရရှိသည့် စာရင်းများကို အသုံးပြု၍ တွက်ချက်သည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ အခြေခံပညာသင်ကျောင်းများ၏ ဆရာ၊ ကျောင်းသားအချိုးများကိုလေ့လာရာ၌ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်

အထိ နှစ်စဉ်စာရင်းများကောက်ယူရာတွင် အခက်အခဲရှိပါသဖြင့် စာရင်းများကို (၂)နှစ် ကျော်စီကောက်ယူလေ့လာပါသည်။ သို့သော် ၁၉၈၈-၈၉ ပညာသင်နှစ်တွင် ကျောင်း များ ပိတ်ထားသဖြင့် ၁၉၈၈-၈၉ ပညာသင်နှစ်အစား ၁၉၈၇-၈၈ ပညာသင်နှစ်ကို အစားထိုးလေ့လာထားပါသည်။ ဇယား(၄-၁)အရ ကင်ပွန်းတောင် ဆည်ရေသောက် ဒေသအတွင်းရှိ အခြေခံပညာသင်ကျောင်းများ၏ မူလတန်းအဆင့် ဆရာကျောင်းသား အချိုးကို လေ့လာရာတွင် ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် အထိ မူလတန်းအဆင့်ဆရာ၊ ကျောင်းသားအချိုးများကျဆင်းလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဆရာတစ်ဦး တာဝန်ယူသင်ကြားရသော ကျောင်းသားဦးရေမှာနည်းသွား သဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုကို ပိုမိုထိရောက်စေပါသည်။ ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲ အောင်မြင်နှုန်းကိုလည်း မြင့်မားစေပါသည်။

အလယ်တန်းအဆင့်ဆရာကျောင်းသားအချိုးမှာ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ် ပါက ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်နှင့်၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်များတွင် ကျဆင်းလာသော်လည်း ၁၉၉၄- ၉၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်နှစ်များတွင် ဆရာကျောင်းသားအချိုးမြင့်မားလာကြောင်း တွေ့ရသည်။ အကြောင်းမှာ အလယ်တန်းအဆင့်ကျောင်းသားဦးရေတိုးလာသော်လည်း အလယ်တန်းပြဆရာဦးရေမှာ သိသာစွာတိုးတက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပိုမိုထိရောက်စွာ သင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် အလယ်တန်းပြဆရာများကို တိုးချဲ့ခန့်ထားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

အခြေခံပညာမူလတန်းအဆင့်နှင့်အလယ်တန်းအဆင့် ကျောင်းသားများ၏ ကျောင်းထွက်နှုန်းနှင့် စာမေးပွဲအောင်မြင်နှုန်းများကို ဇယား(၄-၂)တွင် ဖော်ပြထားပါ သည်။

ဇယား(၄-၂)

မူလတန်းအဆင့်နှင့်အလယ်တန်းအဆင့် ကျောင်းသားများ၏ ကျောင်းထွက်နှုန်းနှင့်စာမေးပွဲအောင်မြင်နှုန်း

	မူလတန်း အဆင့်				အလယ်တန်းအဆင့်				
	၁၉၈၅-၈၆	၁၉၈၇-၈၈	၁၉၉၁-၉၂	၁၉၉၄-၉၅	၁၉၉၇-၉၈	၁၉၈၅-၈၆	၁၉၈၇-၈၈	၁၉၉၁-၉၂	၁၉၉၄-၉၅
စာရင်းရှိကျောင်းသားဦးရေ	၂၅၈၈	၃၂၈၇	၃၅၀၉	၃၆၃၈	၃၂၀၉	၄၅၃	၆၂၈	၇၀၈	၁၁၇၁
ကျောင်းထွက်သူဦးရေ	၃၄၇	၆၈၇	၃၆၃	၄၈၃	၃၈၂	၁၅	၁၆	၂၃	၆၈
ကျောင်းထွက်သူ(%)	(၁၃.၄%)	(၂၀.၉%)	(၁၀.၃%)	(၁၃.၃%)	(၁၁.၉%)	(၂.၃%)	(၂.၅%)	(၂.၂%)	(၅.၈%)
ဖြေဆိုသူဦးရေ	၂၂၄၁	၂၆၀၀	၃၁၄၆	၃၁၅၅	၂၈၂၇	၄၃၈	၆၁၂	၆၈၅	၁၁၀၃
အောင်မြင်သူဦးရေ	၁၄၈၀	၁၉၉၆	၂၃၅၃	၂၄၉၅	၂၆၆၁	၃၀၈	၄၁၄	၄၁၃	၉၂၁
အောင်မြင်သူ(%)	(၆၆.၀%)	(၇၆.၈%)	(၇၄.၈%)	(၇၉.၁%)	(၉၄.၁%)	(၇၀.၃%)	(၆၇.၆%)	(၇၄.၉%)	(၈၃.၅%)

ဇယား(၄-၂) ။ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်ပညာရေးမှူးရုံးမှရရှိသည့်စာရင်းများအား အသုံးပြု၍တွက်ချက်သည်။

ဇယား(၄-၂)အရ မူလတန်းအဆင့်ကျောင်းထွက်နှုန်းကို လေ့လာပါက ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အထိ နှစ်အလိုက်ကျောင်းထွက် နှုန်းများ သိသာစွာကျဆင်းလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ မူလတန်းအဆင့် စာမေးပွဲ အောင်ချက် ရာခိုင်နှုန်းများမှာ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက နှစ်စဉ်တိုးတက်မှုရှိပြီး ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင်မူ သိသာစွာတိုးတက်လာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အလယ်တန်း အဆင့် ကျောင်းထွက်နှုန်းများမှာ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၉၉၄-၉၅ ခုနှစ်မှလွဲ၍ ကျန်နှစ်များတွင် ကျဆင်းလာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ကျောင်း သားများ စာမေးပွဲအောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းများမှာ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှလွဲ၍ နှစ်စဉ်တိုးတက်မှုရှိပြီး ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင်မူ သိသာစွာ တိုးတက်လာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

မူလတန်းအဆင့်ကျောင်းသားများ ကျောင်းထွက်နှုန်းမှာ အလယ်တန်းအဆင့် ကျောင်းသားများကျောင်းထွက်နှုန်းထက် ပိုမိုများပြားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ သို့ပါ၍ မူလတန်းပညာမသင်မနေရစနစ် ချမှတ်၍ မူလတန်းကျောင်းသားများအား ပညာရေး ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များပံ့ပိုးပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

၄-၄။ ။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို လေ့လာ ရာ၌ဖြစ်ပွားသည့်ရောဂါများ၊ ရောဂါကာကွယ်ရေးနှင့်ကုသရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကျန်းမာ ရေးစောင့်ရှောက်မှု လွှမ်းခြုံမှုများ၊ ကျန်းမာရေးညွှန်ကိန်းများအရလေ့လာထားပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသသည် ကံပေကြီးကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာနပိုင် အတွင်းတည်ရှိပါသည်။ ကံပေကြီးကျန်းမာရေးဌာနတွင် ကျေးရွာပေါင်း ၅၁ ရွာ ပါဝင်ပြီး၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ (၄)ခုရှိပါသည်။ ကံပေကြီးကျန်းမာရေး

ဌာနအပိုင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ(၄)ခုမှာ သဲဖြူရွာ၊ ပန်းတောလေးရွာ၊ ကြမ်းကြားရွာနှင့် ကသာရွာများတွင် တည်ရှိပါသည်။

၄-၄-၁ ဖြစ်ပွားသောရောဂါများ၊ ရောဂါကာကွယ်ရေးနှင့်ကုသရေးလုပ်ငန်းများ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် အများဆုံးဖြစ်လေ့ရှိသော ရောဂါများမှာ အနာကြီးရောဂါ၊ ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ရုတ်တရက်အသက်ရှုလမ်းကြောင်းပိတ်ရောဂါနှင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေးလေ့လာမှုအရ ကျောင်းသားများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသောရောဂါများမှာ- သွေးအားနည်းရောဂါ၊ သွားပိုးစားနှင့်ခံတွင်းရောဂါနှင့်လည်ပင်းကြီးရောဂါများဖြစ်ကြပါသည်။

အနာကြီးရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်းမှာ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌ လူ၁၀၀၀ လျှင် ၂.၇ ယောက် ဖြစ်ပွားပါသည်။ ထို့ကြောင့်မြို့နယ် အနာကြီးရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးဌာန တစ်ခုဖွင့်လှစ်၍ ရောဂါကုသရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လေ့လာနေသော ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသသည် ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှု များပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြေယာမဲ့လယ်ယာလုပ်သား/ကျပ်နန်းလုပ်သားများတွင် ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှုပိုများသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ငှက်ဖျားရောဂါ ဖြစ်ပွားမှု များသည့် အချိန်မှာ ဇွန်လမှဒီဇင်ဘာလ အတွင်းဖြစ်ပါသည်။ ငှက်ဖျားရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုများသည် အချိန်သည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သည့်အချိန်ဖြစ်သဖြင့် မြေယာမဲ့လယ်ယာလုပ်သားများအဖို့ ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားပါက စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အခြားကျပ်နန်းလုပ်ငန်းများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း မရှိသဖြင့် အိမ်ထောင်စု၏ ဝင်ငွေကိုထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် မီးဖွားပြီးမိခင်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေစဉ်ကာလ၌လည်းကောင်း၊ မီးဖွားစဉ်ကာလ၌လည်းကောင်း ငှက်ဖျားရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှုများရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငှက်ဖျား အထူးကုဆေးခန်းကို ကံပေကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနအပိုင် သပြေပင်ကျေးရွာတွင် အပတ်စဉ် အင်္ဂါနေ့

တိုင်းဖွင့်လှစ်၍ ၎င်းဆေးခန်း၌ပင် ချက်ချင်းသွေးဖောက်ပြီး ရောဂါ အမျိုးအစား ခွဲခြားကာ ဆေးဝါးများကုသပေးလျက်ရှိရာ အောင်မြင်မှုများရှိလာပါသည်။

ရုတ်တရက် အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ပိတ်ရောဂါမှာ ကလေးငယ်များတွင် အဖြစ်များပါသည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းပိတ်ရောဂါကြောင့် သေဆုံးနှုန်းမှာ ၁.၁၃ % ရှိပါသည်။ ဖြစ်ပွားသေဆုံးမှုနှုန်း လျော့ကျစေရန်အတွက် ကျေးရွာအားလုံးတွင် ကလေးသူငယ်ရှင်သန်ရေး ဆေးခန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ အချိန်မီ ကုသပေးခြင်းနှင့်လိုအပ်ပါက အထက်အဆင့်သို့ လွှဲပေးခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။ ဝမ်းလျှောဝမ်းပျက်ရောဂါကြောင့် သေဆုံးနှုန်းမှာ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ၀.၃၈% ရှိသည့် အတွက် သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းရေး၊ အိမ်သာသန့်ရှင်းရေးနှင့်တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်း ရေးဟူသော သန့်(၃)သန့် စီမံချက်ချမှတ်ကာ ပညာပေးဟောပြောမှုများ ပြုလုပ်ပြီး ကံပေကြီးတိုက်နယ်အတွင်း ရွာလုံးကျွတ်ယင်လုံအိမ်သာများ ဆောက်လုပ် သုံးစွဲစေခဲ့ ပါသည်။

ကံပေကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနပိုင် ဒေသများတွင် သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနည်းပါသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှုနည်းရခြင်းမှာ ၁၉၉၇ ဇွန်လမှ အောက်တိုဘာလအထိ တစ်ပတ်လျင် နှစ်ကြိမ်ပိုးလောက်လန်းနှိမ်နင်းရေးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းသားများတွင် သွေးအားနည်းရောဂါ၊ သွားပိုးစားနှင့်ခံတွင်းရောဂါ၊ လည်ပင်းကြီးရောဂါများ ဖြစ်ပွားမှုများကြောင်း တွေ့ရသဖြင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူ များအား အဟာရအုပ်စုများအကြောင်း၊ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးအကြောင်း၊ သွားနှင့် ခံတွင်းသန့်ရှင်းစွာထားရမည့်အကြောင်းနှင့် အိုင်အိုဒင်းဆားစားသုံးရန်တို့ကို အဓိက ထား၍ပညာပေးဟောပြောမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။

ထို့အပြင်ကျေးရွာတိုင်း၌ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင် ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။ ကိုယ်ဝန်ပျက်နှုန်းမှာ မိခင်လောင်း ၁၀၀၀ လျင် ၄၇.၁

ယောက်ရှိသဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်လိုသူများအာ သားဆက်ခြားနည်းကို အသုံးပြုရန် ကျန်းမာရေးပညာပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင်သုံးနှစ်အောက် ကလေးငယ်များအား အာဟာရစနစ်တကျ တိုက်ကျွေးမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင်တစ်နှစ်အောက်ကလေးငယ်များအား အဆုတ်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေး၊ ဆုံဆုံ၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်ကာကွယ်ဆေး၊ ပိုလီယိုရောဂါကာကွယ် ဆေး၊ ဝက်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေး စသည့်ရောဂါ(၆)မျိုးအား ကာကွယ်သည့် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းလုပ်ငန်းများကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအား မေးခိုင်ရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းလုပ်ငန်းကိုလည်းကောင်း၊ ကျေးရွာအားလုံးတွင် မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးဌာနမှ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ တစ်နှစ်အောက်ကလေးငယ်များအား ကာကွယ်ဆေး(၆)မျိုးအား ထိုးပေးခြင်းဖြင့် ကလေးသူငယ်သေဆုံးမှုနှုန်းအား ကျဆင်းစေခြင်း၊ ကလေးငယ်များမသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ကျဆင်းစေခြင်း မှတ်ဉာဏ်လျော့နည်းမှု မဖြစ်စေခြင်းစသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်ပါသည်။

၄-၄-၂ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလွှမ်းခြုံမှုများ

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလွှမ်းခြုံမှု ပေးနိုင်ခြင်းအားလေ့လာရာတွင် ကျန်းမာ ရေး ဌာနနှင့် လွှမ်းခြုံမှု၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် လွှမ်းခြုံမှုဟူ၍ တွေ့နိုင်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးရာတွင် ကံပေကြီးဌာနပိုင်အတွင်း၌ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် လူဦးရေ ၃၅၄၂၃ ဦးရှိပြီး ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန(၁)ခုနှင့် ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ (၄) ခုရှိသဖြင့် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် လူဦးရေလွှမ်းခြုံမှု အချိုးမှာ ၁:၃၅၄၂၃ ဖြစ်ပြီး ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲနှင့် လူဦးရေလွှမ်းခြုံမှု အချိုးမှာ ၁:၈၈၅၅ ဖြစ်သည်။^၁ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၏ ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် လူဦးရေလွှမ်းခြုံမှုအချိုးမှာ ၁:၃၃၆၉၈.၄ ဖြစ်ပြီး ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ

^၁ မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

နှင့်လူဦးရေလွှမ်းခြုံမှုအချိုးမှာ ၁:၇၈၆၂.၉ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကံပေးကြီးကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနနှင့်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ (၄)ခုတို့၏ တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်နေရသော လူဦးရေမှာ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၏ ကျန်းမာရေးဌာနနှင့်ဌာနခွဲများ၏ တာဝန်ယူ စောင့်ရှောက်နေရသော လူဦးရေထက်ပိုများနေပါသည်။

ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ဌာနခွဲများ၏ နယ်မြေလွှမ်းခြုံမှုကို လေ့လာ ပါက ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်တွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနအပိုင်တွင် ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ(၄)ခုရှိပြီး ရွာပေါင်း ၅၁ ရွာကို တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်ရသဖြင့် ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် နယ်မြေလွှမ်းခြုံမှုအချိုးမှာ ၁:၅၁ ရွာဖြစ်ပြီး၊ ကျန်းမာရေးဌာနခွဲနှင့် နယ်မြေလွှမ်းခြုံမှုမှာ ၁:၁၂.၇၅ ရွာဖြစ်ပါသည်။ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၏ ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် နယ်မြေလွှမ်းခြုံမှုအချိုးမှာ ၁:၉ ရွာဖြစ်ပါသည်။^၁ ထို့ကြောင့် ကံပေးကြီး ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ဌာနခွဲများ၏ နယ်မြေလွှမ်းခြုံမှုပေးရသော ရွာမှာ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၏ ကျန်းမာရေးဌာနနှင့်ဌာနခွဲများ၏ နယ်မြေလွှမ်းခြုံမှု ပေးရသောရွာ အရေအတွက်ထက်ပိုများနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူဦးရေများသော ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနအပိုင်တွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲများကို တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးသင့်ပါသည်။

ထို့အပြင် သားဖွားဆရာမနှင့် လူဦးရေလွှမ်းခြုံမှုကို လေ့လာပါက ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌ ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနအပိုင်တွင် လူဦးရေ ၃၅၄၂၃ ဦးရှိပြီး သားဖွားဆရာမ ၅ ဦးရှိသဖြင့် သားဖွားဆရာမနှင့်လူဦးရေ လွှမ်းခြုံမှုမှာ ၁:၇၀၈၄.၆ ဖြစ်သည်။^၂ သားဖွားဆရာမတစ်ဦးသည် လူဦးရေ ၅၀၀၀ကိုသာ အောင်မြင်စွာ ကျန်းမာစောင့်ရှောက်ပေးနိုင်သည်ဟူသော သတ်မှတ်ချက်အရ ကံပေးကြီးကျန်းမာရေး ဌာနအပိုင်တွင် သားဖွားဆရာမနှင့် လူဦးရေမမျှသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်

^၁ မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်
^၂ မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်

ထိရောက်သောကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် ကံပေးကြီးကျန်းမာရေး ဌာနအပိုင်တွင် သားဖွားဆရာမများ တိုးချဲ့ခန့်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးကို လေ့လာပါက ကံပေးကြီးကျန်းမာရေးဌာန အပိုင်တွင် ရွာပေါင်း ၅၁ ရွာ ပါဝင်ပြီး သားဖွားဆရာမ (၅)ဦး၊ လေ့ကျင့် အရံသားဖွားဆရာမ ၂၀ ဦးရှိသဖြင့် မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်မှု လွှမ်းခြုံမှုမှာ ၁၀၀ % ရှိပါသည်။ သားဖွားဆရာမတစ်ဦး(သို့မဟုတ်) အရံသားဖွား ဆရာမတစ်ဦးသည် ကျေးရွာ(၂)ရွာကို စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်လျှင် ၁၀၀ % လွှမ်းခြုံသည်ဟု ယူဆထား ပါသည်။

၄-၄-၃ ကျန်းမာရေးညွှန်ကိန်းများ

ဒေသတစ်ခု၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အဆင့်အတန်းကို ဖော်ပြနိုင်သည့် ညွှန်ကိန်းများမှာ ကုတင်နှင့်လူနာအချိုး ဆရာဝန်နှင့်လူနာအချိုး၊ ၁ နှစ်အောက်ကလေး သေနှုန်း၊ မိခင်သေနှုန်း၊ အကြမ်းမွေးနှုန်း၊ အကြမ်းသေနှုန်း များဖြစ်ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသသည် ကျေးလက်ဒေသဖြစ်သဖြင့် ဒေသအတွင်း၌ ပြည်သူ့ဆေးရုံဖွင့်လှစ်ထားနိုင်မှုမရှိပါ။ တစ်နှစ်အောက်ကလေးသေနှုန်း၊ မိခင်သေနှုန်း၊ အကြမ်းမွေးနှုန်း၊ အကြမ်းသေနှုန်းများမှာ ကံပေးကြီးကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနပိုင် နယ်မြေတွင် ပါဝင်သည့် ကျေးရွာ ၅၁ ရွာ၏ ညွှန်ကိန်းများဖြစ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေး ညွှန်ကိန်းများကို ဇယား(၄-၃)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၄-၃)

ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန၏ ကျန်းမာရေးညွှန်ကိန်းများ

ခုနှစ်	ဌာနပိုင်မြေ အတွင်းရှိလူ ဦးရေ	တစ်နှစ်အောက် ကလေး သေနှုန်း	မီးဖွား မိခင် သေနှုန်း	အကြမ်း မွေးနှုန်း	အကြမ်း သေနှုန်း
၁၉၉၀	၃၀၈၈၉	၅၆/၁၀၀၀	၃.၅/၁၀၀၀	၃၁.၈/၁၀၀၀	၉.၀/၁၀၀၀
၁၉၉၁	၃၂၅၈၂	၆၀.၂/၁၀၀၀	၁.၀၅/၁၀၀၀	၃၁.၂/၁၀၀၀	၁၀.၂/၁၀၀၀
၁၉၉၂	၃၁၇၂၀	၄၆/၁၀၀၀	-	၂၇.၅/၁၀၀၀	၅.၀/၁၀၀၀
၁၉၉၃	၃၂၄၁၇	၅၉/၁၀၀၀	၁.၀၂/၁၀၀၀	၃၃.၅/၁၀၀၀	၁၀.၅/၁၀၀၀
၁၉၉၄	၃၃၃၄၃	၅၈/၁၀၀၀	၀.၉၂/၁၀၀၀	၃၂.၆/၁၀၀၀	၉.၇/၁၀၀၀
၁၉၉၅	၃၃၉၁၄	၅၈.၇/၁၀၀၀	၀.၉၂/၁၀၀၀	၃၂.၆/၁၀၀၀	၉.၇/၁၀၀၀
၁၉၉၆	၃၄၆၉၈	၄၆.၄/၁၀၀၀	၁.၈/၁၀၀၀	၃၁.၀/၁၀၀၀	၁၀.၀/၁၀၀၀
၁၉၉၇	၃၅၄၂၃	၆၂.၂၆/၁၀၀၀	-	၃၀.၃/၁၀၀၀	၇.၁၄/၁၀၀၀
၁၉၉၈	၃၆၀၇၁	၄၀/၁၀၀၀	၀.၉၃/၁၀၀၀	၂၉.၇/၁၀၀၀	၁၀.၆/၁၀၀၀

ဇာစ်မြစ်။ ။ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ ကျေးရွာများတွင် ကံပေးကြီးကျေးလက်ဌာနပိုင်နယ်မြေအတွင်း ပါဝင်သဖြင့် ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန၏ ကျန်းမာရေးညွှန်ကိန်းများအရ ဒေသ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို လေ့လာထားပါသည်။ ဇယားပါညွှန်ကိန်းများသည် လူဦးရေ ၁၀၀၀ တွင် အခြေခံသော ညွှန်ကိန်းများဖြစ်ပါသည်။

ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနပိုင် နယ်မြေအတွင်း ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှလွဲ၍ လူဦးရေမှာ နှစ်စဉ်တိုးတက်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်ရှိ လူဦးရေသည်

၁၉၉၁ ခုနှစ်ရှိလူဦးရေထက် နည်းရခြင်းမှာ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၌ အကြမ်းမွေးနှုန်းသည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်ရှိ အကြမ်းမွေးနှုန်းထက်နည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

တစ်နှစ်အောက်ကလေးသေနှုန်းမှာ နှစ်စဉ်အတက်အကျရှိ ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ကလေးများတွင် လတ်တလော အသက်ရှုလမ်းကြောင်း ပိုးဝင် ခြင်းရောဂါဖြစ်ပွားမှုများပါသည်။ ဆောင်းဦးပေါက်မှစ၍ နွေရာသီကုန်ဆုံးသည်အထိ ဖုန်ထူထပ်ခြင်းကြောင့် ၎င်းရောဂါဖြစ်ပွားရကြောင်း သိရပါသည်။ သို့သော် ကျေးလက် ဒေသတစ်နှစ်အောက်ကလေးသေနှုန်း (ဗဟိုစံနှုန်း)မှာ ၁၁၅/၁၀၀၀ (အရှင်မွေးကလေး ၁၀၀၀ လျှင် တစ်နှစ်အောက်ကလေးသေနှုန်း ၁၁၅ ယောက်) ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လေ့လာနေသောဒေသ၏ တစ်နှစ်အောက်ကလေးသေနှုန်းမှာ ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၉၉၈ ခုနှစ်အထိ နှစ်စဉ်ဗဟိုစံနှုန်းထက် နိမ့်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ မီးဖွားမိခင်သေနှုန်းမှာ ၁၉၉၁ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၉၉၅ ခုနှစ်အထိ သိသာစွာ ကျဆင်းလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မီးဖွားမိခင်သေနှုန်းမှာ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် မိခင် ၁၀၀၀ လျှင် ၀.၉၂ ဦးသေဆုံးရာမှ ၁၉၉၆ ခုနှစ်၌ ၁.၈ ဦး သေဆုံးပါသည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်၌ မီးဖွားမိခင်သေနှုန်း မြင့်မား ရခြင်းမှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်နှင့် မီးဖွားစဉ်ကာလ၌ ၎င်းကလေးရောဂါဖြစ်ပွားမှုများခြင်း နှင့်ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ အချိန်မီသွားရောက်ကုသမှုမပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ သို့သော် မီးဖွားမိခင်သေနှုန်း(ဗဟိုစံနှုန်း)မှာ ၁၀ / ၁၀၀၀ ဖြစ်သဖြင့် လေ့လာနေသော ဒေသ၏မီးဖွားမိခင်သေနှုန်းမှာ ဗဟိုစံနှုန်းထက် နှစ်စဉ်နိမ့်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ကံပေးကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနပိုင် နယ်မြေအတွင်း အကြမ်းမွေးနှုန်းမှာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှစ၍ မှန်မှန်ကျဆင်းလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့ကျဆင်းလာခြင်း မှာ သားဆက်ခြားနည်း၊ ပညာပေးဟောပြောမှုများအား လက်ခံလာကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အကြမ်းမွေးနှုန်း(ဗဟိုစံနှုန်း)မှာ ၂၉/၁၀၀၀ ဖြစ်သဖြင့် လေ့လာ

နေသောဒေသ၏ အကြမ်းမွေးနှုန်းမှာ ဗဟိုစံနှုန်းထက် နှစ်စဉ်မြင့်မားနေသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အကြမ်းသေနှုန်းများကို လေ့လာပါက နှစ်စဉ်အတက်အကျရှိနေသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အကြမ်းသေနှုန်း(ဗဟိုစံနှုန်း)မှာ ၉/၁၀၀၀ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဇယား(၄-၃)အရ လေ့လာနေသော ဒေသ၏ အကြမ်းသေနှုန်းများမှာ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ၁၉၉၂ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၉၇ ခုနှစ်များမှ လွဲ၍ ဗဟိုစံနှုန်းထက် မြင့်မားနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် မြွေကိုက်ခံရမှုများပြားပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုခက်ခဲသည့် ရွာများမှ ဆေးခန်း၊ ဆေးရုံများသို့ ဆေးကုသရန် အချိန်မီမရောက်ရှိနိုင်ခြင်း၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန၌လည်း ဆေးကုသရန် ဆေးအဆင်သင့်မရှိသဖြင့် ပြင်ပမှ ဆေးဝယ်ယူကုသပေးခြင်းတို့ကြောင့် မြွေကိုက်ခံခြင်း မှာ အသေအပျောက်များကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသပါဝင်သည့် ကံပေးကြီး ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနပိုင် နယ်မြေအတွင်း ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ၌ ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းသေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အခန်း (၅)

ကင် ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏
လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ

ဤအခန်းတွင် ကင် ပွန်းတောင် ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအခြေအနေကို လေ့လာရာ၌ လေ့လာပုံ လေ့လာနည်းကို ဦးစွာဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့နောက် အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှု စီးပွားရေးအခြေအနေကိုလေ့လာရာ၌ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် လယ်ယာမဲ့ လယ်ယာလုပ်သား (သို့မဟုတ်) ကျပန်း လုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေဟူ၍ ခွဲခြားကာ လေ့လာတင်ပြ ထားပါသည်။

၅-၁။ ။နမူနာအိမ်ထောင်စုများအားလေ့လာပုံလေ့လာနည်း
လေ့လာသည့်နည်းလမ်း

နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကို လေ့လာရာတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသော မေးခွန်းပုံစံများဖြင့် အိမ်ထောင်စုတစ်စုချင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းသည့်နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ လူမှုစီးပွားရေးအချက်အလက်များ စုဆောင်းရယူကာ လေ့လာထားပါသည်။

လေ့လာသည့်နေရာ၊ လေ့လာသည့်သူများနှင့် လေ့လာသည့်အချိန်

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသသည် တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်တွင်တည်ရှိပါသည်။ ကင် ပွန်းတောင် ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် ပါဝင်သောကျေးရွာအုပ်စု

များမှာ ကင်ပွန်းတောင်၊ ကံလှကန်၊ ကံပေးကြီး၊ ပင်တိုင်၊ ချောင်းနက်၊ ပြည့်ညင်၊ ဆီမီးထွန်းနှင့်ညာဂမိုးကျေးရွာအုပ်စုများဖြစ်ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသတွင် ပါဝင်သောရွာများမှာ ကင်ပွန်းတောင် ကျေးရွာအုပ်စုမှကသာ ရွာနှင့်ကင်ပွန်းတောင်ရွာ၊ ကံပေးကြီးကျေးရွာအုပ်စုမှ ကံပေးကြီးရွာ၊ ကံလှရွာ၊ လျော်ဖြူရွာ၊ တလုပ်ပင်ရွာ နှင့်နတ်ရွာ၊ ပင်တိုင်ကျေးရွာအုပ်စုမှ ပင်တိုင်ရွာ၊ ဂုံပင်ရွာ၊ သဲကျွန်းရွာနှင့် သဲကောရွာ၊ ချောင်းနက်ကျေးရွာအုပ်စုမှ ချောင်းနက်အရှေ့ရွာ၊ ဇီးတန်းရွာ၊ ကရင်စုရွာနှင့်အောင်သုခရွာ၊ ပြည့်ညင်ကျေးရွာအုပ်စုမှ ပြည့်ညင်ရွာ၊ ဆီမီးထွန်းကျေးရွာအုပ်စုမှ ဆီမီးထွန်းရွာ၊ ကြည်တော်ကုန်းရွာနှင့် သဲဖြူရွာ၊ ကံလှကန်ကျေးရွာအုပ်စုမှ ကံလှကန်ရွာနှင့် သိမ်ကုန်းရွာ၊ ညာဂမိုးကျေးရွာအုပ်စုမှ အင်ကြင်းသာရွာနှင့် ကုန်းသာရွာတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ဆည်ရေသောက်ရွာ (၂၃) ရွာအနက် သွားလာရေးအလွယ်ကူဆုံးဖြစ်သော သဲကျွန်းရွာ၊ ကံပေးကြီးရွာနှင့် ကသာရွာများကို လူမှူးစီးပွားရေး အခြေအနေလေ့လာရန် ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းကျေးရွာ (၃) ရွာမှာ တောင်တွင်းကြီးမြို့နှင့် ပျဉ်းမနားမြို့ကို ဆက်သွယ်ဖောက်လုပ်ထားသည့် (၆၆) မိုင်ရှည်လျားသော တောင်ညိုကားလမ်းတစ်လျှောက်တွင်ရှိပါသည်။

သဲကျွန်းရွာ၊ ကံပေးကြီးရွာနှင့် ကသာရွာတို့မှ တစ်ရွာလျှင် တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စု(၅၀)နှင့် လယ်ယာလုပ်သား (သို့မဟုတ်) ကျပ်န်းလုပ်သား အိမ်ထောင်စု(၂၅)စုစီကို အကွာညီနမူနာကောက်နည်းဖြင့်ကောက်ယူ၍ လူမှူးစီးပွားရေး အခြေအနေများလေ့လာ ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လေ့လာသော နမူနာအရေအတွက်မှာ ကျေးရွာ (၃) ရွာမှ တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စု (၁၅၀)စုနှင့် လယ်ယာလုပ်သား (သို့မဟုတ်) ကျပ်န်းလုပ်သားအိမ်ထောင်စု(၇၅)စု၊ စုစုပေါင်း နမူနာအိမ်ထောင်စု (၂၂၅) စုဖြစ် ပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သား (သို့မဟုတ်) ကျပန်းလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများအား ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများအား ၁၉၉၈ ခုနှစ် မေလတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

လေ့လာသည့် အကြောင်းအရာများ

တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများကိုလေ့လာရာတွင် လယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံ၊ သီးနှံအထွက်နှုန်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်၊ သီးနှံများ ရောင်းရငွေ၊ အိုးအိမ်အခြေအနေ၊ ပညာရေးအခြေအနေ၊ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ၊ တစ်လပျမ်းမျှ အသုံးစရိတ်နှင့် တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှုများကိုလေ့လာပါမည်။ လယ်ယာမဲ့လယ်ယာ လုပ်သား(သို့မဟုတ်)ကျပန်းလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများအားလေ့လာရာတွင် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေရရှိမှု၊ ဇာစ်မြစ်များ၊ ရရှိသည့်လုပ်အားခ၊ အိမ်ထောင်စု၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ် စသည်တို့အပြင် အကြွေးတင်ရှိမှုနှင့် အကြွေးတင်ရသော အကြောင်းရင်းများကို လေ့လာပါသည်။ ထို့အပြင် အိမ်ထောင်စု၏ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေများကိုပါ လေ့လာပါသည်။

အချက်အလက်စုဆောင်းပုံနှင့်သရုပ်ခွဲပုံ

အချက်အလက်များကို စုဆောင်းရာတွင် တောင်းတွင်းကြီးမြို့နယ် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် နမူနာကျေးရွာ(၃)ရွာမှ ကျေးရွာ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ၂ ကွဲများ၏ အကူအညီ ရယူကာ စစ်တမ်း ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အခြားလိုအပ်သော အချက်အလက် စာရင်းဇယား များကို ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်) ရန်ကုန်၊ မကွေးတိုင်း ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး၊ တောင်းတွင်းကြီးမြို့နယ် ဆည်မြောင်းထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးအရာရှိ ရုံး၊ မြို့နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီရုံး၊ တောင်းတွင်းကြီးမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးမန်နေဂျာရုံး၊ ကြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း မန်နေဂျာရုံး၊ မြို့နယ်ကြေးတိုင်နှင့်

မြေစာရင်းဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ပညာရေးမှူးရုံးနှင့် မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ကံပေး
ကြီးကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနများမှ လိုအပ်သည့်အချက်အလက်များကို ကောက်ယူ
လေ့လာပါသည်။

အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာအချက်များကို ကောက်ယူစုဆောင်း
ပြီးသောအခါ၌ အိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်နှစ်ဝင်ငွေမှ တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေတွက်ယူ
ပါသည်။ ထို့နောက် အိမ်ထောင်စု၏ တစ်လပျမ်းမျှ အသုံးစရိတ်ကို တစ်လပျမ်းမျှ
ဝင်ငွေမှနှုတ်ခြင်းဖြင့် တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှု(သို့မဟုတ်)အကြွေးတင်ရှိမှုကို ခန့်မှန်း
တွက်ယူပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများအား အိမ်ထောင်စုအရွယ်အစား အလိုက် ခွဲခြားကာ
တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်လတစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်များကို တွက်ချက်ပါသည်။
ထို့အပြင် လယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်ထောင်စု ဝင်ငွေ ဆက်စပ်ပုံ ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်
အိုးအိမ်အခြေအနေ၊ ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက် အိမ်ထောင်စု၏ ပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေများ
ကို လေ့လာပါမည်။

လေ့လာရာတွင်ယူဆချက်များ

နမူနာအိမ်ထောင်စုများကိုလေ့လာရာတွင် ယူဆချက်များအသုံးပြု၍ လေ့လာ
ပါသည်။ ၎င်းယူဆချက်များမှာ -

- (၁) ဆွေမျိုးတော်စပ်သည်ဖြစ်စေ၊ မတော်စပ်သည်ဖြစ်စေ၊ တစ်မိုးအောက်တွင် အတူ
နေ၍ တစ်အိုးတည်းစားသောလူတစ်စုကို အိမ်ထောင်စုဟုသတ်မှတ်သည်။
- (၂) အိမ်ထောင်စုဟူသော အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်အတွင်း ပါဝင်သောလူပုဂ္ဂိုလ်
မှန်သမျှကို အိမ်ထောင်စုဝင်ဟုသတ်မှတ်ပါသည်။ အကယ်၍အိမ်ထောင်စုဝင်
တစ်ဦးသည် စစ်တမ်းမကောက်ယူမီ တစ်လမှစ၍ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်
နေ့တိုင်အောင် အိမ်ထောင်စုနှင့်ခွဲခွာနေထိုင်ခဲ့သော် ယင်းကို အိမ်ထောင်စုဝင်
အဖြစ်မှထုတ်ပယ်ပါသည်။ အကယ်၍ အိမ်ထောင်စုအတွင်းသို့ အိမ်ထောင်စုနှင့်

အတူနေအတူစား ဧည့်သည်တစ်ဦးဦးရောက်ရှိနေပြီး ယင်းသည်စစ်တမ်းကောက်
ယူ မည့်နေ့မတိုင်မီ တစ်လခန့်မှစ၍ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်နေ့တိုင်အောင်
နေထိုင်သူ ဖြစ်ပါက ယင်းကို အိမ်ထောင်စုဝင်အဖြစ်သတ်မှတ်ပါသည်။

(၃) အိမ်ထောင်စုအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုဝင်များရှိသည့် ငွေကြေးဝင်ငွေနှင့် အိမ်ထောင်
စုအတွက်သီးခြားရရှိသော ငွေကြေးဝင်ငွေစုစုပေါင်းကို အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေဟု
သတ်မှတ်ပါသည်။

(၄) အိမ်ထောင်စု တစ်စုလုံး၏ စုပေါင်းလိုအင်ဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် အတွက်သော်
လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်စုဝင်တစ်ဦးချင်း၏ ပုဂ္ဂလိကလိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝစေရန်
အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်စုတစ်စုလုံး စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦး
ချင်းသီးခြားဖြစ်စေ အသုံးပြုသောကုန်စည်နှင့် ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ကျခံသော
ငွေကြေးကုန်ကျစရိတ်သည် အိမ်ထောင်စု၏ စားသုံးမှုစရိတ်ဖြစ်သည်။

(၅) တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်နှစ်ဝင်ငွေဆိုသည်မှာ စိုက်ပျိုး ရာသီ
တစ်နှစ်အတွင်း ဝင်ငွေကိုဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့်အိမ်ထောင်စုတစ်နှစ်ဝင်ငွေမှာ
နှစ်တစ်နှစ်၏ မေလမှနောက်တစ်နှစ်မေလအထိ ရရှိသောဝင်ငွေဖြစ်သည်။
လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများသည်လည်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို
အမှီပြု၍ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း နေသူများဖြစ်သဖြင့် ယင်းအိမ်ထောင်စုများ၏
တစ်နှစ်ဝင်ငွေမှာ မေလမှ နောက်တစ်နှစ် မေလအတွင်း ရရှိသောဝင်ငွေဖြစ်သည်။

၅-၂။ ။ တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

ကျား/မပါဝင်မှုနှင့်မိခင်သူအချိုး

ကျား/မပါဝင်မှု

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)ကို ကျားပန်းကောက်ယူလေ့လာရာတွင်
ယင်းအိမ်ထောင်စုများ၏ အိမ်ထောင်စုဝင်အရေအတွက်(သို့မဟုတ်)နမူနာအိမ်ထောင်

စုများ၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ(၇၈၉)ဦးဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းလူဦးရေ (၇၈၉)ဦးအနက် အမျိုးသားဦးရေမှာ(၃၈၇)ဦး၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့်(၄၉%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသမီးဦးရေမှာ (၄၀၂)ဦး၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့်(၅၁%)ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် စုစုပေါင်း လူဦးရေတွင် အမျိုးသမီးဦးရေပါဝင်မှုရာခိုင်နှုန်းသည် အမျိုးသားဦးရေပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်းထက် (၂%)ပိုများပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် မိသားစု၏လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ၌ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူ နီးပါးလုပ်ဆောင်နိုင်ကြသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများတွင် အမျိုးသမီးကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နေခြင်းကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးဦးရေပါ ဝင်မှုများခြင်းသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးစေသည်ဟု တထစ်ချ မပြောနိုင်ပါ။

မှီခိုသူအချိုး

မှီခိုသူအချိုးဆိုသည်မှာ အလုပ်လုပ်သူအရေအတွက်နှင့် မှီခိုသောသူ အရေ အတွက်တို့၏ အချိုးအစားပင်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် မိသားစု လုပ်ငန်းအသွင်ဆောင်သဖြင့် အချို့အိမ်ထောင်စုများတွင် အိမ်ထောင်စုဝင်များသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကိုသာမက စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းများရှိသည်။ ဤသို့လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုဝင်များအဖို့ လုပ်ခ မရရှိ သော်လည်း လုပ်သားများ ငှားရမ်းအသုံးပြုမှုကို လျော့နည်းစေသဖြင့် လုပ်အားခကုန်ကျမှုစရိတ်ကို သက်သာစေပါသည်။ အချို့ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ကိုသာပြုလုပ်ကြပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အိမ်ထောင်စုဝင်များ ကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း မရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် စု(၁၅၀)တွင် စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စုဝင်(၇၈၉)ဦးရှိသည့်အနက် အိမ်ထောင်စု၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းနှင့်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သူဦးရေမှာ (၄၆၉)ဦးရှိပြီး၊ အစိုးရဝန်ထမ်းဦးရေမှာ (၇)ဦးဖြစ် သဖြင့် စုစုပေါင်းအလုပ်လုပ်သူဦးရေမှာ (၄၇၆)ဦးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်မှီခိုသူဦးရေမှာ (၃၁၃)ဦးဖြစ်သည်။

တောင်သူလယ်သမားနမူနာ အိမ်ထောင်စု(၁၅၀)တွင် အလုပ်လုပ်သူဦးရေ(၄၇၆) ဦးဖြစ်ပြီးမှီခိုသူဦးရေမှာ(၃၁၃)ဦးဖြစ်သဖြင့် မှီခိုသူအချိုးမှာ(၀.၆၆)ဖြစ်သည်။ တောင်သူ လယ်သမားအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)၏ မှီခိုသူအချိုးမှာ(၀.၆၆)ဖြစ်သဖြင့် အလုပ်လုပ်သူ တစ်ဦးအား မှီခိုသူအရေအတွက်မှာ(၀.၆၆)ဦးဖြစ် ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်အိုးအိမ်အခြေအနေဆက်စပ်မှု

ဒေသတစ်ခု၏လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖော်ပြနိုင်သည့် အချက်မှာ ယင်းဒေသ၏အိုးအိမ်အခြေအနေပင်ဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများ၏တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေအလိုက် နေထိုင်သည့်အိုးအိမ်အမျိုးအစားကို လေ့လာရာတွင် ဝင်ငွေအဆင့်များကို တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ ကျပ်(၁၀၀၀၀)နှင့်အောက်၊ ကျပ်(၁၀၀၀၀ မှ ၂၀၀၀၀ အထိ)၊ ကျပ် (၂၀၀၀၀ မှ ၃၀၀၀၀ အထိ)ကျပ်(၃၀၀၀၀ မှ ၄၀၀၀၀ အထိ)၊ ကျပ်(၄၀၀၀၀ မှ ၅၀၀၀၀ အထိ)၊ ကျပ် (၅၀၀၀၀ မှ ၆၀၀၀၀ အထိ)ကျပ်(၆၀၀၀၀ မှ ၇၀၀၀၀ အထိ)၊ ကျပ်(၇၀၀၀၀ မှ ၈၀၀၀၀ အထိ)၊ ကျပ် (၈၀၀၀၀ မှ ၉၀၀၀၀ အထိ)ကျပ်(၉၀၀၀၀ မှ ၁၀၀၀၀၀ အထိ) ဟူ၍ အဆင့်များ ခွဲခြား ထားပါသည်။ အိုးအိမ်အမျိုးအစားများကို တိုက်အိမ်၊ တိုက်ခံအိမ်၊ သွပ်မိုးပျဉ်ကာအိမ်၊ သွပ်မိုးဝါးထရံကာအိမ်၊ သက်ကယ်မိုးပျဉ်ကာအိမ်၊ သက်ကယ်မိုးဝါးထရံကာအိမ် ဟူ၍ ခွဲခြားလေ့လာပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားနမူနာ အိမ်ထောင်စု(၁၅၀)၏ တစ်လ ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက် နေထိုင်သည့်အိုးအိမ် အမျိုးအစားများကိုဇယား (၅-၁) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၁)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအဆင့်နှင့် အိမ်အမျိုးအစား

တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေအဆင့် (ကျပ်)	တိုက်		တိုက်ခံ		သွပ်/ပျဉ်		သွပ်/ထရုံ		သက်/ပျဉ်		သက်/ထရုံ		စုစုပေါင်း	
	အရေ အတွက်	%	အရေ အတွက်	%	အရေ အတွက်	%	အရေ အတွက်	%	အရေ အတွက်	%	အရေ အတွက်	%	အရေ အတွက်	%
၁၀၀၀၀နှင့်အောက်	-	-	၂	၃.၇၀	၇	၁၂.၉၆	၇	၁၂.၉၆	၅	၉.၂၆	၃၃	၆၁.၁၁	၅၄	၁၀၀
၁၀၀၀၀-၂၀၀၀၀	၁	၁.၆၉	၄	၆.၇၈	၂၂	၃၇.၂၉	၁၃	၂၂.၀၃	၉	၁၅.၂၅	၁၀	၁၆.၉၅	၅၉	၁၀၀
၂၀၀၀၀-၃၀၀၀၀	၁	၄.၅၄	၆	၂၇.၂၇	၉	၄၀.၉၁	၃	၅.၃၆	၁	၄.၅၄	၂	၉.၀၉	၂၂	၁၀၀
၃၀၀၀၀-၄၀၀၀၀	၁	၂၅.၀၀	၂	၅၀.၀၀	၁	၂၅.၀၀	-	-	-	-	-	-	၄	၁၀၀
၄၀၀၀၀-၅၀၀၀၀	၁	၁၆.၆၇	၄	၆၆.၆၆	၁	၁၆.၆၇	-	-	-	-	-	-	၆	၁၀၀
၅၀၀၀၀-၆၀၀၀၀	၁	၁၀၀	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၁	၁၀၀
၆၀၀၀၀-၇၀၀၀၀	၁	၁၀၀	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၁	၁၀၀
၇၀၀၀၀-၈၀၀၀၀	၁	၁၀၀	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၁	၁၀၀
၈၀၀၀၀-၉၀၀၀၀	၁	၁၀၀	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၁	၁၀၀
၉၀၀၀၀-၁၀၀၀၀၀	၁	၁၀၀	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၁	၁၀၀
စုစုပေါင်း	၉	၆.၀၀	၁၈	၁၂.၀၀	၄၀	၂၆.၆၇	၂၃	၁၅.၃၃	၁၅	၁၀.၀၀	၄၅	၃၀.၀၀	၁၅၀	၁၀၀

ဇစ်မြစ်။ ။ စစ်တမ်းမှထွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား(၅-၁)တွင် တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ အဆင့်အလိုက်အိုးအိမ်အမျိုးအစားများကို ဖော်ပြရာတွင် တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၁၀၀၀၀နှင့်အောက်)အဆင့်တွင် အိမ်ထောင်စု(၅၄)စုရှိပြီး သက်ကယ် မိုးဝါးထရုံကာအိမ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ အများဆုံးဖြစ်ပြီး (၆၁.၁၁%)ရှိကြောင်းတွေ့ရ သည်။ ယင်းဝင်ငွေအဆင့်တွင် တိုက်ခံအိမ်မျိုးဖြင့်နေထိုင်မှုမှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး (၃.၇%) ရှိပါသည်။

ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၁၀၀၀၁-၂၀၀၀၀)တွင် အိမ်ထောင်စု(၅၉)စုရှိပြီး သွပ်မိုး ပျဉ်ထောင်ကာအိမ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ(၃၇.၂၉%)ဖြင့် အများဆုံးဖြစ်ပြီး တိုက်ခံဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ(၁.၆၉%)ဖြင့် အနည်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ် (၂၀၀၀၁-၃၀၀၀၀)တွင်လည်း အိမ်ထောင်စု(၂၂)စုရှိပြီး သွပ်မိုးပျဉ်ထောင်အိမ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ(၄၀.၉၁%)ဖြင့် အများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၃၀၀၀၁- ၄၀၀၀၀)တွင် အိမ်ထောင်စု(၄)စုရှိသည့်အနက် တိုက်ခံအိမ်ဖြင့်နေထိုင်မှုမှာ (၅၀%)ဖြစ် သောကြောင့် အများဆုံးဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၄၀၀၀၁-၅၀၀၀၀)တွင် အိမ် ထောင်စု(၆)စုရှိသည့်အနက် တိုက်ခံအိမ်ဖြင့်နေထိုင်မှုမှာ (၆၆.၆၆)% ရှိပြီး အများဆုံး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်ဝင်ငွေအဆင့်များတွင် အိမ်ထောင်စုတစ်စုစီသာပါဝင်ပြီး တိုက်ခံအိမ်များဖြင့်သာ နေထိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

လေ့လာမှုအရ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားလာသောအခါတွင် သွပ်မိုးပျဉ်ကာ၊ သွပ်မိုး ဝါးထရုံကာ၊ သက်ကယ်မိုးပျဉ်ကာ၊ သက်ကယ်မိုးဝါးထရုံကာအိမ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ ကျဆင်းလာပြီး ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၃၀၀၀၁-၄၀၀၀၀)မှစ၍ ယင်းအိမ်များဖြင့် နေထိုင်မှုမှာလုံးဝမရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ နမူနာအိမ်ထောင်စုများသည် ဝင်ငွေမြင့် သောအဆင့်တွင်တိုက်ခံအိမ်၊ တိုက်ခံအိမ်များဖြင့်နေထိုင်ကြပြီး ဝင်ငွေအလယ်အလတ် အဆင့်တွင်တိုက်ခံအိမ်၊ သွပ်မိုးအိမ်များဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝင်ငွေနိမ့်သောအဆင့်တွင် သက်ကယ်မိုးအိမ်များဖြင့်လည်းကောင်း၊ အများဆုံးနေထိုင်ကြကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကို အိုးအိမ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအရ လေ့လာရာတွင်၊ နမူနာအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)အနက် သွပ်မိုးအိမ်(သွပ်မိုး ပျဉ်ထောင်နှင့်သွပ်မိုးဝါးထရံကာ)ဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ(၆၃)အိမ်ရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၄၂%)ဖြစ်သောကြောင့် အများဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ နမူနာအိမ်ထောင်စု (၁၅၀)အနက် သက်ကယ်မိုးအိမ်(သက်ကယ်မိုးပျဉ်ထောင်အိမ်နှင့် သက်ကယ်မိုးဝါးထရံ ကာအိမ်)ဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ(၆၀)အိမ်၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၄၀%)ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယအများဆုံး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ တိုက်အိမ်၊ တိုက်ခံအိမ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်မှုမှာနမူနာအိမ် ထောင်စု(၁၅၀)အနက်(၂၇)အိမ်ရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၂၈%) ဖြင့် အနည်းဆုံးဖြစ် ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍အိုးအိမ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေမှာ ကျေးလက်ဒေသပင် ဖြစ်သော်လည်းဖွံ့ဖြိုးမှုအသင့်အတင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက်တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့်တစ်လတစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်

အိမ်ထောင်စုအရွယ်ဆိုသည်မှာ အိမ်ထောင်စုတွင် ပါဝင်သောအိမ်ထောင်စု အရေအတွက်ဖြစ်ပါသည်။ လေ့လာနေသော တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများတွင် လစဉ်ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိသဖြင့် အိမ်ထောင်စု၏တစ်နှစ်ဝင်ငွေကိုသာ စာရင်းကောက်ယူရရှိ ပါသည်။ အိမ်ထောင်စု၏တစ်နှစ်ဝင်ငွေကို (၁၂)လဖြင့်စားခြင်းဖြင့် တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေကိုတွက်ယူပါသည်။ အိမ်ထောင်စု၏တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေကို အိမ်ထောင်စုဝင် အရေအတွက်ဖြင့် စားခြင်းဖြင့်အိမ်ထောင်စု၏ တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေကို ရရှိပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်တွင် အစားအစာအတွက်အသုံးစရိတ်၊ အဝတ်အထည်အတွက်အသုံးစရိတ်၊ ထင်း၊ မီးသွေး၊ ဖယောင်းတိုင်၊ ဘက်ထရီစသော လောင်စာစရိတ်များ၊ လုပ်အားပေးအတွက်လူငှားစရိတ်များ၊ အိမ်ပြုပြင်မှုစရိတ်၊ အလှူအတန်း၊ သာရေးနာရေး၊ ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးစသောစရိတ်များ ပါဝင်ပါ သည်။ အိမ်ထောင်စု၏ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်ကို အိမ်ထောင်စုဝင် အရေအတွက် ဖြင့်စားခြင်းဖြင့် တစ်လတစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်ကို တွက်ချက်ပါသည်။

အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက် တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့်တစ်လတစ်ဦးကျ အသုံးစရိတ်ကို ဇယား(၅-၂)တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၂)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏အိမ်ထောင်စုအရွယ်၊

တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့်တစ်လတစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်

အိမ်ထောင်စုအရွယ်	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	တစ်လတစ်ဦးကျ ဝင်ငွေ(ကျပ်)	တစ်လတစ်ဦးကျ အသုံးစရိတ်(ကျပ်)
၁ ယောက်	၂	၅၀၀၀	၃၁၅၅
၂ ယောက်	၈	၅၉၇၃	၂၆၆၀
၃ ယောက်	၁၉	၄၁၆၄	၂၃၃၈
၄ ယောက်	၂၄	၄၇၂၆	၁၈၀၇
၅ ယောက်	၃၀	၃၀၂၆	၁၉၄၅
၆ ယောက်	၂၇	၂၉၈၅	၁၅၇၀
၇ ယောက်	၂၁	၂၀၃၁	၁၃၀၂
၈ ယောက်	၇	၂၁၇၀	၁၃၆၀
၉ ယောက်	၇	၁၇၂၀	၁၂၀၅

ဖော်ပြခြင်း။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

ဝင်ငွေအဆင့် ကျပ်(၅၀၀၀-၆၀၀၀)မှ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၉၀၀၀-၁၀၀၀၀) အဆင့်အထိ၊ ဝင်ငွေအဆင့်(၅)ဆင့်တွင် အိမ်ထောင်စုတစ်စုစီသာပါဝင်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၎င်းအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်မြင့်မားခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ယင်းအိမ်ထောင်စုများအား ထည့်သွင်းလေ့လာပါက ယိမ်းယိုင်မှုများ ရှိနိုင်သဖြင့် အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက် တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်လတစ်ဦးကျ

အသုံးစရိတ်များကိုလေ့လာရာတွင် ယင်းအိမ်ထောင်စု(၅)စုအားထုတ်ပယ်ပြီး ကျန်သော အိမ်ထောင်စု(၁၄၅)စုကိုသာ လေ့လာထားပါသည်။

အထက်ပါဇယား(၅-၂)အရ အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက် တစ်ဦးကျပ်ငွေကို လေ့လာပါက အိမ်ထောင်စုအရွယ်(၂)ယောက်တွင် တစ်လတစ်ဦးကျပ်ငွေ အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး(၅၉၇၃)ကျပ်ရရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အိမ်ထောင်စုအရွယ်(၉)ယောက်တွင် တစ်လတစ်ဦးကျပ်ငွေ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး (၁၇၂၀)ကျပ်ရရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လတစ်ဦးကျပ်အသုံးစရိတ်ကို လေ့လာပါက အိမ်ထောင် စုအရွယ်(၁)ယောက်တွင် တစ်လတစ်ဦးကျပ်အသုံးစရိတ်အမြင့်မားဆုံးဖြစ်ပြီး (၃၁၅၅) ကျပ်ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ အိမ်ထောင်စုအရွယ်(၉)ယောက်တွင် တစ်လတစ်ဦးကျပ် အသုံးစရိတ် အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး (၁၂၀၅)ကျပ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ယေဘုယျ အားဖြင့် အိမ်ထောင်စုတွင် မှီခိုသူဦးရေများပါက တစ်ဦးကျပ် ဝင်ငွေနိမ့်ကျနိုင်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စုဝင်များပါက အိမ်ထောင်စု၏ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ် မြင့်မားနိုင်သော် လည်း တစ်ဦးကျပ်အသုံးစရိတ် မြင့်မားမည်ဟု တထစ်ချမပြောနိုင်ပါ။ ဝင်ငွေနည်းသော အိမ်ထောင်စုများသည် အိမ်ထောင်စုဝင်များပါက ရွှေ့တာသုံးစွဲရသဖြင့် တစ်ဦးကျပ်အသုံး စရိတ်နည်းနိုင်ပြီးလောင်းစာစရိတ်၊ အလှူအတန်း၊ သာရေးနာရေးစသည့် စရိတ်များမှာ အိမ်ထောင်စုဝင်များပါက တစ်ဦးကျပ်အသုံးစရိတ်တွင် ၎င်းစရိတ်များပါဝင်မှုမှာ လျော့နည်းသွားနိုင်ပါသည်။

ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုဆက်စပ်ပုံ

တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေအဆင့်နှင့် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု ဆက်စပ်ပုံကို ဇယား (၅-၃)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၃)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်

လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု

တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေအဆင့်(ကျပ်)	လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု (ဧက)
၁၀၀၀၀ ကျပ်နှင့်အောက်	၁ ဧကမှ ၄ ဧကအထိ
၁၀၀၀၁-၂၀၀၀၀	၄ ဧကမှ ၆ ဧကအထိ
၂၀၀၀၁-၃၀၀၀၀	၆ ဧကမှ ၈ ဧကအထိ
၃၀၀၀၁-၄၀၀၀၀	၉ ဧကမှ ၁၀ ဧကအထိ
၄၀၀၀၁-၅၀၀၀၀	၁၀ ဧကမှ ၁၅ ဧကအထိ
၅၀၀၀၁-၆၀၀၀၀	၁၅ ဧက
၆၀၀၀၁-၇၀၀၀၀	၁၈ဧက
၇၀၀၀၁-၈၀၀၀၀	၂၀ဧက
၈၀၀၀၁-၉၀၀၀၀	၃၃ ဧက
၉၀၀၀၁-၁၀၀၀၀၀	၂၄ ဧက

ဇစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား(၅-၃)အရ ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှင့်အောက်ဝင်ငွေအဆင့်တွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၈၀၀၀၁-၉၀၀၀၀) အဆင့်တွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု အများဆုံးဖြစ်သည်။ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု မြင့်မားသည်နှင့်အမျှ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားကြောင်းတွေ့ရသည်။ သို့သော်လယ်မြေ ၁ဧကပိုင်ဆိုင်သူ၏ စပါးနှင့်နှမ်းစိုက်ပျိုးခြင်းမှ ရရှိသောတစ်နှစ်ဝင်ငွေနှင့် ယာမြေတွင် ကြံစိုက်ပျိုးခြင်းမှ ရရှိသော တစ်နှစ်ဝင်ငွေသည် မကွာခြားသော်လည်း ယာမြေတွင် စိုက်ပျိုးသည့်ကြံကို ကြံသကာကြိတ်ပြီးမှရောင်းချသူ၏ ဝင်ငွေနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ထက်ဝက်မျှကွာခြားနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လယ်မြေတစ်ဧကနှင့်ယာမြေတစ်ဧက

ပိုင်ဆိုင်မှုချင်းတူညီသော်လည်း ဝင်ငွေရရှိမှုကွာခြားနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ-လယ်ယာမြေ ၄ဧကပိုင်ဆိုင်မှုမျိုးကို ဝင်ငွေကျပ်(၁၀၀၀၀နှင့်အောက်)အဆင့်တွင် တွေ့နိုင်သကဲ့သို့ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ် (၁၀၀၀၁-၂၀၀၀၀)တွင်လည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ အထက်ပါဇယား တွင်ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၈၀၀၀၁-၉၀၀၀၀)အဆင့်တွင် ၂၄ဧကပိုင်ဆိုင်မှုကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာမြေ ၂၄ ဧကပိုင်ဆိုင်သူက (၃၃)ဧကပိုင်ဆိုင်သူထက် ဝင်ငွေပို၍ မြင့်မားခြင်း မှာ ၃၃ဧကပိုင်ဆိုင်သူသည် ကြံစိုက်ပျိုးသော်လည်း ကြံကိုအခင်းပြတ် ရောင်းချ သူဖြစ်ပြီး ၂၄ ဧကပိုင်ဆိုင်သူမှာ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိသော ကြံကိုကြံသကာကြိတ် ပြီးမှ ရောင်းချခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများတွင် အိမ်ထောင်စုဝင်များသည် အိမ်ထောင်စုပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာမြေမှရရှိသည့်ဝင်ငွေကို မှီခိုနေကြခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေသည်လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု ပမာဏနှင့်သာ တိုက်ရိုက် ဆက်စပ်မှုရှိပြီး မှီခိုသူဦးရေအနည်းအများပေါ်တွင် မူမတည်ပါ။

တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်နှင့်တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှု

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေအဆင့်အလိုက် တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်နှင့် တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှုတို့ကို ဇယား(၅-၄)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၄)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊

တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်နှင့်တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှု

တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ အဆင့် (ကျပ်)	ပျမ်းမျှအိမ် ထောင်စုအရွယ်	တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေ(ကျပ်)	တစ်လပျမ်းမျှ အသုံးစရိတ်(ကျပ်)	တစ်လပျမ်းမျှ စုဆောင်းမှု(ကျပ်)
ကျပ်၁၀၀၀၀နှင့်အောက်	၄.၆	၇၇၃၅	၅၉၀၅	၁၈၃၀
၁၀၀၀၁-၂၀၀၀၀	၅.၃	၁၄၅၆၇	၉၂၆၇	၅၃၀၀
၂၀၀၀၁-၃၀၀၀၀	၆.၄	၂၄၄၀၆	၁၂၃၃၇	၁၂၀၆၉
၃၀၀၀၁-၄၀၀၀၀	၄.၀	၃၄၅၃၇	၉၈၆၃	၂၄၆၇၄
၄၀၀၀၁-၅၀၀၀၀	၄.၈	၄၄၅၁၃	၁၂၀၃၁	၃၂၄၈၂
၅၀၀၀၁-၆၀၀၀၀	၉	၅၄၁၆၆	၁၂၈၆၁	၄၁၃၀၅
၆၀၀၀၁-၇၀၀၀၀	၅	၆၆၆၆၆	၁၉၂၃၆	၄၇၄၃၀
၇၀၀၀၁-၈၀၀၀၀	၈	၈၀၀၀၀	၁၆၉၁၉	၆၃၀၈၁
၈၀၀၀၁-၉၀၀၀၀	၉	၈၃၃၃၃	၂၆၇၁၁	၅၆၆၂၂
၉၀၀၀၁-၁၀၀၀၀၀	၉	၉၁၆၆၆	၃၃၅၈၆	၅၈၀၈၀

ဇစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား(၅-၄)အရ အိမ်ထောင်စုအရွယ်နှင့်တစ်လ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ ဆက်စပ်မှုကိုလေ့လာရာတွင် ဝင်ငွေကျပ်(၃၀၀၀၁-၄၀၀၀၀)အဆင့်မှလွဲ၍ ကျန်ဝင်ငွေအဆင့်များရှိ အိမ်ထောင်စုအရွယ်များသည် ဝင်ငွေအနိမ့်ဆုံး(ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှင့်အောက်) အဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုအရွယ်ထက် ကြီးမားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ဝင်ငွေကျပ်(၁၀၀၀၀နှင့်အောက်) အဆင့်မှ ဝင်ငွေကျပ်(၂၀၀၀၁-၃၀၀၀၀)အဆင့် ထိ ဝင်ငွေအဆင့်များတွင် အိမ်ထောင်စုအရွယ်နှင့်တစ်လ ပျမ်းမျှဝင်ငွေတိုးလာသည်နှင့်အမျှ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ် တိုးလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ဝင်ငွေကျပ်(၃၀၀၀၁ - ၄၀၀၀၀) အဆင့်ရှိ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ် သည်ဝင်ငွေ ကျပ်(၂၀၀၀၁-၃၀၀၀၀)အဆင့်ရှိ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်ထက်နည်းရခြင်းမှာ ဝင်ငွေကျပ် (၃၀၀၀၁-၄၀၀၀၀)အဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုအရွယ်ပိုငယ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဝင်ငွေကျပ်(၄၀၀၀၀ မှ ၅၀၀၀၀)အဆင့်ရှိ တစ်လပျမ်းမျှ အသုံးစရိတ် ဝင်ငွေကျပ် (၂၀၀၀၀-၃၀၀၀၀)အဆင့်ရှိ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်ထက် နည်းရခြင်းမှာ ဝင်ငွေကျပ် (၄၀၀၀၀-၅၀၀၀၀)အဆင့်ရှိ ပျမ်းမျှအိမ်ထောင်စုအရွယ် ပိုငယ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ပျမ်းမျှအိမ်ထောင်စုအရွယ်နှင့်အိမ်ထောင်စု၏တစ်လပျမ်းမျှ အသုံးစရိတ်ကို ဆက်စပ် လေ့လာရာတွင် ဝင်ငွေကျပ်(၅၀၀၀၀-၆၀၀၀၀)အဆင့်မှ ဝင်ငွေကျပ် (၉၀၀၀၀-၁၀၀၀၀၀) အဆင့်အထိ ဝင်ငွေအဆင့်(၅)ဆင့်တွင် အိမ်ထောင်စု(၁)စုစီသာပါဝင်သဖြင့် ယင်းအိမ် ထောင်စု(၅)ခုအားလေ့လာမှုမပြုပါ။

အိမ်ထောင်စုများ၏ စုဆောင်းငွေကို အတိအကျမဖော်ပြနိုင်သော်လည်း အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေမှ အသုံးစရိတ်ကိုနှုတ်ခြင်းဖြင့် အိမ်ထောင်စု၏စုဆောင်းမှုကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားပါသည်။ ယေး(၅-၄)အရ ဝင်ငွေအဆင့် ကျပ်(၁၀၀၀၀နှင့် အောက်)အဆင့်တွင် အိမ်ထောင်စု၏စုဆောင်းမှုမှာ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ၁၈၃၀ ကျပ်ဖြစ် သည်။ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ်(၈၀၀၀၀-၉၀၀၀၀)အဆင့်တွင် စုဆောင်းမှု အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ၆၃၀၈၁ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ တစ်လပျမ်းမျှ စုဆောင်း မှုလည်း မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ သို့သော် တောင်သူလယ်သမား နမူနာ အိမ်ထောင်စုများသည် ၎င်းတို့၏စုဆောင်းငွေများဖြင့် ရွှေငွေ၊ လက်ဝတ်လက်စား ရတနာများ ဝယ်ယူစုဆောင်းခြင်းနှင့်ငွေသားအတိုင်း သိမ်းဆည်းစုဆောင်းခြင်းများကို ပြုလုပ်ကြပြီး စုဆောင်းငွေများကို အတိုးဖြင့်ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း၊ သီးနှံသိုလှောင် ရောင်းဝယ်ခြင်းလုပ်ငန်းစသည်တို့ကိုသာ အများဆုံး ပြုလုပ်ကြကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှလွဲ၍ အခြားကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ^၁ တွင် စုဆောင်းငွေများအား ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရ ပါသည်။

^၁ Productive Firms

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေ

နွားနှင့်လယ်ယာသုံးကရိယာများပိုင်ဆိုင်မှု

နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ နွားပိုင်ဆိုင်မှုကို ယေး(၅-၅)တွင်လေ့လာထားပါသည်။

ယေး(၅-၅)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ နွားပိုင်ဆိုင်မှု

ကျေးရွာအမည်	နမူနာအိမ်ထောင်စု	နွားပိုင်ဆိုင်မှုရှိသော အိမ်ထောင်စု	ပိုင်ဆိုင်သော နွားကောင်ရေ
သဲကျွန်းရွာ	၅၀	၄၅	၁၀၂
ကံဘေးကြီးရွာ	၅၀	၄၄	၁၀၉
ကသာရွာ	၅၀	၄၉	၁၅၁
စုစုပေါင်း	၁၅၀	၁၃၈	၃၆၂

ဇာစ်မြစ်။ ။ စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါယေး(၅-၅)အရ သဲကျွန်းရွာတွင် နမူနာအိမ်ထောင်စု(၅၀)အနက် နွားပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စု(၄၅)စုရှိပြီး အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ပျမ်းမျှနွား(၂.၃) ကောင် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကံဘေးကြီးရွာတွင် နမူနာအိမ်ထောင်စု (၅၀)အနက် နွားပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စု(၄၄)စုရှိပြီး အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ပျမ်းမျှနွား(၂.၅)ကောင်ခန့် ပိုင်ဆိုင်ပါသည်။ ကသာရွာတွင် နမူနာအိမ်ထောင်စု (၅၀)အနက် နွားပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုမှာ (၄၉)စုရှိပြီး အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ပျမ်းမျှနွား (၃.၀၈)ကောင်ပိုင်ဆိုင်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားနမူနာအိမ်ထောင်စု ၁၅၀ အနက် ခိုင်းနွားပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၃၈ စုဖြစ်ပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် နမူနာ အိမ်ထောင်စု၏ ၉၂% ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပိုင်ဆိုင်သော နွားကောင်ရေ စုစုပေါင်းမှာ ၃၆၂ ကောင်ဖြစ်သဖြင့် တောင်သူလယ်သမား ဆယ်ဦးလျှင် ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် ၂၆ ကောင်ပိုင်ဆိုင်ပါသည်။

လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများပိုင်ဆိုင်မှုကိုလေ့လာသောအခါ ထယ်၊ ရိုးရိုးထွန်၊ တူရွင်း၊ ငန်းပြား၊ တံဇဉ် စသည့်လယ်ယာသုံး ကရိယာများကို တောင်သူလယ်

သမားတိုင်း ပိုင်ဆိုင်ကြသော်လည်း ကြားပေါင်းလိုက်စက်၊ ဆေးဖြန်းကရိယာ၊ မျိုးစေ့ချထွန်၊ ခြွေလှေ့စက်၊ ရေစုတ်စက်၊ ထွန်စက်စသည့် ခေတ်မီ လယ်ယာသုံးစက် ကရိယာများကို ဝယ်ယူအသုံးပြုမှု အလွန်နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ နမူနာ တောင်သူလယ်သမား(၁၅၀)ဦးအနက် ဆေးဖြန်းကရိယာအသုံးပြုသူ(၂)ဦး ထွန်စက် ပိုင်ဆိုင်သူ(၁)ဦး၊ ရေစုတ်စက်ပိုင်ဆိုင်သူ(၂)ဦး၊ ထော်လာဂျီတစ်စီးကို(၂)ဦးစပ် ဝယ်ယူ အသုံးပြုသူ (၂) ဦး စသည်ဖြင့် အလွန်နည်းပါးသောအရေအတွက်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ လယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုများပြီး ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားသော တောင်သူလယ်သမားများပင် ခေတ်မီလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများကို ဝယ်ယူအသုံးပြုမှုမှာ မရှိသလောက်ပင် နည်းပါးလှပါသည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်မီလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ၏ အသုံးပြုပုံ နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို တောင်သူလယ်သမားများအား သိရှိနားလည်လာစေရန် အသိပညာပေးခြင်းများပြုလုပ်ရန်နှင့် လယ်ယာသုံးကရိယာများကို တိုးချဲ့ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

နွားလှည်း/မြင်းလှည်းနှင့် စက်ဘီးပိုင်ဆိုင်မှု

တောင်သူလယ်သမား နမူနာအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)အနက် နွားလှည်း/မြင်းလှည်း ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၄၂)စု၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၉၄.၇%) ဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စုများ ပိုင်ဆိုင်သော နွားလှည်း/မြင်းလှည်း အရေအတွက်မှာ(၁၅၇)စီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် လှည်း (၁.၀၅) စီး ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ နမူနာအိမ်ထောင်စု (၁၅၀) အနက် စက်ဘီးပိုင်ဆိုင်သော စက်ဘီးအရေအတွက်မှာ (၁၆၈)စီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် စက်ဘီး (၁.၁၂) စီးပိုင်ဆိုင်ပါသည်။

အပ်ချုပ်စက်ပိုင်ဆိုင်မှု

အိမ်ထောင်စုများ၏ အပ်ချုပ်စက်ပိုင်ဆိုင်မှုကို ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက်ဇယား (၅-၆)တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၆)

ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက်အပ်ချုပ်စက်ပိုင်ဆိုင်မှု

တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ အဆင့်(ကျပ်)	နမူနာအိမ်ထောင်စု	အပ်ချုပ်စက်ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စု	
		အရေအတွက်	ရာခိုင်နှုန်း
ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှင့်အောက်	၅၄	၁၁	၂၀.၃၇
၁၀၀၀၁ - ၂၀၀၀၀	၅၉	၁၉	၃၂.၂၀
၂၀၀၀၁ - ၃၀၀၀၀	၂၂	၇	၃၁.၈၂
၃၀၀၀၁နှင့်အထက်	၁၅	၉	၆၀.၀၀
စုစုပေါင်း	၁၅၀	၄၆	၃၀.၆၇

ဇာစ်မြစ်။ ။ စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား(၅-၆)အရ တောင်သူလယ်သမား နမူနာအိမ်ထောင်စု ၁၅၀ တွင်အပ်ချုပ်စက်ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ(၄၆)စုရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၃၀.၆၇) ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေအဆင့်ကျပ် (၁၀၀၀၀ အောက်)တွင် အပ်ချုပ်စက်ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ (၂၀.၃၇)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး အနည်းဆုံးဖြစ်သည့် တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ ကျပ် ၃၀၀၀၁ နှင့် အထက်တွင် အပ်ချုပ်စက် ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုမှာ အများစုဖြစ်ပြီး (၆၀)ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ အပ်ချုပ်စက် ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုဦးရေ များလာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

ဝင်ငွေအဆင့်လိုက်ရေဒီယို/ကက်ဆက်နှင့်တီဗွီ/ဗွီဒီယို ပိုင်ဆိုင်မှု

တောင်သူလယ်သမားနမူနာအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)၏ ဝင်ငွေအဆင့်လိုက် ရေဒီယို/ ကက်ဆက်နှင့် တီဗွီ/ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဇယား(၅-၇)တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၇)

ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက်ရေဒီယို/ကက်ဆက်၊ တီဗွီ/ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင်မှု

တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေအဆင့် (ကျပ်)	နမူနာအိမ် ထောင်စု	ရေဒီယို/ကက်ဆက်ပိုင်ဆိုင် သည့်အိမ်ထောင်စု		တီဗွီ/ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင် သည့်အိမ်ထောင်စု	
		အရေအတွက်	%	အရေအတွက်	%
၁၀၀၀၀နှင့်အောက်	၅၄	၂၁	၃၈.၉	၄	၇.၄
၁၀၀၀၁-၂၀၀၀၀	၅၉	၄၁	၆၉.၅	၂၅	၄၂.၃
၂၀၀၀၁-၃၀၀၀၀	၂၂	၁၉	၈၆.၄	၁၁	၅၀.၀
၃၀၀၀၁နှင့်အထက်	၁၅	၁၅	၁၀၀.၀	၁၂	၈၀.၀
စုစုပေါင်း	၁၅၀	၁၀၀	၆၆.၇	၅၂	၃၄.၇

ဇာစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

ဇယား(၅-၇)အရ တောင်သူလယ်သမားနမူနာအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)တွင် ရေဒီယို/ကက်ဆက်ပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ(၁၀၀)စုဖြစ်သဖြင့် ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၆၆.၇% ရှိသည်။ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ် ၁၀၀၀၀နှင့်အောက်တွင် နမူနာအိမ်ထောင်စု (၅၄)စုရှိသည့် အနက် ရေဒီယိုကက်ဆက်ပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ(၂၁)စုဖြစ်သဖြင့် ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၃၈.၉% ရှိပြီး အနည်းဆုံးဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေအဆင့် ကျပ် ၃၀၀၀၀ နှင့်အထက်တွင် အိမ်ထောင်စု (၁၅)စု ရှိသည့်အနက် ရေဒီယိုကက်ဆက် ပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၅) စုဖြစ်ပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၁၀၀% ရှိသဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှု အများဆုံးဖြစ်သည်။

ဇယား(၅-၇)တွင် နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ တီဗွီ/ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင်မှုများကို လေ့လာသောအခါ နမူနာအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)တွင် တီဗွီ/ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ(၅၂)စု၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၃၄.၇% ရှိသည်။ တီဗွီ/ဗွီဒီယို ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ဝင်ငွေအဆင့် ကျပ် ၁၀၀၀၀နှင့်အောက်အဆင့်တွင် ၇.၄% ဖြစ်သဖြင့် အနည်းဆုံးဖြစ် သည်။ ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ် ၃၀၀၀၁ကျပ်နှင့်အထက်တွင် ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုမှာ ၈၀% ရှိပြီး အများဆုံး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ အိမ်ထောင်စုများတွင် ရေဒီယို/ကက်ဆက်နှင့် တီဗွီ/ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင်မှုများ များလာ ကြောင်း တွေ့ရသည်။

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ပညာရေးအခြေအနေ

တောင်သူလယ်သမား နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ ပညာရေးအခြေအနေကို လေ့လာရာတွင် အိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာရေးအခြေအနေနှင့် ပညာသင်ကြားဆဲ ကျောင်းသားအရေအတွက်များကို လေ့လာထားပါသည်။ အိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာရေးအခြေအနေကို ဇယား (၅-၈) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၈)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ပညာအရည်အချင်း

ပညာအရည်အချင်း	အိမ်ထောင်ဦးစီးအရေအတွက်	ရာခိုင်နှုန်း
စာမတတ်	-	-
အရေး၊အဖတ်တတ်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း	၃၀	၂၀.၀၀
၁တန်းမှ၄တန်း	၅၅	၃၆.၆၇
၅တန်းမှ၈တန်း	၄၂	၂၈.၀၀
၉တန်းမှ၁၀တန်း	၂၂	၁၄.၆၇
ဘွဲ့ကြို	-	-
ဘွဲ့ရ၊ဘွဲ့လွန်၊ဒီပလိုမာ	၁	၀.၆၆
စုစုပေါင်း	၁၅၀	၁၀၀.၀၀

ဇစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

ဇယား(၅-၈)အရ အိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာအရည်အချင်းမှာ မူလတန်း အဆင့်တတ်မြောက်သူ(၃၆.၆၇%) ဖြစ်သဖြင့်အများဆုံးဖြစ်ပြီသည်။ ဘွဲ့ရ၊ ဘွဲ့လွန်၊ ဒီပလိုမာအောင်သူအဆင့်မှာ (၀.၆၆%)ရှိပြီး အနည်းဆုံးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာရေးအဆင့်မှာ မြင့်မားမှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

တောင်သူလယ်သမား နမူနာအိမ်ထောင်စု(၁၅၀)မှ ပညာသင်ကြားဆဲကျောင်း သားဦးရေနှင့် ရာခိုင်နှုန်းဇယား (၅-၉) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၉)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ ကျောင်းသားအရေအတွက်

ပညာရေးအဆင့်	ကျောင်းသားဦးရေ	ရာခိုင်နှုန်း
စာမတတ်	-	-
၁တန်းမှ၄တန်း	၆၅	၃၀.၃၇
၅တန်းမှ၈တန်း	၆၈	၃၁.၇၈
၉တန်းမှ၁၀တန်း	၆၂	၂၈.၉၇
၁၀တန်းအောင်	၁၁	၅.၁၄
ဘွဲ့ကြို	၈	၃.၇၄
ဘွဲ့လွန်၊ ဒီပလိုမာ	-	-
စုစုပေါင်း	၂၁၄	၁၀၀.၀၀

ဇစ်မြစ်။ ။ စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား (၅-၉)အရ နမူနာအိမ်ထောင်စု ၁၅၀ တွင် ကျောင်းသားဦးရေ ၂၁၄ ဦးပါဝင်သည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ ၃၁.၇၈% ဖြင့်အများဆုံးဖြစ်ပြီး၊ မူလတန်းပညာသင် ကျောင်းသား အရေအတွက်မှာ ၃၀.၃၇% ဖြင့်ဒုတိယအများဆုံးဖြစ်သည်။ ဘွဲ့ကြိုကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်းကျောင်းသားဦးရေ၏ ၃.၇၄% ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများသည် ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံတည်ဆောက်အပြီး ဆည်ရေသွင်း စိုက်ပျိုးလာနိုင်သဖြင့် စီးပွားရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်နှင့်အမျှ တောင်တွင်း ကြီးမြို့ပေါ်ရှိကျောင်းများတွင် အထက်တန်းနှင့်အလယ်တန်း ပညာသွားရောက် သင်ကြားသည့် ကျောင်းသားဦးရေနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့်၌ အဆင့်မြင့်ပညာသင် ကျောင်းသားဦးရေမှာ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံ မတည်ဆောက်ခင်ကာလနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တိုးတက်လာကြောင်း သိရပါသည်။

၅-၃။ ။လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် နေထိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများနှင့် လယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိ၍ သူတစ်ပါး၏ လယ်မြေတွင် လယ်ယာလုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရသည့် လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေကို လေ့လာရာတွင် တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများအပြင် လယ်ယာ လုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကိုပါထည့်သွင်း လေ့လာမှသာ ပြည့်စုံမှုရှိမည်ဖြစ်ပါသဖြင့် လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေကိုပါ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

ကျား/မ ပါဝင်မှုနှင့် မှီခိုသူအချိုး

ကျား/မ ပါဝင်မှု

လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စု(၇၅)စုကို သဲကျွန်းရွာ၊ ကသာရွာနှင့် ကံပေး ကြီးရွာမှ နမူနာကောက်ယူလေ့လာရာတွင် ယင်းအိမ်ထောင်စု(၇၅)စု၏ အိမ်ထောင်စု ဝင်အရေအတွက်(သို့မဟုတ်)စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ (၃၉၆)ဦးဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းလူဦး ရေ(၃၉၆)ဦးတွင် အမျိုးသားဦးရေ(၁၉၂)ဦးပါဝင်ပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့်(၄၈.၄၈%) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းလူဦးရေတွင်ပါဝင်သည့် အမျိုးသမီးဦးရေ(၂၀၄)ဦးရှိပြီး ရာခိုင် နှုန်းအားဖြင့် (၅၁.၅၂%) ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စုစုပေါင်း လူဦးရေတွင် အမျိုးသမီး ဦးရေပါဝင်မှုမှာ အမျိုးသားဦးရေပါဝင်မှုထက် (၃.၀၄%) ပို၍များကြောင်း တွေ့ရ သည်။ သို့သော် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသမီးလယ်ယာလုပ်သား များ၏ ကဏ္ဍမှာကြီးမားသဖြင့်အမျိုးသမီးဦးရေ ပါဝင်မှုများခြင်းသည် စီးပွားရေးတိုး တက်မှု နှေးကွေးသည်ဟု မယူဆနိုင်ပါ။

မိုခိုသူအချိုး

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စု (၇၅) စု၏ စုစုပေါင်း လူဦးရေ (သို့မဟုတ်) စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စုဝင် (၃၉၆) ဦးတွင် အလုပ်လုပ်သူဦးရေ (၂၂၃) ဦးနှင့် မိုခိုသူ (၁၇၃)ဦးပါဝင်ပါသည်။ မိုခိုသူ(၁၇၃)ဦးနှင့် အလုပ်လုပ်သူ (၂၂၃)ဦးဖြစ်သဖြင့် မိုခိုသူ အချိုးမှာ(၀.၇၆)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများတွင် အလုပ် လုပ်သူတစ်ဦးကို မိုခိုနေသူ(၀.၇၆)ယောက် ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

မိုခိုသူအချိုးကို လေ့လာရာတွင် နမူနာအိမ်ထောင်စု (၇၅) စုအနက် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်မညီမျှသဖြင့် ငွေကြေးချေးငှားသုံးစွဲရသည့် အကြွေးတင်နေသော အိမ် ထောင်စု(၁၂)စုနှင့် ကျန်အိမ်ထောင်စု(၆၃)စု ကိုခွဲခြား၍ လေ့လာပါက အောက်ပါ အတိုင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အကြွေးကင်းသော အိမ်ထောင်စု(၆၃)စုတွင် မိုခိုသူ (၁၃၇) ဦးနှင့် အလုပ်လုပ် သောသူ (၁၈၆)ဦးပါဝင်သဖြင့် အကြွေးကင်းသော အိမ်ထောင်စုများ၏ မိုခိုသူအချိုးမှာ (၀.၇၄)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အကြွေးကင်းသော အိမ်ထောင်စုများတွင် အလုပ်လုပ်သူ တစ်ဦးအား မိုခိုသူ (၀.၇၄) ယောက်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အကြွေးတင်နေသော အိမ်ထောင်စု (၁၂) စုတွင် မိုခိုသူဦးရေမှာ (၃၆) ဦးနှင့် အလုပ်လုပ်သော ဦးရေမှာ (၃၇) ဦးဖြစ်သဖြင့် မိုခိုသူအချိုးမှာ ၀.၉၇ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အကြွေးတင်နေသော အိမ်ထောင်စုများတွင် အလုပ်လုပ်သူ တစ်ဦးအား မိုခိုသူ ၀.၉၇ ယောက်ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အကြွေးတင်နေသော လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ မိုခိုသူ အချိုးမှာ အကြွေးကင်းသော လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏မိုခိုသူအချိုးထက် မြင့်မားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေရရှိမှုဖြစ်မြစ်များနှင့် ရရှိသော လုပ်ခနှုန်း

လယ်ယာမဲ့လယ်ယာလုပ်သား^၁ ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု မရှိ၍ သူတစ်ပါးပိုင်လယ်ယာမြေတွင် အခကြေးငွေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သီးစားယူ၍ဖြစ်စေ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ပေးရသူများဖြစ်သည်။ ယင်းတို့သည် လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင် မဝင်ရသည့်ရက်များ၌ ကြိုရာကျပန်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်၍ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းကြရသဖြင့် ကျပန်းလုပ်သားများဖြစ်ကြသည်။

လယ်ယာလုပ်ငန်းသည် မေလလယ်(သို့မဟုတ်) ဇွန်လမှ စတင်၍နောက် တစ်နှစ် မတ်လအထိ (၁၀)လခန့် ကြာမြင့်တတ်သည်။ လယ်ယာလုပ်သားများအဖို့ ယင်း(၁၀)လအတွင်း ရက်ပေါင်း(၁၅၀)မှ(၁၇၀)ခန့် လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အလုပ် လုပ်အကိုင်ရရှိကြသည်။ သို့သော်ယင်းရက်များအတွင်း တစ်နေ့ကုန်အလုပ်လုပ်ရသော ရက်မှာ အနည်းငယ်သာရှိသည်။ နေ့တစ်ဝက် အလုပ်လုပ်ရသည့်ရက်မှာ များပါသည်။ လယ်ယာလုပ်သားများရရှိသည့် တစ်နေ့ကုန်လုပ်အားခမှာ အမျိုးသားဖြစ်စေ၊ အမျိုး သမီးဖြစ်စေ(၈၀)ကျပ်ရရှိပြီး နေ့တစ်ဝက်လုပ်အားခမှာ(၄၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။ အချို့လယ် ယာများတွင်မူ အမျိုးသားလုပ်သားများသည် အမျိုးသမီးလုပ်သားများထက် လုပ်အား ခပိုမိုရရှိသဖြင့် တစ်နေ့ကုန် လုပ်အားခမှာ အမျိုးသားဖြစ်ပါက (၁၀၀) ကျပ်၊ အမျိုးသမီးဖြစ်ပါက(၈၀)ကျပ် ရရှိသည်။ နေ့တစ်ဝက်လုပ်အားခမှာ အမျိုးသားဖြစ်ပါက (၅၀)ကျပ်၊ အမျိုးသမီးဖြစ်ပါက(၄၀)ကျပ်ရရှိသည်။ လယ်ရှင်၊ ယာရှင်များထံမှ ချေးငွေ ယူထားသောလယ်ယာလုပ်သားများသည် တစ်နေ့ကုန်ပုံမှန်လုပ်အားခ၏ ထက်ဝက်နှုန်း ဖြင့် လုပ်အားကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ရသည်။

လယ်ယာလုပ်သားများလုပ်ကိုင်သည့် အခြားကျပန်းလုပ်ငန်းများမှာ ထင်းခုတ်၊ ဝါးထရံယက်လုပ်ခြင်း၊ ကြံဖက်သက်ကယ်ပျစ်ခြင်း၊ လက်သမားလုပ်ခြင်း၊ တာကျင်း ပေါက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျပန်းလုပ်သားတစ်ဦးအဖို့ ထင်းခုတ်လိုက်ရမှုမှာ တစ်နှစ် လျှင်(၁၀)ကြိမ်မှ အကြိမ်(၂၀)အတွင်း ရှိတတ်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်လျှင် ထင်းခုတ်ခမှာ

^၁ Landless Farm Labourer

၂၀၀ ကျပ် ရရှိပါသည်။ ဝါးထရုံ ယက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှဝင်ငွေမှာ တစ်နေ့လျှင် ၂၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ကြံဖက်သက်ကယ်ပျစ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို အမျိုးသားရော၊ အမျိုးသမီးများပါပြုလုပ်ကြသည်။ ကြံခင်းများမှကြံဖက်များကို အခမဲ့ရရှိနိုင်ကြပြီး သက်ကယ်ပျစ်၍ ရောင်းပါက သက်ကယ်တစ်ပျစ်လျှင် ၂ ကျပ်မှ ၃ ကျပ်အထိရရှိနိုင်ကြပါသည်။ ကြံဖက်သက်ကယ်ကို အခကြေးငွေဖြင့် ပျစ်ပေးပါက သက်ကယ်တစ်ပျစ်လျှင် ၈၀ ပြားနှုန်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

တာကျင်းပေါက်ခြင်းဟုခေါ်သော မြေကျင်းများတူး၍ တမံများတွင် မြေသယ်ဖို့ ရသောလုပ်ငန်းမှာလည်း ကျပ်ငွေလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ တာကျင်း တစ်ကျင်းလျှင် တူးခ ၅၀ ကျပ်ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကားလမ်းနဘေး ဝဲယာတွင် သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်း၊ ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်းနှင့် စံပြစိုက်ခင်းများတွင် သစ်ပင်စိုက်ခြင်းနှင့် ရေလောင်းခြင်း၊ ဆည်ကန်ဝန်းကျင် ပေါင်းမြက်ရှင်းခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများအတွက် ကျေးရွာအလိုက် လူထုလုပ်အားပေးခေါ်ပါက လုပ်အားပေးမလိုက်နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအစား အခကြေးငွေယူ၍ လုပ်အားလိုက်ပေးပါက တစ်နေ့ကုန်လုပ်အားပေးရသည့်နေ့များတွင် ၁၀၀ ကျပ် နေ့တစ်ဝက် လုပ်အားပေးသည့်နေ့တွင် ၅၀ ကျပ် ရရှိကြပါသည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် လယ်ယာလုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်းအပြင်၊ လယ်ယာလုပ်သားများ အဓိကဝင်ငွေရရှိသည့်စာစိမ့်မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ကြက်နှင့်ဝက်ကို အဓိကမွေးမြူကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝက်ငယ်တစ်ကောင်ကို ၂၅၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဝယ်ယူမွေးမြူပြီး ပြန်ရောင်းပါက တစ်နှစ်အတွင်း ဝင်ငွေကျပ် ၁၀၀၀၀ ခန့်ရရှိကြပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား နမူနာ အိမ်ထောင်စုများအားလေ့လာရာ၌ မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရသော်လည်း လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများတွင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်သူများပြားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သား (သို့မဟုတ်) ကျပ်စားလုပ်သားများ၏ ဝင်ငွေရရှိသည့် လုပ်ငန်းများမှာ ကျပ်စားလုပ်ငန်းများ ဖြစ်သဖြင့် လယ်ယာလုပ်သားများတွင် လစဉ် ပုံမှန်ဝင်ငွေဟူ၍မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်သားများ၏ တစ်နှစ်အတွင်း အလုပ်အကိုင်ရရှိသည့်ရက်နှင့် ဝင်ငွေများကို ယင်းတို့ခန့်မှန်းပြောဆိုသည့်အတိုင်း တစ်နှစ်ဝင်ငွေကိုလေ့လာထားပါသည်။ တစ်နှစ်ဝင်ငွေကို(၁၂)လဖြင့် စားခြင်းဖြင့် တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေရရှိပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအဆင့်နှင့် အိုးအိမ်အခြေအနေ ဆက်စပ်မှု

လယ်ယာလုပ်သား(သို့မဟုတ်) ကျပ်စားလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လ ပျမ်းမျှဝင်ငွေအဆင့်ကို ကျပ် ၃၀၀၀ နှင့် အောက်၊ ကျပ် ၃၀၀၁ ကျပ်မှ ၄၀၀၀ အထိ၊ ကျပ် ၄၀၀၁ မှ ၅၀၀၀ အထိနှင့် ၅၀၀၁ ကျပ်နှင့် အထက်ဟူ၍ ခွဲခြားထားပါသည်။ အိုးအိမ်အမျိုးအစားများကို သက်ကယ်မိုး ပျဉ်းခင်း၊ ဝါးထရုံကာအိမ်၊ သက်ကယ်မိုး ဝါးထရုံကာ ပကာအိမ်နှင့် ဝါးမြေစိုက် အိမ်ဟူ၍ ခွဲခြားထားပါသည်။ လယ်ယာ လုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖော်ပြ နိုင်သည့် အိုးအိမ်အခြေအနေကို ဝင်ငွေအဆင့်နှင့် ဆက်စပ်၍ ဇယား (၅-၁၄) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅-၁၀)

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်အိုးအိမ်အမျိုးအစား

တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေ အဆင့် (ကျပ်)	သက်ကယ်မိုး၊ ပျဉ်ခင်း၊ ဝါးထရံကအိမ်		သက်ကယ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ပကာအိမ်		ဝါးမြေစိုက်အိမ်		စုစုပေါင်း	
	အရေအတွက်	%	အရေအတွက်	%	အရေအတွက်	%	အရေအတွက်	%
ကျပ်	-	-	၆	၃၀ %	၁၄	၇၀ %	၂၀	၁၀၀ %
၃၀၀၀နှင့်အောက်	၉	၃၁.၀၃ %	၁၂	၄၁.၃၈ %	၈	၂၇.၅၉ %	၂၉	၁၀၀ %
၃၀၀၀-၄၀၀၀	၁၀	၅၅.၅၆ %	၆	၃၂.၃၃ %	၂	၁၁.၁၁ %	၁၈	၁၀၀ %
၄၀၀၀-၅၀၀၀	၅	၆၂.၅ %	၂	၂၅.၀ %	၁	၁၂.၅၀ %	၈	၁၀၀ %
စုစုပေါင်း	၂၄	၃၂ %	၂၆	၃၄.၆၇ %	၂၅	၃၃.၃၃ %	၇၅	၁၀၀ %

ဇာစ်မြစ်။ ။ စစ်တမ်းမှထွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား(၅-၁၇)အရ လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လ ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက် အိုးအိမ်အမျိုးအစားကို လေ့လာပါက ဝင်ငွေ အဆင့်ကျပ် ၃၀၀၀ နှင့်အောက်တွင် အိမ်ထောင်စု(၂၀)ရှိသည့်အနက် ဝါးမြေစိုက် အိမ်နှင့်နေထိုင်မှုမှာအများဆုံးဖြစ်ပြီး(၇၀%)ရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ဝါးထရံကာ/ ပကာအိမ်မျိုးဖြင့်နေထိုင်မှုမှာ(၃၀%)ရှိပြီး ပျဉ်ခင်း/ဝါးထရံကာအိမ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်မှုလုံးဝမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေအဆင့်ကျပ် (၃၀၀၁-၄၀၀၀)အဆင့်တွင် အိမ်ထောင်စု (၂၉) စုရှိသည့်အနက် ဝါးထရံကာ/ပကာအိမ်များဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ အများဆုံးဖြစ်ပြီး ၄၁.၃၈% ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ၎င်းဝင်ငွေအဆင့်၌ ဝါးမြေစိုက် အိမ်ဖြင့်နေထိုင်မှုမှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ၂၇.၅၉% ရှိပါသည်။

တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေကျပ် (၄၀၀၁-၅၀၀၀)အဆင့်တွင် အိမ်ထောင်စု(၁၈)စုရှိသည့်အနက် ပျဉ်ခင်း/ဝါးထရံကာအိမ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ အများဆုံးဖြစ်ပြီး (၅၅.၅၆%) ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ယင်းဝင်ငွေအဆင့်၌ ဝါးမြေစိုက်အိမ်နှင့် နေထိုင်မှုမှာအနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး(၁၁.၁၁%)သာရှိသည်။ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေကျပ် (၅၀၀၁ နှင့်အထက်)၌ အိမ်ထောင်စု (၈)စုရှိပြီး၊ ပျဉ်ခင်း/ဝါးထရံကာ အိမ်များနှင့်နေထိုင်မှုမှာ (၆၂.၅%)ဖြင့်အများဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ယင်းဝင်ငွေအဆင့်၌ ဝါးမြေစိုက်အိမ်ဖြင့် နေထိုင်မှုမှာ (၁၂.၅%) ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်သား နမူနာအိမ်ထောင်စု (၇၅) စု၏ အိုးအိမ်အခြေအနေကိုလေ့လာရာတွင် ဝင်ငွေအဆင့်နှင့်ဆက်စပ်မှု ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ ဝါးမြေစိုက်အိမ်များဖြင့်နေထိုင်မှု လျော့နည်း လာပြီး၊ ဝါးထရံကာ ပကာအိမ်၊ ပျဉ်ခင်း/ဝါးထရံကာ အိမ်များဖြင့် နေထိုင်မှုများလာပါသည်။ လယ်ယာလုပ်သား(သို့မဟုတ်) ကျပန်းလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ နေထိုင်သည့် အိုးအိမ်များမှာ သက်ကယ်မိုးအိမ်များဖြစ်ကြပြီး၊ သွပ်မိုးအိမ်ဖြင့်နေထိုင်မှု လုံးဝမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ အိုးအိမ်

အခြေအနေသည် တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ၏ အိုးအိမ် အခြေအနေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက များစွာကွာခြားကြောင်းတွေ့ရသည်။

အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက် တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်လတစ်ဦးကျ အသုံးစရိတ်

အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက် တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်လတစ်ဦးကျ အသုံးစရိတ်များကို လေ့လာရာတွင် လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများအား အကြွေးကင်းသောအိမ်ထောင်စု (၆၃) စုနှင့် အကြွေးမကင်းသော အိမ်ထောင်စု (၁၂) စုအား ခွဲခြား၍ လေ့လာထားပါသည်။ အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက်တစ်လတစ်ဦးကျ ဝင်ငွေနှင့် တစ်လတစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်များကို ဇယား(၅-၁၁) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၅-၁၁)

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏အိမ်ထောင်စုအရွယ်အလိုက်

တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့်တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်

အိမ်ထောင်စု အရွယ် (ယောက်)	အကြွေးကင်းသော အိမ်ထောင်စု		အကြွေးမကင်းသောအိမ်ထောင်စု	
	တစ်လတစ်ဦးကျ ဝင်ငွေ	တစ်လတစ်ဦး ကျအသုံးစရိတ်	တစ်လတစ်ဦး ကျဝင်ငွေ	တစ်လတစ်ဦးကျ အသုံးစရိတ်
၁	-	-	-	-
၂	၁၂၁၄	၁၁၃၀	-	-
၃	၉၄၉	၉၂၁	-	-
၄	၈၄၀	၈၀၆	၆၂၅	၆၅၂
၅	၇၄၂	၇၀၆	၆၇၀	၇၄၈
၆	၆၉၀	၆၆၈	၄၆၂	၅၁၁
၇	၆၈၂	၆၆၂	၅၁၂	၅၇၅
၈	၆၂၃	၆၀၀	၆၀၅	၆၂၈

ဇစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယား(၅-၁၁)အရ အကြွေးကင်းသောအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေနှင့်တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်ကို လေ့လာရာတွင် အိမ်ထောင်စုအရွယ် (၂) ယောက်၌ တစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်မှာ အများဆုံးဖြစ်ပြီး အိမ်ထောင်စုအရွယ် ကြီးမားလာသည်နှင့်အမျှ တစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်များ ကျဆင်းလာ ကာအိမ်ထောင်စုအရွယ်(၈)ယောက်တွင် တစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်ဦးကျ အသုံးစရိတ်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။

အကြွေးတင်နေသော လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေ နှင့် တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်ကို လေ့လာရာတွင် အိမ်ထောင်စုအရွယ် (၆) ယောက် တွင် တစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့်တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်မှာ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး အိမ်ထောင်စုအရွယ် (၅)ယောက်တွင် တစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့်တစ်ဦးကျစားသုံးမှုမှာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဇယားတွင်လေ့လာပါက အကြွေးမကင်းသော လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်ဦးကျ စားသုံးမှုသည် အကြွေးကင်းသော လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်ဦးကျဝင်ငွေနှင့် တစ်ဦးကျစားသုံးမှုများ ထက်နိမ့်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ အကြွေးမကင်းနေသော အိမ်ထောင်စုများသည် လယ်ရှင်၊ ယာရှင်များထံမှ ချေးယူထားသော အကြွေးငွေ ပြန်ဆပ်ရာတွင် ပုံမှန်လုပ်အားခ၏ တစ်ဝက်နှုန်းဖြင့် လုပ်အားကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ရ သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကြွေးမကင်းသော အိမ်ထောင်စုများ၏ မှီခိုသူအချိုးသည် အကြွေးကင်းသော အိမ်ထောင်စုများ၏ မှီခိုသူအချိုးထက် ပိုများခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း အကြွေးတင်နေသော အိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေနိမ့်ကျကာ တစ်ဦးကျ အသုံးစရိတ်နိမ့်ကျခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ တစ်လပျမ်းမျှ စားသုံးမှုနှင့် တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှု/အကြွေးတင်မှု

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှ ဝင်ငွေအဆင့်အလိုက် တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊ စားသုံးမှုနှင့်စုဆောင်းမှု/အကြွေးတင်မှု ကိုလေ့လာရာတွင် နမူနာ လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စု (၇၅) စုအနက်၊ အကြွေးကင်းသော အိမ်ထောင်စု (၆၃)စုနှင့် အကြွေးမကင်းသော အိမ်ထောင်စု (၁၂)စု တို့ကို ခွဲခြား၍ လေ့လာထားပုံကို ဇယား (၅-၁၂) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၅-၁၂)

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေ၊

စားသုံးမှုနှင့် စုဆောင်းမှု/ အကြွေးတင်မှု

ဝင်ငွေအဆင့် (ကျပ်)	အကြွေး ကင်းသော အိမ်ထောင်စု			အကြွေးမ ကင်းသော အိမ်ထောင်စု		
	တစ်လပျမ်း မျှ ဝင်ငွေ	တစ်လပျမ်း မျှစားသုံးမှု	တစ်လပျမ်းမျှ စုဆောင်းမှု	တစ်လပျမ်း မျှဝင်ငွေ	တစ်လပျမ်း မျှစားသုံးမှု	တစ်လပျမ်းမျှ အကြွေးတင်မှု
၃၀၀၀နှင့်အောက်	၂၆၉၈	၂၆၄၅	၅၃	၂၇၆၃	၂၉၉၇	၂၃
၃၀၀၁-၄၀၀၀	၃၅၃၆	၃၃၉၅	၁၄၁	၃၅၅၆	၄၁၃၁	၅၇၅
၄၀၀၁-၅၀၀၀	၄၅၁၁	၄၃၇၄	၁၃၇	၄၁၇၀	၄၃၄၈	၁၇၈
၅၀၀၁နှင့်အထက်	၅၇၁၄	၅၄၈၅	၂၂၉	၅၁၀၀	၅၂၁၀	၁၁၀

စာစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

အထက်ပါဇယားတွင် လေ့လာပါက အကြွေးကင်းသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် အကြွေးမကင်းသော အိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားလာသည်နှင့် အမျှ အသုံးစရိတ်များလည်း မြင့်မားကြောင်းတွေ့ရသည်။ အကြွေးကင်းသော လယ်ယာ လုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းမှုမှာ ဝင်ငွေအဆင့် (၃၀၀၀ကျပ် နှင့်အောက်)အဆင့်တွင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး၊ ဝင်ငွေအဆင့်မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ တစ်လပျမ်းမျှ စုဆောင်းမှုများလည်း မြင့်မားလာပြီး ဝင်ငွေအဆင့်ကျပ် (၅၀၀၀နှင့် အထက်)တွင် တစ်လပျမ်းမျှ စုဆောင်းမှုအမြင့်မားဆုံး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ အကြွေး မကင်းသော လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများကို လေ့လာပါက တစ်လပျမ်းမျှ

အကြွေးတင်မှုမှာ ဝင်ငွေအဆင့် ၅၀၀၀ကျပ်နှင့်အထက်တွင် အကြွေးတင်မှု ပမာဏ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဝင်ငွေအဆင့် (ကျပ် ၃၀၀၁-၄၀၀၀) အဆင့်တွင် အကြွေးတင်မှု ပမာဏ အများဆုံး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။

အကြွေးမကင်းသော လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စု (၁၂) စု ရှိသည့်အနက် အိမ်ထောင်စု (၈)စုမှာ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ် (၁၉၉၆ မေလမှ ၁၉၉၇ မေလအတွင်း)တွင် လယ်ရှင်ထံမှငွေကြေး ချေးငှားသုံးစွဲသဖြင့် တင်ရှိခဲ့သောအကြွေးကို ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် စိုက်ပျိုးရာသီတွင် ပြန်ဆပ်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ပုံမှန်လုပ်ခ၏တစ်ဝက်နှုန်းဖြင့် လုပ်အား ကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ပြီး အကြွေးဆပ်ရခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အိမ်ထောင်စု၏ သုံးစွဲနိုင်သော ဝင်ငွေလျော့နည်းသွားသည်။ ထိုအခါစားဝတ်နေရေးအတွက် မလောက်ငှသဖြင့် ၁၉၉၇-၉၈ တွင် အကြွေးသစ်ပြန်တင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ၎င်းကြွေးသစ်များ ယခင် နှစ် တင်ရှိခဲ့သော အကြွေးဟောင်းပမာဏလောက် မများသည်ကိုလည်းတွေ့ရပါသည်။ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ် တွင်တင်ရှိခဲ့သောအကြွေးမှာ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့် စရိတ်များအတွက် ငွေကြေးချေးငှားသုံးစွဲခဲ့သော အကြွေးဖြစ်ပြီး ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် (၁၉၉၈ မေလအတွင်း) တင်ရှိခဲ့သောအကြွေးမှာ စားဝတ်နေရေးအတွက် မလောက်ငှ သဖြင့်ချေးငှားသုံးစွဲရသော အကြွေးဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၉၆-၉၇ ခုနှစ်တွင် အကြွေးဟောင်း မရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် (၁၉၉၈ မေလအထိ) တွင် ပညာရေးစရိတ်နှင့် ကျန်းမာရေးစရိတ်များ အတွက် လယ်ရှင်၊ ယာရှင်များထံမှ ချေးယူသုံးစွဲခဲ့ရသဖြင့် အကြွေးတင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၄)စု ရှိပါသည်။ ယင်းအိမ်ထောင်စု များသည် လည်း ၁၉၉၈-၉၉ ခုနှစ် စိုက်ပျိုးရေးရာသီ (၁၉၉၈ ခုနှစ် ဇွန်လမှ ၁၉၉၉ ခုနှစ် မတ်လအထိ) တွင် ပုံမှန်လုပ်ခ၏ တစ်ဝက်နှုန်းဖြင့် လုပ်အားကိုပေးဆပ်ကာ လယ်ရှင်၊ ယာရှင်အား အကြွေးပြန်ဆပ်ရ မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ တစ်လပျမ်းမျှစုဆောင်းနိုင်မှု၊ နည်းသည့်အပြင် အချို့အိမ်ထောင်စုများသည် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ် မညီမျှသဖြင့် အကြွေးတင်နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေ

လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေကို တစ်စိတ် တစ်ဒေသဖော်ပြနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ၏ နွား၊ လှည်း၊ စက်ဘီး၊ ရေဒီယို၊ ကက်ဆက်နှင့် တီဗွီ/ဗွီဒီယို ပိုင်ဆိုင်မှုကို ဇယား (၅-၁၃) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၅-၁၃)

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေ

အမျိုးအမည်	နမူနာလယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စု	
		အရေအတွက်	ရာခိုင်နှုန်း
နွား	၇၅	၁၄	၁၈.၇%
လှည်း	၇၅	၁၁	၁၄.၇%
စက်ဘီး	၇၅	၁၈	၂၄.၀%
ရေဒီယို/ ကက်ဆက်	၇၅	၇	၉.၃%
တီဗွီ/ ဗွီဒီယို	၇၅	-	-
အပ်ချုပ်စက်	၇၅	၂	၂.၇%

ဇာစ်မြစ်။ ။ စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

ဇယား (၅-၁၃) တွင် လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေကို လေ့လာပါက စက်ဘီးပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ၂၄% ဖြစ်သဖြင့် အများဆုံး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ အပ်ချုပ်စက် ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ၂.၇% သာရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ နမူနာ လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများသည် တီဗွီ/ဗွီဒီယိုပိုင်ဆိုင်မှု လုံးဝမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ နွား ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စု(၁၄)စုအနက်(၈)စုသည် ယခင်က တောင်သူလယ်သမားများ

ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းအိမ်ထောင်စု(၈)စုသည် ကံပေးကြီးရွာရှိ ကြံစိုက်ပျိုးရေး သုတေသန ခြံ (ယခင် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံ) မြေနေရာအတွက် လယ်ယာ ဧက (၆၀)ကို တောင်သူလယ်သမားများထံမှ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့် ပြန်သိမ်းလိုက်သောကြောင့် လယ်ယာလက်မဲ့ဖြစ်သွားကြသော တောင်သူလယ်သမားများ ဖြစ်ကြသည်။

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေကို လေ့လာသော အခါ နွား၊ လှည်း၊ စက်ဘီး၊ ရေဒီယို၊ ကက်ဆက်၊ တီဗွီ/ဗွီဒီယို စသည်တို့ကို ပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စု အရေအတွက်သည် နမူနာအိမ်ထောင်စု အရေအတွက် ၏ ရာခိုင်နှုန်း အနည်းငယ်မျှသာရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စု များ၏ စီးပွားရေးအခြေ အနေထက် များစွာနိမ့်ကျနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများ၏ ပညာရေးအခြေအနေ

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ပညာရေးအခြေအနေကို လေ့လာရာတွင် အိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာအရည်အချင်းကို ဇယား(၅-၁၄)တွင် ဦးစွာဖော်ပြထားပါ သည်။

ဇယား (၅-၁၄)

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာအရည်အချင်း

ပညာအရည်အချင်း	ဦးရေ	ရာခိုင်နှုန်း
စာမတတ်	-	-
အရေး၊ အဖတ်၊ အတတ်၊	၁၀	၁၃.၃%
ဘုန်းကြီးကျောင်း		
၁ တန်းမှ ၄ တန်း	၃၅	၄၆.၇%
၅ တန်းမှ ၈ တန်း	၂၈	၃၇.၃%
၉ တန်းမှ ၁၀ တန်း	၂	၂.၇%
ဘွဲ့ကြို	-	-
ဘွဲ့ရ၊ ဘွဲ့လွန်၊ ဒီပလိုမာ	-	-
စုစုပေါင်း	၇၅	၁၀၀%

ဖော်ပြချက်။ ။ စစ်တမ်းမှ တွက်ချက်သည်။

ဇယား(၅-၁၄) အရ အိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာအရည်အချင်းမှာ မူလတန်း အဆင့်တွင် (၄၆.၇%) ဖြင့် အများဆုံးဖြစ်ပြီး၊ အထက်တန်းအဆင့်တွင်(၂.၇%)ဖြင့် အနည်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ကြို၊ ဘွဲ့ရ၊ ဘွဲ့လွန်၊ ဒီပလိုမာ အောင်မြင်သူ လုံးဝမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ထောင်ဦးစီးများ၏ ပညာရေးအဆင့်မှာ မြင့်မားမှုမရှိပါ။

လယ်ယာလုပ်သား နမူနာအိမ်ထောင်စု(၇၅)စုမှ ပညာသင်ကြားနေဆဲ ကျောင်း သား/ သူ အရေအတွက်နှင့် ရာခိုင်နှုန်းကို ဇယား (၅-၁၅)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၅-၁၅)

လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ကျောင်းသား/သူ အရေအတွက်

ပညာအရည်အချင်း	အရေအတွက်	ရာခိုင်နှုန်း
သူငယ်တန်းမှ(၄)တန်း	၉၉	၇၅.၀
(၅)တန်းမှ(၈)တန်း	၂၅	၁၈.၉
(၉)တန်းမှ(၁၀)တန်း	၅	၃.၈
(၁၀)တန်းအောင်	၂	၁.၅
ဘွဲ့ကြို	၁	၀.၈
ဘွဲ့လွန်၊ဒီပလိုမာ	-	-
စုစုပေါင်း	၁၃၂	၁၀၀

ဇစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှတွက်ချက်သည်။

ဇယား(၅-၁၅)အရ လယ်ယာလုပ်သားနမူနာ အိမ်ထောင်စု(၇၅)စုတွင် ကျောင်း သားဦးရေ ၁၃၂ ဦးပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် မူလတန်းအဆင့် ကျောင်းသား ဦးရေမှာ ၇၅% ရှိပြီး အများဆုံးဖြစ်သည်။ ဘွဲ့ကြိုအဆင့် ကျောင်းသားဦးရေမှာ ၈%ရှိပြီး အနည်းဆုံးဖြစ်သည်။ အထက်တန်းအဆင့်၊ ၁၀တန်းအောင်နှင့် ဘွဲ့ကြိုအဆင့် တို့တွင် ကျောင်းသားဦးရေအလွန်နည်းကြောင်းတွေ့ရသည်။ အကြောင်းမှာ အတန်းကြီး

လာသဖြင့် ပညာသင်စရိတ်မြင့်မားလာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အချို့မှာ ကျောင်း ထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်ရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း အဆင့် များတွင် ကျောင်းထွက်နှုန်း မြင့်မားမှုကြောင့်၎င်းဖြစ်ပါသည်။

လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများတွင် ကလေးငယ်များသည် ကျောင်းထား နောက်ကျခြင်းကြောင့် အချို့မှာအသက်ကြီး အတန်းငယ်ကျောင်းသားများ ဖြစ်နေပါ သည်။ ထို့အပြင် နမူနာ အိမ်ထောင်စု (၇၅)စုတွင် အသက် ၅ နှစ်မှ ၁၄ နှစ် အတွင်း အခြေခံပညာမူလတန်းအဆင့် မသင်ယူနိုင်သောကလေးနှင့် အခြေခံပညာ မူလတန်း အဆင့်တွင် ကျောင်းထွက်သော ကလေးစုစုပေါင်း (၁၃) ဦး ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အခြေခံပညာ (မူလတန်းအဆင့်) မသင်ယူနိုင်သောကလေးနှင့် အခြေခံပညာ (မူလတန်း အဆင့်) တွင် ကျောင်းထွက်သော ကလေးအရေအတွက်ကို အသက်အလိုက် ဇယား (၅-၁၆) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၅-၁၆)

အသက် ၅ နှစ်မှ ၁၄ နှစ်အတွင်း မူလတန်းပညာမသင်ယူနိုင်သူအရေအတွက်နှင့်
မူလတန်းအဆင့်တွင် ကျောင်းထွက်သူအရေအတွက်

အသက်	မူလတန်းပညာမသင်ယူ နိုင်သူအရေအတွက်	မူလတန်းအဆင့်တွင် ကျောင်းထွက်သူအရေအတွက်
၅	၁	-
၆	၂	-
၇	၁	-
၈	၁	-
၉	-	-
၁၀	-	-
၁၁	-	၁
၁၂	၁	-
၁၃	၁	-
၁၄	၁	၄
စုစုပေါင်း	၈	၅

စာစ်မြစ်။ ။စစ်တမ်းမှထွက်ချက်သည်။

ဇယား(၅-၁၆) တွင် လေ့လာပါက လယ်ယာလုပ်သား နမူနာ အိမ်ထောင်စု (၇၅)စု တွင် အသက် (၅)နှစ်မှ (၁၄)နှစ်အတွင်း မူလတန်းပညာမသင်ယူနိုင်သူ အရေအတွက်မှာ (၈) ဦးရှိပြီး၊ မူလတန်းအဆင့်တွင် ကျောင်းထွက်သူအရေအတွက်မှာ ၅ ဦးရှိသည်။ မူလတန်းပညာကို မသင်ယူနိုင်သည့် ကလေး (၈) ဦးသည် ဘုန်းကြီးကျောင်း၌အရေးအဖတ်တတ်ရုံမျှ ပညာကိုသင်ယူနိုင်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာ

လုပ်သား အိမ်ထောင်စုများတွင် လူငယ်များသည် အသိပညာရှင်၊ အတတ် ပညာရှင်နှင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ဖြစ်လာနိုင်ကြတော့ဘဲ ကြုံရာကျပန်းလုပ်ကြရသော ကျပန်းလုပ်သားများသာ ဖြစ်လာကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤအခန်းတွင် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စု (၁၅၀)စုနှင့် လယ်ယာ လုပ်သား (သို့မဟုတ်) ကျပန်းလုပ်သား အိမ်ထောင်စု (၇၅)စုတို့၏ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေကို လေ့လာထားပါသည်။ ယင်းလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ ကို ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံ မတည်ဆောက်ခင် ၁၉၈၁-၈၂ ခုနှစ် လူမှု စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် နှိုင်းယှဉ်လိုသော်လည်း ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တမံမ တည်ဆောက်ခင်ကာလ၏ အိမ်ထောင်စုများ၏ လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက် အလက်များမရရှိသဖြင့် လေ့လာမှုမပြုလုပ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေကို ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် (ယာယီစာရင်းများ အရ) တစ်နိုင်ငံလုံးအဆင့် လူတစ်ဦးစီ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် နှိုင်းယှဉ် လေ့လာ ထားပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း ကျပန်းကောက်ယူလေ့လာသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုမှာ(၁၅၀)စုဖြစ်ပြီး လယ်ယာလုပ်သား/ ကျပန်း လုပ်သား အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ(၇၅)စုဖြစ်သဖြင့် နမူနာအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း မှာ(၂၂၅)စုဖြစ်သည်။ နမူနာအိမ်ထောင်စု(၂၂၅)စုတွင် စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စုဝင် (၁၁၈၅)ဦးပါဝင်ပါသည်။ နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ စုစုပေါင်းတစ်လဝင်ငွေမှာ ၂၈၇၈၁၂၆ ကျပ်ဖြစ်ပြီး တစ်လစားသုံးမှုမှာ ၁၆၃၅၈၃၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေမှာ ၂၄၂၈.၈ ကျပ်ဖြစ်ပြီး တစ်လတစ်ဦးကျစားသုံးမှုမှာ ၁၃၈၀.၄ ကျပ်ဖြစ်သည်။

၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ် ယာယီစာရင်းများအရ နှစ်အလိုက်ထုတ်လုပ်သူများ ဈေးနှုန်း အရ လူတစ်ဦး၏ပျမ်းမျှပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုးမှာ

၆၂၄
၇၂၆

၂၃၀၀၆ ကျပ်ဖြစ်ပြီး လူတစ်ဦးစီ၏ပျမ်းမျှစားသုံးမှုမှာ ၂၀၆၂၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။^၁ ထို့ကြောင့်လူတစ်ဦးစီ၏ တစ်လပျမ်းမျှပြည်တွင်းအသားတင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုးမှာ ၁၉၁၇.၂ ကျပ်ဖြစ်ပြီး လူတစ်ဦးစီ၏တစ်လပျမ်းမျှစားသုံးမှုမှာ ၁၇၁၈.၃ ကျပ်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေ၊ စားသုံးမှုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ တစ်လတစ်ဦးကျဝင်ငွေမှာပို၍မြင့်မားပြီး တစ်လတစ်ဦးကျစားသုံးမှုပိုနည်းကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

သို့သော် ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများနှင့် လယ်ယာလုပ်သားအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေကွာဟမှုမှာ ကြီးမားနေပြီး လူမှုရေးအခြေအနေများလည်းများစွာ ကွာခြားနေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများသည် ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံမှ ဆည်ရေရရှိပြီးဆည်ရေသွင်းကာ သီးထပ်များစိုက်ပျိုး လာနိုင်မှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ သီးနှံအထွက်နှုန်းများ တိုးတက်ထွက်ရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း အိမ်ထောင်စု၏ ဝင်ငွေတိုးလာသည်နှင့်အမျှအခြေခံပညာနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာများကို ပိုမိုသင်ယူလာနိုင်ကြသည်။ သို့သော်လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စု များတွင်မူ ပညာသင်စရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း အလုပ်လုပ်နိုင်သော အသက်အရွယ်ဖြစ်ပါက ကျောင်းထွက်၍အလုပ်လုပ်ရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းအဆင့်များတွင် ကျောင်းထွက်သူများသဖြင့် အထက်တန်းနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာသင်ယူနိုင်သည့် ကျောင်းသားဦးရေမှာ အလွန်နည်းကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့အပြင်ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို လေ့လာပါကလည်း ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသတွင် ဖြစ်ပွားမှုများသည့် ငှက်ဖျားရောဂါသည် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုတွင် ဖြစ်ပွားမှုနည်းသော်လည်း လယ်ယာလုပ်သား/ ကျပ်စား လုပ်သား အိမ်ထောင်စုတွင် ဖြစ်ပွားမှုများသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်ကျပ်စားလုပ်သား အိမ်ထောင်စုများသည်

^၁ ဘဏ္ဍာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခြေအနေများတင်ပြချက်(၁၉၉၇-၉၈)

တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုများထက် ဝင်ငွေနိမ့်ကျသည် နှင့်အမျှပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသော လူမှုရေးအခြေအနေများလည်း နိမ့်ကျနေ ပါသည်။

အခန်း(၄)တွင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိစေရန်အတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသောလူမှုရေးအခြေအနေများသည်များစွာအရေးပါကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကင်ပွန်းတောင်ဆည် ရေသောက်ဒေသတွင် ပညာရေးကဏ္ဍ တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန် “မူလတန်းပညာမသင်မနေရ” ဟူသည့် စီမံချက်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့်ကလေးငယ်များအား ပညာရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင်ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း အလယ်တန်း ကျောင်းခွဲ(၄)ကျောင်းသာရှိသဖြင့် အလယ်တန်းကျောင်းများ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း၌ အထက်တန်းကျောင်း မရှိသဖြင့်ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်းရှိ အထက်တန်းကျောင်းသား များသည် ဆည်ရေသောက်ဒေသအပြင်ရှိ ဆတ်သွားရွာ၌ဖွင့်လှစ်ထားသော ဆတ်သွား အထက်တန်းကျောင်းနှင့်မြို့ပေါ်ရှိ အထက်တန်းကျောင်းများတွင် သွားရောက်ပညာသင် ယူကြရသဖြင့် စရိတ်ကုန်ကျမှုများပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးချို့တဲ့သော အိမ်ထောင်စုများမှ ကျောင်းသားများအနေဖြင့် အထက်တန်းပညာ ဆက်လက် သင်ကြားနိုင်ရန် အခက်အခဲများစွာရှိသဖြင့် အလယ်တန်းအဆင့် အောင်မြင်သော်လည်း အထက်တန်းပညာ ဆက်လက်မသင်ကြားနိုင်သဖြင့် ကျောင်းထွက်ရသူများရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသ အတွင်း အထက်တန်းကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင် လယ်ယာလုပ်သား အိမ်ထောင်စု များအနေဖြင့် ငွေကုန်ကြေးကျသက်သာစွာဖြင့် ဆေးဝါးကုသနိုင်ရန်အတွက် လူမှု ဖူလုံရေးဆေးခန်းများဖွင့်လှစ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင်ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲများကိုလည်း တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

^၁ All Children in School

အခန်း(၆)

နိဂုံး

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမတည်ဆောက်မီကာလ၌ ကင်ပွန်းတောင်ရေ
 လှောင်တံမတည်ဆောက်မည့် စီမံကိန်းဧရိယာ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ နိမ့်ကျလျက်
 ရှိပါသည်။ စီမံကိန်းဒေသသည် မိုးနည်းသည့်အပြင် မိုးမမှန်ခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်
 ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံ မတည်ဆောက်ဆဲကာလ
 ဖြစ်သော ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှစ၍ ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းကြောင့် သီးထပ်များစိုက်ပျိုး
 လာနိုင်ပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသအတွင်း အသားတင်စိုက်ဧက
 ၅၀၀၀ ဧကပေါ်တွင် သီးထပ်များစိုက်ပျိုးလာနိုင်သဖြင့် သီးနှံစိုက်ဧကများ တိုးတက်
 လာပါသည်။ ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေလှောင်တံ မတည်ဆောက်မီကာလဖြစ်သော
 ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်၌ စီမံကိန်းဒေသ၏ သီးနှံစိုက်ဧကမှာ ၅၈၀၃ ဧကရှိရာမှ ကင်ပွန်း
 တောင်ရေလှောင်တံမတည်ဆောက်ပြီးစကာလ ဖြစ်သော ၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ်၌ သီးနှံ
 စိုက်ဧကမှာ ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်ထက် ၃၃.၃၃ % တိုးတက်လာပြီး ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌
 သီးနှံစိုက်ဧကမှာ ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်ထက် ၆၈.၆၀ % တိုးတက်လာပါသည်။

ကင်ပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်မှုကြောင့်
 ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၄-၉၅ ခုနှစ်ထိ မူရင်းသီးနှံနှင့်ပထမသီးထပ်သီးနှံများကို
 နှစ်သီးစားအဖြစ် စိုက်ပျိုးလာနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ၁၉၉၅-၉၆ မှစ၍ ၁၉၉၇-၉၈
 ခုနှစ်အထိ ဒုတိယသီးထပ်များကိုပါ စိုက်ပျိုးလာနိုင်သဖြင့် သုံးသီးစားအဖြစ် စိုက်ပျိုး
 လာနိုင်ပါသည်။ ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်၌ သီးထပ်စိုက်ဧကမှာ မူရင်းစိုက်ဧက၏ ၂၇.၆၅ %
 ရှိရာမှ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌ ၉၅.၆၈ % သို့ တိုးတက်လာပါသည်။ ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ
 ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်အတွင်း စပါးသီးထပ်စိုက်ဧကမှာ သီးနှံစုစုပေါင်း သီးထပ်စိုက်ဧက၏
 ၄၈.၈၈% ဖြင့် အများဆုံးဖြစ်ပြီး ပဲမျိုးစုံသီးထပ်စိုက်ဧကမှာ သီးနှံစုစုပေါင်း သီးထပ်

စိုက်ဧက၏ ၄၄.၁၄ %ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းဒေသတွင် စိုက်ပျိုးသည့်အဓိကသီးနှံများမှာ စပါးနှင့်ပဲမျိုးစုံဖြစ်သဖြင့် ကင်းပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံသည် ဒေသအတွင်း ဆန်နှင့်ပဲမျိုးစုံ ဖူလုံမှုရရှိစေရန် များစွာအထောက်အကူပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ကင်းပွန်းတောင်ရေလှောင်တံမံ မတည်ဆောက်မီကာလ၌ မိုးရေကိုသာ အားထားစိုက်ပျိုးရသဖြင့် သီးနှံအတွက် ဆုံးရှုံးမှုများပြီး အောင်ဧကရာခိုင်နှုန်းနည်းနည်း ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်၌ သီးနှံအောင်ဧကမှာ စိုက်ဧက၏ ၅၁.၅၄% သာရှိရာမှ ဆည်ရေ ရရှိသည့် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်၌ အောင်ဧကမှာ စိုက်ဧက၏ ၆၄.၂၂% သို့ လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်၌ အောင်ဧကမှာ စိုက်ဧက၏ ၁၀၀% သို့ လည်းကောင်းတိုးတက်လာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ကင်းပွန်းတောင်ဆည်ရေသောက် ဒေသ သီးနှံအလိုက် ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏများကို အရေအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်များ အရ လေ့လာသောအခါ အဓိကစိုက်ပျိုးသောသီးနှံများ ဖြစ်သည့် စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ နှမ်းနှင့် ပဲကြီးထုတ်လုပ်မှု ပမာဏများ၊ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နှစ်စဉ် တိုးတက်မှုရှိပါသည်။

ကင်းပွန်းတောင် ဆည်ရေသောက်ဒေသတွင် လယ်ယာစိုက်ယာစိုက်ပျိုးရေး အခြေအနေမှာ ခေတ်မီလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အသုံးပြုမှု နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်မီလယ်ယာသုံး စက်ကရိယာများကို တိုးမြှင့် ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် လောင်စာဆီ အခက်အခဲ မရှိစေရန်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကင်းပွန်းတောင်ဆည်ရေ ရရှိခြင်း သီးနှံစိုက်ဧက၊ အောင်ဧကနှင့် အထွက်နှုန်းများတိုးလာပြီး တောင်သူလယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေတိုးလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားများ အိမ်ထောင်စုများသည် ဝင်ငွေတိုးလာသည် နှင့်အမျှ အခြေခံပညာအလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် အဆင့်မြင့် ပညာများကို တိုး၍

သင်ယူလာနိုင်ကြပါသည်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အဆင့်အတန်းလည်း မြင့်မား
 လာပါသည်။ သို့သော် ဆည်ရေသောက် ဒေသအတွင်း လယ်ယာလုပ်သား
 အိမ်ထောင်စုများမှာမူ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဝင်ငွေ
 အနေအထားအရ လည်းကောင်း၊ အိုးအိမ်အခြေအနေအရ လည်းကောင်း၊ ပညာရေး၊
 ကျန်းမာရေးစသည့် လူမှုရေးအခြေအနေများအရ လည်းကောင်း များစွာနိမ့်ကျ
 နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့် ကဏ္ဍများ၌
 ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၃။ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှု

စဉ်	အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှုရှိ/မရှိ
၁	ကြားပေါင်းလိုက်စက်	
၂	စက်တုံး	
၃	ကြမ်းတုံး	
၄	ဆေးဖြန်းကိရိယာ	
၅	မျိုးစေ့ချထွန်	
၆	ထွန်စက်	
၇	ခြွေလှေ့စက်	
၈	ရေတင်စက်	
၉	ထော်လာဂျီ	

၄။ ဝင်ငွေများ(၁နှစ်ဝင်ငွေ)

အမျိုးအစား	ဝင်ငွေ(ကျပ်)
ကိုယ်ပိုင်တိရိစ္ဆာန်များငှားရမ်းခဝင်ငွေ	
ကိုယ်ပိုင်စက်ကိရိယာများငှားရမ်းခဝင်ငွေ	
မြေ/ အဆောက်အဦးငှားရမ်းခဝင်ငွေ	
တိရိစ္ဆာန်နှင့်တိရိစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများမှ ဝင်ငွေ	
အခြားဝင်ငွေ	

၅။ အိမ်သုံးစရိတ်

အမျိုးအစား	ကုန်ကျစရိတ်
၁။ အစားအသောက်(တစ်လ)	
၂။ အဝတ်အထည်(တစ်နှစ်)	
၃။ ပရိဘောဂ (တစ်နှစ်)	
၄။ ဆေးလိပ်/ အရက်/ ကွမ်း(တစ်လ)	
၅။ အလှူအတန်း/ သာရေးနာရေး(တစ်နှစ်)	
၆။ လောင်စာစရိတ်(တစ်နှစ်)	
၇။ အိမ်ပြင်စရိတ်(တစ်နှစ်)	
၈။ ကျန်းမာရေးစရိတ်(တစ်နှစ်)	
၉။ ပညာရေးစရိတ်(တစ်နှစ်)	
၁၀။ လုပ်အားပေးလူငှားစရိတ်(တစ်နှစ်)	
၁၁။ အခြား	

၆။ နေအိမ်အမျိုးအစား

တိုက်၊ တိုက်ခံ၊ သွပ်မိုး/ ပျဉ်ထောင်၊ သက်ကယ်မိုး/ ပျဉ်ထောင်၊ သွပ်မိုး/ ဝါး၊
 သက်ကယ်မိုး/ ဝါး၊ ပကာအိမ်၊ မြေစိုက်အိမ်

၇။ အိမ်ထောင်စုပိုင်ပစ္စည်းများ

မီးစက်	
မိုးဒီယိုဂရစက်	
ရုပ်မြင်သံကြား	
စက်	
ကက်စက်	
ရေဒီယို	
အပ်ချုပ်စက်	
ကား	
ဆိုဖွား	
စက်ဘီး	
လှည်း	
နွား	
လျှ	
အမျိုးအစား	ဦးရေ

629
၇၆၉

၈။ ငွေကြေးအရင်းအနှီးချေးငှားသုံးစွဲမှု

ချေးငွေပမာဏ	ချေးယူသောဌာန	ချေးယူသောလ	အတိုးနှုန်း	ပြန်ဆပ်ပြီး ပမာဏ	ချေးငှားရသည့် အကြောင်းအရင်း

၉။ ကျန်းမာရေး

- ဖြစ်ပွားသည့်ရောဂါ
- ဖြစ်ခဲ့သည့်အချိန်
- ကုသပုံ (ဆေးရုံတက်၊ ဆေးပေးခန်း၊ ဆေးခန်း၊ တိုင်းရင်းဆေး).....
- မကြာခဏဖြစ်လေ့ရှိသည့်ရောဂါ
- ဖြစ်ပွားသူဦးရေ

၆၂၀
ကျန်

နောက်ဆက်တွဲဇယား(ခ)

ကင်ပွန်းတောင်ရေလှောင်တံခါဝင်ရေ၊ သီးနှံပေးရေ၊

အငွေ့ပျံရေနှင့်လက်ကျန်ရေပမာဏ

အခြေအနေပြဇယား

(ကေ-ပေ)

စဉ်	ခုနှစ်	ဝင်ရေ	သီးနှံပေးရေ	အငွေ့ပျံရေနှင့် အခြားဆုံးရှုံးမှု	လက်ကျန်ရေ
၁	၁၉၈၆	၅၆၁၄	၂၈၄၄	၁၅၃၀	၁၆၉၀
၂	၁၉၈၇	၉၇၆၀	၄၉၅၈	၃၀၁၂	၃၄၈၀
၃	၁၉၈၈	၉၉၃၂	၆၃၁၁	၃၂၆၁	၃၈၄၀
၄	၁၉၈၉	၅၇၁၈	၅၁၄၉	၂၄၈၉	၁၉၂၀
၅	၁၉၉၀	၁၁၄၁၇	၃၂၄၇	၂၀၁၀	၈၀၈၀
၆	၁၉၉၁	၃၃၄၅	၆၃၉၅	၂၃၀၅	၂၂၅၅
၇	၁၉၉၂	၉၂၀၅	၄၂၆၀	၁၈၃၀	၅၈၄၀
၈	၁၉၉၃	၁၁၂၈၆	၁၀၉၁၂	၁၆၈၄	၄၅၃၀
၉	၁၉၉၄	၁၂၀၉၇	၉၃၆၇	၁၅၂၀	၅၇၄၀
၁၀	၁၉၉၅	၁၂၂၁၁	၇၀၀၆	၁၇၀၅	၉၂၄၀
၁၁	၁၉၉၆	၁၁၀၉၆	၁၃၅၇၆	၁၅၈၀	၅၁၈၀
၁၂	၁၉၉၇	၈၃၈၂	၁၁၆၆၂	၈၇၆	၁၀၂၄
၁၃	၁၉၉၈	၁၀၁၆	၂၂၁	၂၆၉	၁၅၅၀
	(စွန့်လအထိ)				

ဇာစ်မြစ်။ ။ ဆည်မြောင်းထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးအရာရှိရုံး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်။

BIBLIOGRAPHY

1. Gillis , M , " Economics of Development " , 2nd ed.,
W.W. Norton & Company ,
New York , 1987 .
2. Irrigation Project Section , " Report on the Feasibility Study of the
Irrigation Department , Yangon Kinmundaung Reservoir Project "
March , 1980 .
3. Irrigation Project Section , " The Final Feasibility Report On Tank
Irrigation Department , Yangon Irrigation Project " October , 1982 .
4. Irrigation Project Section , " Report on Social and Land Classification
Irrigation Department , Yangon For Irrigation of the Kinmundaung
Dam Project " January , 1980 .
5. Ramanathan , R. , " Introductory Econometrics with Applications " ,
3rd ed. , The Dryden Press , Harcourt
Brace College Publishers , USA , 1995 .

ကျမ်းကိုးစာရင်း

၁။ ရီရီဌေး

“ဝါးခယ်မမြို့နယ်၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ
များကို လေ့လာတင်ပြခြင်း” (၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်မှ
၁၉၉၄-၉၅ ခုနှစ်ထိ)

မဟာစီးပွားရေးပညာ(ဘောဂဗေဒ)ကျမ်း၊

ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ်။

၂။ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၁၉၉၇-၉၈ ခုနှစ်

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်

အတွက် ဘဏ္ဍာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခြေ

မှုဝန်ကြီးဌာန

အနေများတင်ပြချက်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်။